

అమృతం తిది నము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.
నంపుటము ౧౦

జేన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 14-వ తేది శనివారము
కు థి రో ద్దా రి నా మ సం వత్సరము, చైత్రమాస బహుళ త్రయోదశి ౧౩.

No. 12
నంచిక ౧౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయిన మందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

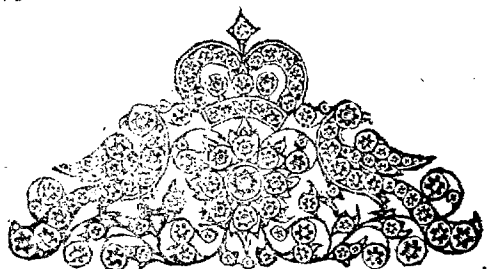
అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దము ద్వారా మాయమయినదిగాదు. కలుమందులవలన మోసముగలుగును. కంచభావచీటిని చూచి కొనిన మోసముగలుగుదు. అమృతాంజనపు బగత్పూర్వవలన జేతములందంతటను తెలిసివచ్చును.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 నంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

చిత్ర విచిత్ర పనులకు వేరుపొందిన వారెవరు? (1)

వంటిలు వడ్డ్యాణ్ణమునకు
ఉపయోగించునట్టి
కెంపులు చెక్కిన
మోపు

ధర రు. 45
,, రు. 85

ఈ విషయమై విశేష
ముగా వ్రాయనవసరము
లేదు. మేము మిక్కిలను
కొరునది అంతయు ఒక
దఫా ఒక పేరము మా
వద్ద చేయుటయే తరువాత

అన్నియు మీకే విశదము కాగలదు. ఎట్టి రకము పురమాషి నగలనైనను మాట ప్రకారము
సకాలములో తయారుచేసి ఇవ్వగలము. చొక్కపు సీమవెండికి, బంగారుకు పూచీ ఇవ్వబడును.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టికంపెనీ, నగలవర్తకులు నెం. 25 చైత్రబజారు మదరాసు.

త్వరపడుడు

ధరలు తగ్గినవి

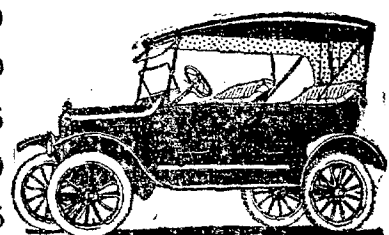
వెలులు

త్వరపడుడు

ధరలు తగ్గినవి

ఫోర్డు కారు

టూరింగు 2,550
రన్నెజాటు 2,450
స్టాండర్డు చాసిన్ 2,045
టూరింగు (ప్లార్టరుతో) 2,860
ఒకటన్ను చాసిన్ 2,375

16 సీటు బస్సు 3,300
*పోర్టుస్ న్యూట్రాక్టరు 3,250
ఇంజీను రాడీయో
డెలివెరి ఎంబి.ఆర్. మదరాసు
కావలసిన వారికి షెడల్
బాడీల వెలులున్ను, వ్యవసాయపు ఆయుధముల వెలులున్ను తెలియజేయబడును.

యీ రోజుననే మీ ఆర్డరును మాకు పంపుము. మాద్వారా కొనిన ఎడల మీకు ఎక్కువ సదుపాయము కలుగును. (598)

మోటార్ అందు జనరల్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ, బెజవాడ

సబుడిలర్లు:— కృష్ణ గుంటూరు జిల్లాలకు

ఆంధ్రనాటకములు

కుభద్ర విజయము (వా. నర్సారావు)	1-0
కుందరీవిజయము (బి. మాధవరావు)	1-0
కయోపాఖ్యానము (బి. శివప్రసాదరావు)	0-8
పార్వతీపరిణయం (డిటా)	0-6
దశరథశతరాధికము (వల్లభాచారి)	0-10
సుగ్రీవశతరాధికము (వారణాసి రామమూర్తి)	0-10
రామవాన (బి. వెంకటరమణయ్య)	0-10
వనంశత్రు (వల్లభాచారి)	0-12
సామంతముందరి (డిటా)	0-12

(బల్లారి కృష్ణమూచార్యులవారికి)
చిత్రలేఖనము, రు 1-6, పాదరూ 1-6, పారంగధర రు 1-6
ప్రహర రు 1-2, సామంతి రు 1-2, ప్రహర రు 1-2, కళాశా
రు 1-2, ముక్తాశి రు 1-2, చంద్రహాస రు 1-2, బృహద
రు 1-2, కరూణి రు 1-2, విరూపాక్ష రు 1-2, రుక్మాంగద రు
1-2, పాంచాలి రు 1-2 లు.

ఎం. పి. శర్మకంపెనీ,

331 లెంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

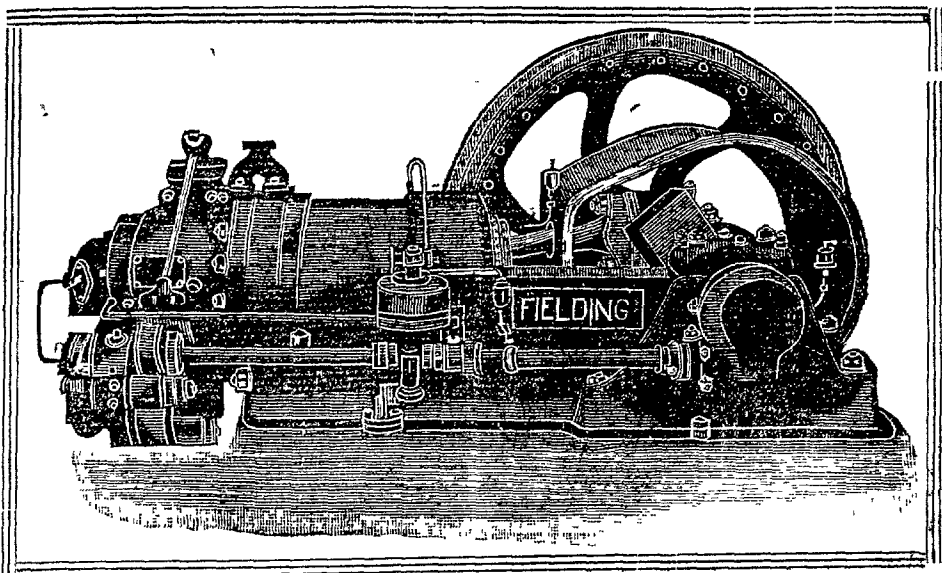
ఈ ఆపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడీ యొగవృత్తి
పాస్త్రలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము సుందరకావ్యము,
భూతకైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకేక రహిత
మూల విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంకా గాక భూమిపై
మాయమయేట, ముడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవహో
రమాధియగుట, కరీరములేని కలకాశముచేత భూమిలోను
భూమిపై న జనుయొక్కను గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
మును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేటికే చేయగలరని న్యాయంబు
యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. (211888-1)
పి. ఆర్. జనార్దనరావు, బొంబాయి, గుంటూరు జిల్లా.

హనుమాన్ వర్చిసిలి

శరీర పోషణకు సుఖమైనది.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండుబ్రదర్, ఈవినింగ్ బజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన పీల్లింగు శిమిడిశల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

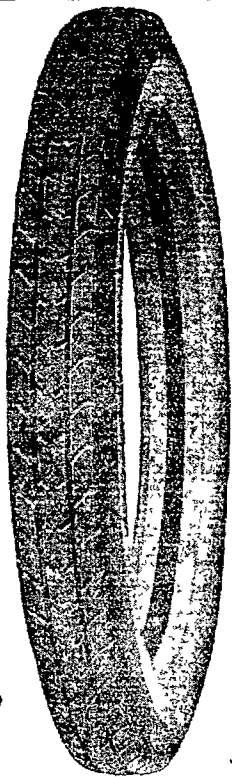

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పున్నస్వల్పధరలకే అమలుచున్నవి. అన్నిసయిజాలు ప్లాకుల్ సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సరసమయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

సోల్ యేజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో, 12, తంబు శెట్టిపేధి, మదరాసు.

FEDERAL

ఫెడరల్ టైరులు

ఏదెట్లు:—

రోమర్ డాన్ అండు కో, మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు నయనైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది. 250-300 మాత్రలుగల సిసా 1-కి ధర 0-4-0 1 ముదలు 6 సిసాలవరకు రూ 1-4-0 మెనురు ఎస్ ఎస్ ఎక్ వైద్యశాలాధికారి పా. వెంకటా ల బండితులవారిచేతయూచేయబడినది. ఇక మునుము కస్తూరిమాత్రలను వాడితిని అవి కుద న్యదేశమున; లచే తయూ చేయబడినవని తెలుప మిక్కిలి సంతోషించినాము. వాటిని వాడుటవలన నోటికి చు చి ముకాస నిచ్చును, విడుగుని కొమ్ముపడినెయి, అతిర్తి, వ్యర్థములు, కడుపుకొప్పి, జీతలవ్యములు వీటిని తక్షణము వాడవలెను దీనిని ఆయుర్వేద వైద్యులందరు తప్పక వాడుట మంచిది.

కానకేసరి డాక్టరు ప్రభాకరు, ఢిల్లీ ఆయుర్వేదిక్ యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు, ఎక్. వై. ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ డిప్లొమీ ఎస్. ఏ. ఐ. ఎస్, సానిటరీ ఇన్స్టిట్యూటు లండన్, కన్స్ట్రలర్ కమిషన్, ఆగ్నిమాంసం, మే 2 బొంబాయి. ఉష్ణము, కీతలముచేగలుగుదగ్గు, కుక్కుదగ్గు, గొంతుపుండు, కొమ్ముపడితము మొదలగునవి తప్పక తక్షణము వాడుదము.

రు. 2 లు టెంపెరములు కొనువారికి పూ శ్రీరాములవారి పట్టాభిషేక క్యాలండరు ఇనాం. బ్రాచి:— నెం 331, తంబు శెట్టిపేధి, మద్రాసు. బ్రాచినుండి, వి. పీలు నంపబడవు. ఎంపప్పు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శతాబ్దమున వైద్యశాల, మైసూరు. (1)

వృత్తాంతలేఖలు

కైకలూరు తాలూకా వార్తలు

(స్వ కీ య వి లేఖ రి)

మహానవమి

తాలూకాలోని కొన్ని గ్రామములలో నవమాసకవ్యాధి వ్యాపి కియున్నది. పాల్వడిపార్లమెంటువారు దిగు శిథిల హిందీ అనాధుని యాకాసుకలగుచు.

తాలూకాబోర్డు

తాలూకాబోర్డు ఏప్రిల్ 15 తేదీన 15 వ తేదీన జరిగినది. ఎల్లెక్టునులోని గురు బ్రహ్మణ్యులు, ఒకరవ, గె గురు కమ్మవారు ఉద్దేశ కృతులు చేసినది. సామి నేనుగా ఒక మహమ్మదీయనా, ఒకకంచముడు, ఒక కడ్డిపజుడు వచ్చిరి. వీరిలోనుండి 11 తేదీ మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు ప్రెసిడెంటు ను ఎన్నుకొనిరి. ప్రెసిడెంటు కదవికి శ్రీ శంకరాగి శ్రీరామరావుపంతులుగారు శ్రీ కాజు వెంకట్రాచయ్య చౌదరిగారు అభ్యర్థులుగ నిలుబడిరి. శ్రీశంతులుగారికి మూడు ఓట్లును, శ్రీచౌ దరిగారికి ఏడు ఓట్లును వచ్చినవి. అందులన శ్రీ చౌ దరి గారు ప్రెసిడెంటు కదవిని పొందిరి.

గత సంవత్సరము ఈబోర్డుకు శ్రీ జి యన్. మాత్రభూత అయ్యర్ గారు ప్రెసిడెంటుగానండిరి వీరికదవిలో నొక సంవత్సరము మాత్రమేయండిరి. ఈవ్యవకాలములో శ్రీ అయ్య రుగారు తమ కార్యములను మిక్కిలి కమర్షియల్ నిర్వహించిరి. వీరి తాలూకా బోర్డును కృతమైన మార్గమున నడుపుటకై మి క్కిలి ప్రయత్నించిరి. కాని వీరికిని మెంబర్లకును కొన్ని విషయ ములలో భేదాభిప్రాయములు కలుగుటచేత, కా రివారాన కలముగా నెక్కువ పకలన చేతుట కరకాళము శ్రీ అయ్య రుగారికి చిక్క లేదు. ఈ స్వల్ప కాలములో చే సిన సాధ్యకయ్యంత కని మాత్రము మిక్కిలి ప్రకటన నీయము. వీరికాలములో చాలముఖ్యమైన పనులు ప్రాథమి యుడించి. అందుగా మిక్కిలి అనుమైనట్టియు, ముఖ్యమై టియు, దిగు కైకలూరునుండి కొల్లెటిమిడుగా పిలవబడెనది తయబడుచున్న రోడ్డుమిత్తమై శ్రీ అయ్యరుగారు చేసిన నిరం తర కృషి చిరస్మరణీయము. కీరికృషికి దోడుగా ఆశీశ విధముల ఆ రోడ్డుమిత్తమై ప్రోత్సాహము చేసినటువంటి శ్రీ కొకా కృష్ణగారువువాయుడుగారు. రోడ్డుమిత్తమై కంపెనీ నేను లేవనడా భూములు యచ్చిగటువంటి బందా బాయ్యరుంతు లు, దిగు వెంకటేశ్వరశాస్త్రి, ఉప్పలూరి శేషచలశిరావు, మాని కొండ వెంకట్రాసుయ్య, బందా మా చిరాజు, అన్నం రాజయ్య, కంభంమెట్టు వెంకటరత్నం, రాధి కుమర అప్పయ్య, తమ్మిరెడ్డి అప్పలస్వామి, ఉప్పలూరి మంత్రయ్య, కరటి చి.తాయ, ఈవెంకటేశ్వర్, కొల్లిపరయ్యగార్లుగల ద్యులు. రోడ్డుపని ప్రవృత్తి ముగుగు జరుగుచున్నది కైకలూ రునుండి ఒకటిన్నర మైళ్ళుపని పూర్తిఅయినది. ఇం కొకటిన్నర మైళ్ళపని ప్రారంభించినారు. ఇదివఱకు యచ్చిన రు 5000 లు అల్లాటుమెంటు గాక రు 10000 లు అల్లాటుమెంటు ప్రస్తుత మా డిస్ట్రిక్టు బోర్డువారు యచ్చివారు. తీరిని పూర్తిచేయుటకై నిరంతరము అభిమానముతోనన్నటువంటిజిల్లా బోర్డువారికి జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటు శ్రీ గావూడూర్ తిమ్మని బాబుచే రా వుచున్నాడు. ఈ రోడ్డు పూర్తిచేసినయెడ. ఏలూరు కైక లూరుతాలూకా సంబంధము లిరి, తాలూకా వ్యర్థ స్వపార ములో అభివృద్ధిగాంచున.

ఈదిశవరవారు తాలూకా బోర్డు మెంబర్లుగ ఎన్నుకొ న్నవారి:—పండ్లంగి కృష్ణంబశిరావు కంతులు, కామినేని వెంకట రత్నం కంతులు, గుడిపాటి వెంకటచలపతి కంతులు, నయోడి వెంకట్రాజు పంతులు, బండి సాంబశిరశావు పంతులు, కాశి లక్ష్మీనారాయణపంతులు, పాడరాల ఆంజయ్యపంతులు, కాశి వెంకట్రాచయ్యపంతులు, ఉప్పలూరి ముత్తంరాజుపంతులుగార్లు. కామినేటు చేయబడినవారు:—చుకూర్ గారిచే సా డెగ 2 కామం, యల్ల వీరాస్వామి, బతే గంగాయనూరు. వీ యి వీరాస్వామిగారు పంచములు (స్వకీయ విలేఖరి.)

పురపాలక సంఘము

కళాకాల వర్ణనారము

ఇక్కడ విన్న ఈ మాటలు

* * * *

గిడుచిన సంచత్తకము జహ్నుఖర్వులు

జి. పు.

ప్రెసిడెంట్ నుండి జా.కా.కమిషన్ ద్వారా వ లేదే	}	20-10-3
కమిషన్		
జూరీ, సెక్రటరీ		25-10-
ఇన్స్పెక్టర్, సెక్రటరీ		23-10-3

విష్ణుకొట-ఉదయభీమరాజు.

తై సమైవను సుర్యక కలసియల్ అభీనువారి క్రక
టనమును భుజించును విరోపియులు, గోవానీయులు, భార
తీయులు, అరబ్బులు అంకరను అడ్డి నెక్కలకు ప్రాతినిధ్య
మానిహించినయొ, విరోపియులును గోవానీయులును ప్రాటె
న్లులై లై సెన్సులను గైకొనిరనియు, భాతీయులు మాత్రము
లెక్కను నిధి నిగ్గి ఘటామణి ద్రాముచుండె లెవను నియ
మమున కంగీరింపజాలె సమైవ్యోగినియం, పూర్వము జర్మను
పభోగ్యమువా జిప్టియు క్రువుగానించి యుండె లె ననియు
భాతీయు ఎడ్డి సలంపమువారి నీనిమయమున పుష్కరించలేద
యెను తూర్పునొక వి రో పి ను ప ర్వతము సాక్ష్యం
సభాసామిటిపర్వలు యగు రొ స గి న స మ్యక్తినుప
సలహాంచిరనియు, భారతీయుల కు పాలు కూరలు
మొలకునవి అక్రమముడదనుట యగుచుమనియు, సమైవ అంత
మొదలను నుద్దేశముతో గవర్నరు ప్రతిహాలత నిహించుట
అన్యాయమనియు, ఆబుల్ మామాన్ డ్ అలీ, భీష్టు కీస్ దాన్,
అబ్దుల్ కబ్బూ, అబ్దుల్ రహ్మానులు లెంతిగా రెవరిది.

తెగినతిరుణము

వీరూరు

మాటూరి సర్వేశం, మేకహక్కుదారుడు.

3-4-1928

CHIEF AGENTS, MADRAS PRESIDENCY,
No. 289, THAMBU CHITTY STREET MADRAS.

ఆనందింపుడు

ఇదియొక యశ్వర్యమైన గ్రంథరాజము, కథగాదు. కృష్ణముగాదు. ప్రబంధ మంతకన్న గాదు. పురాణకథ మానవసంబంధ మనలేగాదు. విచిత్రమగు గ్రంథము. చదువులో! చదివి యానందించుడు!! తెలుగుభాషలో యిదిగొక్క డిట్టిగ్రంథముమాది యెఱుగవలసి జంఘాలకాస్త్రీ కాలాచార్యులు, బొట్టమ్మశెట్టి, వాణీరామయ్య, సాక్షి అను విదులగునంఘము. ఈసంఘముచే చర్చింపబడుచివయములు ౭వల చమత్కారముగ నుండును. మొదటినుండి చివరవరకు కడుపు చెక్కులగునటుల వర్ణనమ్ముచుండును. ప్రయాణములు చేయునపుడు—ఏమియు దోచుకొనునపుడు—అక్కడ విషములు పెరిగిపోవ గోరునపుడు—దానికలకు, యుక్తులకు, స్వర్థులకు. స్త్రీలకు చదువునకుంకన గ్రంథమంతకన్న తెలుగులో లేదు ఒక్కమాత్రం చదివిననా రీగ్రంథములు కలవరు. మనోహరముచ ప్రాణగంభీరము నగు తెలి కుదుర్చుకొనటకు విద్యార్థుల కింతకన్న నవయోగకరముగ గ్రంథములేదు. జంఘాలకాస్త్రీ యావన్యాగధోరణి, కాలాచార్యుల రచనానైపుణి, వాణీరామ బంధుర ప్రబంధరచనాస్త్రీ, సాక్షివిషయవివేచనాస్త్రీ లు, అభిప్రాయనమంజరిల చదువదగినవి. ప్రతియోగద్రుడు, ప్రతి అక్షరాసుడైన యీగ్రంథము చదువదగినది. ఒకయెడ సంభాషణచాతుర్యము—ఇంకొకయెడ పాత్రవిలసనతైఖిరి, మొదటి భాగము—2-0-0, రెండవ భాగము—2-0. 0, మూడవ భాగము—1-8-0 వలయువారు:-పానుగంటి రాజారావు పితాపురం, గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

స్వరాజ్యమును సాధించుటకు మహాత్ముడు అసహాయ
దైర్యమును చూపకు మార్గముగ జూపిచాడు. అసహాయాద్య
చర్యను పలువురు పరిచియుల యార్జ్యము జేసికొనివారు. కాని
చాని కొకే యర్జ్యము కలదు ప్రతిస్పృక్తి మును తనధర్మమును
నిర్వహించవలెను. ఏమిచేలమంది చె సాలకు వెల్లకమ్మును.
అప్పటికిని ప్రభుత్వసాధనము నడచుచునే యుండు . యార్జ్యము
నందు బ్రతిష్ఠా ప్రభుత్వమువారు ఒకొకటి యద్వైతము కావ
రము పెట్టుట కేర్పాటులం జేసికొని యుండుడిరి. అట్లుండ, మన
ప్రభుత్వమువారికి ఏమిచేలమంది ఏపాటికట్టనగుటచే, వెలసాలకు
వెల్లకాదని నేను బోధించుచుంటిని కలంపవలదు. జేపం

చెన్నువురి ఆంధ్ర సభ

పాంచాలీ స్వయంవర నాటకము

రేపు (15 వ తేదీ ఆదివారము) సాయంత్రం 5-30 గంటలకు విశ్వోదయా పురమండీరమున యీ నాటకము ప్రదర్శింపబడును

శ్రీయుతి బి. మాధవరావు (బల్లారి) గారు కుమ్మరి గుండప్ప, పెండ్లికొడుకు మున్నగు పాత్రలను ధరింతురు

యా ఒక్కమారు, ఒక్కసార్లే కాలమునకు సమ్మెకట్టవలెననియే నాటక ప్రాయము. అప్పుడే మనయుద్దేశ్యము తెలియను. మనము కనుబటగా పోరాడవలసియున్నది. మనయుద్దేశ్యము ఆ హింసయే మన స్వాతంత్ర్యసంపాదక కార్యము. సాధనము జర్మనులు సయితము ఆహింసనే సాధనముగ పరిగణించుచున్నారు. జర్మనీకిని భారత స్వతంత్ర్యమునకు సంబంధములేవలదు. మనస్వాతంత్ర్యసంపాదనమునకు ఆహింసయొక్కయును మించిన సాధనము వేరొకటిలేదు. రాజగోపాలాచార్యులుగారు నడిచియుండినటుల మనము చేడివి బల్లారియగు మనపోరాటము దృఢముగ సాగుచుండవలెను.

శత్రు గారు

అంతట "మహామతరం" అల్లాహ్ అప్పర మహతార్ గారికి జేయుటలు మిక్కుమల్లుచుండ, శ్రీయుతి కృష్ణస్వామిగారు సభాపేరిక నడిపించి గాభీరీ పవనము నొసరించింది ముఖ్యాంశములు.

చెలసాల మహాత్మ్యము

లోకోత్తరపురుషుడగు గాంధీమహాత్ముని పతీమన, తనకు ఆచారము లేక "ఆంధ్ర మోరాళి చంద్రా" యాంధ్రోమ పెట్టు ప్రజల పతీమన, తేక స్వాతంత్ర్యమునకై కలువలను కట్టమలసనధించు జేక భక్తు సత్తులు, నేను మిమ్ము ప్రార్థించుచున్నాను. అగ్రాహాధిపతిగారు నన్నిండుక ప్రకాశించిరి. కాని వారికెంతయు బడయలేదు నేను చేసిన జేమి? నేను సాధనమును నిర్వహించితిని. నన్ను వాకార్య పరతంత్రమునందు ఇంకను ఉత్సాహము కల్పించినది ప్రభుత్వమువారు. నాయుత్సాహము చల్లారినది నందాకు నహాయము చేయుచుండిది ప్రభుత్వమువారు.

నేనిప్పుటికి జెయిలుకు మూడుమాసాలు వెళ్లియుంటిని. నేను సర్. ఆర్యులాలి ప్రభుత్వమును రుచిచూచితిని. పెంట్లెందు ప్రభుత్వమును రుచిచూచితిని. విల్లింగుడను ప్రభుత్వమును సయితము రుచిచూచితిని. బ్రిటిషు ప్రభుత్వ మిచ్చట యందు నంత కాలము, ఆయా గవర్నరుల వినోదముల ప్రకారము నే నెన్నిమారులైనను జెయిలుకు వెళ్లుటకు సిద్ధముగ నున్నాను.

నీతి ధర్మము

ఈ భారతవర్షములో పూర్వకాలమున నెడకోరాజులు పాలించిరి అసోకుడు, రాజరాజచంద్రుడు, మహమ్మదీయు పాదుషా, పాలించిరి. వారిరాజ్య సందర్భాత్ము కొన్ని ధర్మములు, చట్టములు గమనించెడివారు. వారి నీతిధర్మమునకును, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి నీతిధర్మమునకును, ఎంతో తారతమ్యముగలదు. సురాపానము పంచమహాపాతకములలో నొకటి యని ఆరాజులు తలంచెడివారు నేనిదివద్దకైనను వెళ్లి, అయ్యా కల్లుసారాయి త్రాగవలదు. నీయాలోచ్యము చెడును. నీపై యాధారపడియుండు వారిస్థితిస్థాయముగును అని బోధించిన వెంటనే నన్ను క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోర్టులోని జమీను పెక్షను క్రింద బంధించుడు. ఇతరులకద్దకు వెళ్లి కల్లుదుకాణములకు వెళ్లి దాగుత్రాగుడు కల్లుదుకాణములు ఏలంచేయడు అని ఒక పెద్ద మనుష్యుడు బోధించెను. ఆతని నే నెరుంగుచును. ఆతనికి ప్రభుత్వమువారు రావుబహుగురు బిరుదును నొసంగిరి చూచితిరా, నీతి ధర్మముగనిదియే కా? (గిగ్గరిగ్గర కేకలు)

మన మెన్ని కందల సంవత్సరముల నుండియో, మన వివాదములను పంచాయతీల మూలమున పరిష్కరించు కొనుచుంటిమి. అంతాయతీలు నేడు కానరావు-వానిని పునర్నిర్మించుటకు కాబోటివా డెవరైనను బూనుకొనినచో నన్ను రాజద్రోహునిగను కలహకారునిగను భావించి రాజద్రోహము క్రింద కానద్దండి సెక్యూరిటీ కోరుదురు. కలహములను వెంచుచు చుచున్న తృప్తిములందు పొల్లొను నిజమగు కలహకారులకు దివాను బహదూరు బిరుదును లొసగుచున్నది. ఇదియే నీతిధర్మమా? ఏయంశమునకేని అంతరంగ పరిక్షయయ్య, బహిరంగ పరిక్షయయ్య నుండును అట్లే అధికారులకును, చిల్లరదేశికకులకు (నవ్వు) ఇవి యవసరము.

అహింస

బ్రిటిషు ప్రభుత్వము చెప్పినజేమి? మేమిచ్చట చాల కాలమునుండి పాదుకొనియున్నాము. స్థానిక మేర్పరమగొని కాము. కనుక మిమ్మునుండి ఎరుగుచలంప జేయవలదు— కాని చూడుము, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమేగాదు, యూరోపు

అమెరికాలు రెండును ఏకమైనను, వానిని జయించుటకు మన కొక కులభసాధనము కలదు. (కరతాళధ్వనులు) ఒక ఉదాహరణగా నిచ్చెదను. ఒకమహాప్రవృత్తుగలదు అకొండ చట్టును నాలుగు ఫింగరులున్నవి. అఫింగరులను కట్టుచుండిన కొండపగిలిపోవును. లేక కొండచట్టును నిప్పు మండించినను, కొండ పగిలిపోవును. మనము కొండదగ్గరకు పోయి మందుగాల్చిన, ఆమందు పొరబాటున మనమిదికిరచ్చెనా, మనకును ముప్పుకలుగించును మనము చానరచ్చును. కనుక మనము మారముగనుండి బయటనుండియే గుండువేసిన మనము బాగ్రత్తగ నుండవలదు. దుర్లుబుచని తలంపబడెడి యాకొండనుగూడ కరగింపవచ్చును అనుజ్ఞ అహింస.

స్వరాజ్యము, మనధర్మము

ఏ ప్రభుత్వముగాని ప్రశస్తిచ్చ కన్నులకైనను కొన్ని చట్టముల వై న ను ఆధార పడి యుండును. మనము ప్రభుత్వమును సాధించుటకును ఈరెండును నుపయోగకరములుగ నుండును. నిండుకాధికారుల యుత్తరపుటను ధిక్కరించుటయు సాధ్యము నేను రాజద్రోహినిగాను. నేను బ్రిటిషువారినిగాని, బ్రిటిషు ప్రభుత్వముగాని ద్వేషింపను. నాకు చెలసాలయన్న ప్రీతియులేదు (నవ్వు) కాని నేను సత్య మాగ్ధమును విడువజాలను, సత్యానుష్ఠానమే సాధ్యము.

గాంధీమహాత్ముడు ఒక సంవత్సరము లోపుగ స్వరాజ్యము వచ్చుననెను. రెండేళ్ళుని కొందరు హేళనముచేసిరి.

కృష్ణపరమాత్మ వచ్చినను, మహమ్మదు ప్రవక్త వచ్చినను, జనభాహుళ్యము ఆచరణలోనికి తేలిచే, ఏ కార్యముగాని జయము గాంచజాలను. అట్లుండ, మహాత్ముని హేళనచేయుటకున లాభమేమి? మహాత్ముని భావమునకును, మనవ్యాఖ్యానమునకును వ్యత్యాసమెంతో గలదు ఆయన చెప్పినజేమి? స్వాతంత్ర్యరక్తమని ఆయనకోరినట్లు అయిబోధము అదియే తెలియజేయుటకును "అప్పొతి స్వరాజ్య" మనుచున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నండు వృద్ధులు పరివర్తమును గలిగించుటయే స్వాతంత్ర్యము. అదియునుగాక, గాంధీమహాత్ముడు తనతాను స్వరాజ్యమును పొందినాడు మనమును స్వరాజ్యమును పొందవలెను

సుదర్శనచక్రము తేజోబలము

జర్మనులు కాలుగు సంవత్సరముల క్రిందట పశుబలముతో సాధింప నెంచిన కార్యములను ప్రేమించారు నేడు రాత్రి స బలముతో సాధించుటకు బూతుకొనిన కార్యములను మనము మన తేజోబలముతో మన యాత్మబలముతో సాధింప నున్నాము మనకు తుపాకులు లేవు. మనయాయుధము సుదర్శన చక్రము, మనరాజ్యము అది ఓంకార స్వరూపము. మనచరిత్రము ఓంకారాతి కారాతి క్కా ఓంకారా మెప్పుడై మకాతిపై గాధారపడి యుండవలెనని ఆయంధ సాకుగి హెచ్చరించె యుండు నంత కాలము ఎన్ని లాసేనుసభలు పరిగినను ఎదురు తిరిగియు అయ్యర్లు సామ్రాజ్య సమావేశములందు పాల్గొనినను నిజమగు సమాధానము తుదురకాలదు. మన తేజో బలమున చిన్నము రాటు మహాత్ముడు శాశ్వతముగ జెయిలులో నుండవలెని మిరుకోడచో, మిరు నిద్రపొందు. ఆయన బంటరిగిదిలో ఏకాంత వాసులుచేయుట మిరు ప్రీతికరమగుచో, మిరుద్దనుండు మాంచెద్దరు కత్తులను నిరాకరింపుడు, స్వదేశీవస్తువులను కలిగింపుడు. మిరుస్వాతంత్ర్యము కవలనన్న, గాంధీ మన పొన్నిధ్యమున నుండవలెనన్న, స్వదేశీని ధరింపుడు. రాటును త్రిప్పుడు. రాటుముతిప్పు కొలది లాంఛనమే మాయమై పోవును. సరింతరచు ఒక్కతో త్రిప్పుకొలది జపానుగూడ పోవును.

స్వాతంత్ర్యవిషయము

నేడు స్వాతంత్ర్యదినమని మరువకలదు. పంజాబులో హిందువులు మహమ్మదీయులు తమరక్తమునన్నించి వీరస్వర్గము నలంకరించిన దినమిది. స్వాతంత్ర్యమేమనట? ప్రధానము. ఈదినమునండి మనము ధర్మమాగ్ధమున ప్రకల్పించితిమేని గాంధీ

మహాత్ముని త్వరలో విడుదలజేయ గల్గుదుము. మిరు గాంధీ మహాత్ముని యందు నమ్మకముండేనేని, కాంగ్రెసు నందు నమ్మకముండేనేని, మిరు మిరు జేకము నందు ప్రీతియుండేనేని, మిరు ఖద్దరును ధరింపుడు. స్వరాజ్యమును సుపాదుమిటకెన్నియో కష్టములకలుటకు సిద్ధముగ నుండవలెను. మిరు మిరు నాయకులను మోసపుచ్చరాదు. మిమ్ము మిరుమోసపుచ్చుకొనవలదు. ధర్మమాగ్ధమున ప్రకల్పించితిమేని స్వాతంత్ర్యమును బడయుగలగుదుము. (కరతాళధ్వనులు.)

అంతట మిరుత్తురు, వరదేశ్వరగారు ప్రస్తుతము ఆత్మర సరమునందు కలుగించిన హిందూ మహమ్మదీయ సంఘ సంఘమునకు చింతించి విశవత్సత్వవర్ణనమని నొక్కి చెప్పిరి:

టి. వి. వేంకటరామయ్యగారు

టి. వి. వేంకటరామయ్యగారు ఆంగ్లభాషయందు వమత్కారముగ మాటలాడుటకు ప్రారంభించి యిట్లు చెప్పిరి నేను ఆంగ్లభాషయందు దుష్కర్మనించుట కేల కరిచితిని? మిరు కులభముగ కనుగొని యుండవచ్చును. ఒక మనస్సు దేవసాన కాలమున నన్నుపుడు ఆతని ప్రాణము పోవండుకలుగు, అప్పుడాతనికి బుజ్జగింపుమాటలకు చెప్పుదురు అట్లుకలచే, నేను చావనున్నానని తలంపవలదు (నవ్వు) నేనుచని పోవుచోపల, స్వరాజ్యస్థాపనమును చూడవలదు (విందు, విందు) మిరుమిరు చేయుచున్నానో, నేనుహింసజాలను. బ్రిటిషు వారుత్వలో నిటుండి వెళ్లి పోవుట తలంపించును. వారుత్వలో వెళ్లిపోవలెనని మిరుత్తవించుచునుండును. నేను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు తుదిమరకాళము నొసగదలచుచున్నాను. ఈ దినము దుఃఖదినమనియు, నల్ల తెండాలను వ్రేలాడవేయవలెనియు మనకభ్యర్థనకు చెప్పెను నే నానుభిప్రాయముతో కేకీధరింపను. నల్ల తెండాలను వ్రేలాడ గట్టుట పాశ్చాత్య చారము, పాశ్చాత్య చారముల నేన గించుట యందు మన యభ్యర్థన నిరుండేడి యుత్సాహ మింకెవరికి లేదని నేను దృఢముగ బాటులను కాని ఆయన పాశ్చాత్యచారమును బోధించుటకు, నేను మిరికష్టము లేనట్టియు నాకిష్టము లేనట్టియు ఆంగ్లభాషయందు వివస్యనించుటకును కారణ కలియే గలదు. మన కీపాశ్చాత్యచారములును, ఆంగ్లభాషయును చాలకాల ముండబోవు. వానికి తిలదడ మొంగును, వానివైవాహికము విడుదలకల తుదిపర్యాయముగ వానికి స్వస్తి చెప్పచుంటిమి. (నవ్వు)

ఆత్మస్వరాజ్యము.

గాంధీ మహాత్ముని యాజేకప్రకార మనస్థితి: సంవత్సరము లోపల స్వరాజ్యము లభించునని మనకాశన స్పష్టముగ చెప్పియుండెను. గాంధీ మహాత్ముడు సంవత్సరములోపుగ స్వరాజ్యమును పొందెనని కృష్ణస్వామిశర్మగారు చెప్పిరి. భారతదేశమున నొక్కరైనను స్వరాజ్యమును పొందిరను విషయమును గుర్తిచుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు కొంతకాలము పట్టెను. నేనును ఒకవిధముగ స్వరాజ్యమును పొందితిని. ఈవిషయమును ప్రభుత్వమువారు గుర్తింపవలెను. నాకేక్కిలది ప్రయత్నించుచుంటిని. గతసంవత్సరము జతీయవారమున తిరుళ్ళి క్కేడియందు భజనలతోను, సంతోషలగో సు శర్మగారును, నేనును ఎటుల పని చేసినదియు మిరుమంగుదురు. శర్మగారి కుడుగల సుఖదినమును నేను భజనలజేయుచు ఉపన్యాసముల నిచ్చుచుండెడివాడను. అసందర్భము, కేవలగిగి యుపన్యాసములధో. ణి. స్వ శర్మగారి యుపన్యాసధో.ణి ఎన్నియు మించియుండెనని నేను తలంతును. కేశర్మగారు నాకిష్టము ఉండేపూరితముగ మాటలాడియుండెనని నా నమ్మకము. కాని ప్రభుత్వమువారు గౌరవించుటలో గూడ ఒక కద్దరిని గమనింతురు. కొందరిని రిజర్వులో నుంతురు. ప్రజలను కిక్కించుట యందును, కొంతకొంతకాలము జరుగున్తురు. వాని గౌరవించినను, గౌరవించకున్నను నేను మాత్రము స్వరాజ్యమును పొందితిని

కాని సేవలను కలుపుకొని రాబట్టిన కొంతకాలము
మాగ నుండవచ్చును. నేను స్వరాజ్యమును పొందినందుచేత, ఈ
సభలను బహిష్కరించుచుంటిని. నిరంతర ప్రచారము వలననే
స్వరాజ్యము వచ్చునని తలపెట్టారు. ఇటీవలే కాంతిమంజు
ద్వంద్వ బలవనగూడ స్వరాజ్యము లభించినది. నే నీ సేవలను
మానకు చేరినవాడను (నవ్వు)

ఉత్సవము - సయ్యదుల సభ

నేను దుఃఖితుని అభ్యుత్థుడు చెప్పెను కాని నే నట్లు
తలపెట్టాను. ఇదియొక కుట్రదినము. హిందూవులను మహమ్మదీయు
లును స్వాతంత్ర్యమునకై తమ తమ సర్వమును బోగ్గడములకు
లిపిన నువ్వినము. వారు మరణకాలమున విధ్వంసమునకై నిలవబ
డినా, ఆధర్మమును వనము గొరవి కులె న్ని, బోగ్గడములను
లిపించిన అమరాసియులను మనము సంస్కరింపలేనన్న, మనము
స్వరాజ్యమును పొందుకై పోషించుటలేదు.

దయచూచి నే కానిని ఎడతగి దూషించుదు. కాని
దయచూచి మించినవారుగలరు. నిరాధారులకు మహాకలను బాం
బుకుండ్లతో చూపి. దయచూచి అనాథులను దున్నదనుటకు
ఇటీవలి నిదర్శనము మరొకటి. అదియే ఉత్సవము
హమ్మదల. ఎవరైనను చంపవలచినచో, బరిన్
ఇద్దరినో చంపుదు. చంపబోవునపుడు పరుగెత్తి
యెవను తప్పించుకొన వచ్చును. కాని కోట్లకొలది
బిడప్రజల ప్రాణములను సంపూర్ణముగా తీసి, అవస్తు
వును వాటినుండి దూరము చేసిన యెడల ఆకార్య
ముహూర్తమును ఘోరమైనది. (బిట్టె పభుశ్వ విధానము
నెడల మన కసంశ్చితి యుండుట కింతకన్న దృఢమగు కారణ
మొకటి యనవలయు. కాబట్టి మన మీ విధానమునకు ఎంతవరకు
లో స్వస్తి చెప్పిన సంతకమిది.

పన్నుల భారము

నాకు ఉత్సవ రోజు రుచియుండును కొంతకాల
వరకుగలదు ఉత్సవరోజున చేరుట కొక్క దమ్మిదైయును
భయము. నలుగురులై నెన్నకై మాడబాబుమామ స్వయం

మనము. అదియు తొలిపుచ్చు చూతినే. మాడబాబుమమ్మకై
నలుగురునకు ప్రభుత్వమువారు రూ 1-4-0 లకు పుచ్చుకొను
మాడిరి. అనగా అసలు ఖరీదున్న మాడిరి రూ 666 2/3 లకు
పుచ్చుకొనుచుండిరి. ఇప్పుడు దానినిచూడ మొచ్చుచేసిరి అస
లు ఖరీదున్న 18 ఇంతకేదముగ పుచ్చుకొనుచున్నాడు. అట్లుండ
ఈపన్ను బీదవారి కొకప్పుడుగ వోచదని రాజప్రతినిధి అభి
ప్రాయముచున్నాడు. రాజప్రతినిధి గొప్పవాడు. నీవానియ
మన సంకేతమున, కాని నాకు పన్ను చేసిని నే నేదోవిధముగ
చెల్లించును. మన యభ్యుత్థునికి చేసిన ఆయనయు చెల్లించును
(అభ్యుత్థుడు నేను బీదవాడను, నేను చెల్లించ బాలను) (నవ్వు).
బీదవారి, అవాచకమేమి, వారివ్యయమేమి, అని గమనింపవలసినది.
ప్రజల వద్దనుండి అమాంతముగ సొమ్ము లాగుకొ
నుట దొంగలపని. బుడిబోలు గాండ్రువని. ఈకా
ర్యము బుడిబోలులెవరైనను బోలియున్నది.
ఇది బీదవారి ఆధోగతిపా లేముటకు నిధిపంపిన పన్ను
లని మీరు భావించవలెను. బుద్ధులు లకు తేమ వార్తలను
వ్రాయవలెనన్న పన్నిచ్చుకొనవలెను వ్రాయుటకు ఏమిలేదు.

కూరు మనవారిని చూచితము. రైల్వేస్టాన్షి వివరితమైన
వి ప్రభుత్వమువారు జనబాహుళ్యము యొక్క తేమమును గ
మనించు మాగ్గుచుండిరి. వీనిని తప్పించుటకు ప్రభుత్వము ప్రజలకు
బాధ్యత వహించి యందులకు చేయవలెను. అందుకు సాధన
ము స్వరాజ్యము. ఆర్యుల కాలములోపుక స్వరాజ్యమును పొం
దుటకు మనము ప్రయత్నింపవలెను. (కరతాళధ్వనులు)

ముద్రామూలము, ఎం. కే. ఆచార్యగారు భిక్షువును భరిం
పుడని బోధించిరి.

గత ముగియునప్పటికి రాత్రి 8.15 గంటలయ్యెను.

వర్తకులకు మంచితరణము

మన మైన తక్కువ ధరలకు అత్యంత ఒకటవరకు నీలి
మందును, ప్రఖ్యాతివడసిన మారాగామను, పొగచుట్టును భా
గిగా కొనవలచినవారు మాకు వ్రాయగోరువాము.
శ్రీ వి. సుబ్బారావునాయుడు అండ్ కోవారు,
టోకుగర్లకు, రామచంద్రపురము, గోదావరిజిల్లా.

బెరిమెషినరీమార్టు నూనెయంత్రములు, ఆవిరియంత్రములు,
బాయిలర్లు అన్ని ఒకములలో గలవు.

పట్టడకు కావలసిన అన్నిరకముల మెషిను ఉపకరణములు:— లాటిలు, డెబ్బిగు, ప్లాంకు, మేషిన్, మిల్లుగు మెషినులుగలవు.

కలపపనిచేయు యంత్రములు:— గుండ్రని రంపపుసీటలు, వాగు రంపములు మొదలైనవిగలవు.

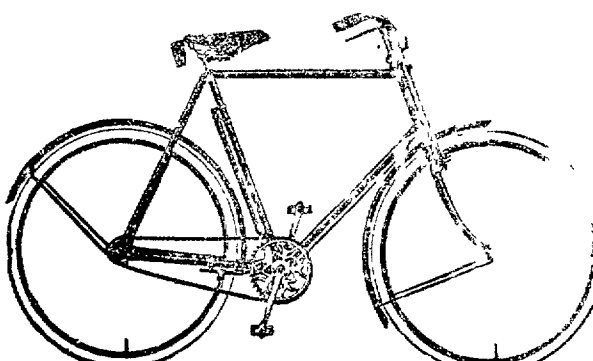
విద్యుత్తుపాల్గల, పంపులు, టెన్షన్ ట్రెన్స్మిషన్లు, వాటి ఉపకరణములుగలవు.

తిత్తణమే సరఫరాచేయుటకు, తీపు, రము గానుండునది పూచిగా చేయుటకు.

క్యాటలాగునక. ధరలకు ఈ దిగువవివరమునకు చూచువు.

B. D. BERY & Co.
8, Sembudoss Street, G. T. Madras
Head Office: 43, RIPON STREET, CALCUTTA.

మేల్తన బైసిక్లీబండ్లు - ప్రస్తతము సరసముగానున్నది

ట్రయంపు పాపులర్

ఇది యెప్పుడును జనప్రదముగానే వారి కర్మాగారములకు రియోరుచున్నది. మంచి, సాగవైన పనితీరుతో సహా విక్రీతి (శ్రేష్ఠమైన సామానులను వాడెదరు. "ట్రయంపు" అను పేరు దీనికి తగినదిగానన్నది.

వివరములు

చక్రము:—22, 24 అందు 26 అంగుళములు.

చక్రము:—28 X 1 1/2 అంగుళములు, లేదా అందుగలది. సరస్వతి పీకాడిచూపించి.

ట్రెయిలు:—డెన్స్ లెత్తు మిచిగన్, 28 X 1 1/2 అంగుళములు. మిక్సింగ్ బిగించబడినది.

బ్రేకులు:—యందర, వెనుక భాగమునందు ఆయంబ్రేకులు కోల్డ్ లీరుగలవి.

హ్యాండిల్ బార్:—కైకి తిరిగించుట, కలుపుకొనుచుంట్ల కలుపుకొనుట పిడిగలది.

పెడకాదులు:—యందర 4 X 3 న విడదీసి, పెద్దదిగాచేయుటకు వసతిగలదు.

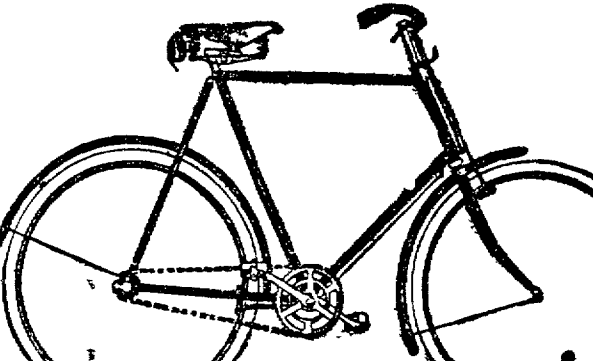
కాడిట్:—బ్రూకులు

క్రానెట్:—7 అంగుళములది, మంచి ఉక్కుతో చేయబడినది.

పెడల్లు:—కోక్కులు నొక్కటగాగల ట్రయంపురబ్బులతో చేయబడినది.

తయారైనది:—ల్ల ఎనామల్, కంచులై నింపులగు. కాంతిగల భాగము లన్నియు బాగుగా తగడుతో విడిచిపెట్టుచున్నది.

ఉపకరణములు:—ఉపకరణముల సమితినుండి, ఉపకరణములు, మనవేయు ద బ్బా, గాడిట్టుముక్తి క్లుప్తోహా తల్లిపాడితో చక్రము బాగుగా తగిలబడినది 1950 లేక తిత్తణమే రూ 40 అను. తరువాత సెల 1-కి రూ 14-4-0 చొప్పున 12 మాసములలో చెల్లించవలెను.

రెటె పాపులర్ అతి గిరాకీగల బైసిక్లు, శ్రేష్ఠమైన సామానులతో ఇతర రెటె మోడల్లుగానే నిర్మాణ చేయబడినది. అందుచేతనే వానికింత ఖ్యాతివచ్చింది. ప్రతి రెటె బైసిక్లను తయారుచేయుటకై వారి వద్ద ఖచ్చితముగా వ్రాసిన పంపిణీ.

వివరములు

చక్రము:—22, 24 26, అంగుళముల కొలతగలది.

చక్రములు:—27 అంగుళములుగలది.

ట్రెయిలు:—డెన్స్ లెత్తు మిచిగన్, కమ్మిలో బిగించబడినది.

పెడల్లు:—కమ్మి.

స్టీరింగ్ బార్:—చేతులుక్లిక్ బాండు.

యంత్రభాగము:—71 అంగుళములు స్వేచ్ఛయొక్క రకముగలది.

కాడిట్:—ముతా చుట్టు చుట్టు బూతులుగలది.

తయారైనది:—కాంతిగల నల్లనివానల్, పచ్చని గీతముగలది.

ఉపకరణములు:—కాడిట్ సుందరి; స్పాన్డర్లు, నూనెదబ్బా, గాడిట్టుము, క్లిప్సల గలది ధర రూ 200.

లేక తిత్తణమే రూ 45 అను చెల్లించి సెల 1-కి రూ 14-4-0 లు కంటకు 12 నెలలలో చెల్లించవచ్చును.

సుప్రార్థన:—బైసిక్ల క్యాటలాగును వ్రాయుదు.

మార్పు గమనింపు:—అడికో రివలెన్షన్ వారు వైన తెలుపబడిన రెండురకముల మన దక్షిణ కొండూరేశ్వరులకు సోదా ఏజెంట్లు.

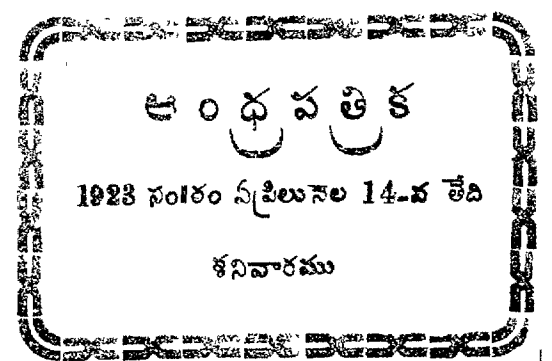
Note: - Addisons are the Sole Agents in Southern India for the above.

ADDISON & Co., Ltd.
MADRAS, BANGALORE, TRICHINOPOLY and OOTY (T. N.).

రుధిరోద్ధారి సంవత్సరాది సంచిక

సంవత్సరాదిసంచికలు రయ్యాలైనవి. చందా దార్లకు పి. పి. లు పంపుట ప్రారంభించితిమి. నెంబర్ల వారిగా రోజు కొంతమందికి రవాణా చేయబడుచుండను. సనకట్రేక సంవత్సరచందాదారులకు ఖరీదు 1-0-0. వారకట్రేక చందాదార్లకును, దినకట్రేక సంవత్సరతక్కువచందాదార్లకును ఖరీదు 1-4-0 నిర్ణయింపబడినది. ప్రతి సంచికకు తపాలస్థాయము 0-4-0, ముద్రాత్తరు రుసుము 0-2-0 తగలబడి యగుచున్నది.

భాషాభిమాను తెల్లరు తప్పక స్వీకరించి మా యద్యోగమునకు తోడ్పడ గోరుచున్నాము. వ్యవస్థాపకుడు.

హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగ వశ్యకత

—o—

హిందూదేశము నిపు డెదుర్కొనిన ప్రధాన సమస్య, జాతీయసంయోగమునకు జేరియున్నది. అమృతసరములో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మధ్య జరిగిన కలహము లెంత విషాదకరములయినన, సంయోగావశ్యకతను తేటపరుచుచున్నవి. ఇప్పుడు పరిష్కరింపవలసిన వ్యవహారము లలో కెల్ల నిదియే ముఖ్యవ్యవహారము. జాత్యైక్యత లేనిది, స్వరాజ్యనిర్మాణమసంభవము. శాసనోల్లంఘనాది ప్రతిక్రియలు కొనసాగినరపు. ఐకమత్య మున్నచో, ఎంతటి మహత్తర కార్యము నయినను సాధింపవచ్చును. గాంధీ మహాత్ముడు రాజకీయరంగమునకు వచ్చిన దానిక, హిందూదేశము సంపాదించిన బలమునకు ఆధారమేమి? జాత్యైక్యతయే. అదిలేక, ఎన్ని ప్రతిక్రియల నవలంబించినను నివి యన్నియు నిరుపయోగమగును. రాజాపు స్వరాజ్యము ఒక్క హిందువులకు మాత్రమే గాదు. ఒక్క మహమ్మదీయులకు మాత్రమే గాదు. భారతదేశములోని అన్ని సంఘములకును అన్ని జాతులకును స్వరాజ్యము లభింపవలయును. భారతజాతికి హిందువులును మహమ్మదీయులును రెండున్నేమిటవంటి వారు. ఏన్నేతము లేకున్నను, భారతజాతి సౌష్ఠవము గాంచజాలదు. స్వరాజ్యము భారతీయుల హక్కులలో నున్నదనిన సర్థమేమి? భారతీయులు ఐకమత్యము విహించి దృఢసంకల్పముతో కృషిసల్పుచో స్వరాజ్యము లభించుననియే మాతృదేశమునకు దాన్యవిముక్తి గావించవలయునను దృఢనిశ్చయము, హిందువులను, మహమ్మదీయులను, సిక్కులను, క్రైస్తవుల సంఘములవారి నెల్లరను ఆహ్వానించుచో, స్వరాజ్యసిద్ధి కాటంకమేముండును? జాతీయపతాకముయొక్క ముఖ్యాంశమును గ్రహించుచో, ప్రోరాటములకు యెడముండునా? హిందూమహమ్మదీయోద్ధి సంఘములకు గల సంయోగమును జాతీయపతాకము వ్యక్తపరుచుచున్నది. ఇట్టిసంయోగమునకు చిహ్నమగు రాజా హక్కులను సమంజసముగా విధించుట అవసరము. ఇట్టిసంయోగమునకు చిహ్నమగు రాజా హక్కులను సమంజసముగా విధించుట అవసరము. ఇట్టిసంయోగమునకు చిహ్నమగు రాజా హక్కులను సమంజసముగా విధించుట అవసరము.

నొకరు హింసించుటకు, ఒకరినొకరు నిందించుటకు వీలు గలదా?

జాతీయపతాకముగూర్చి, జబ్బులుపురపు ప్రజలు ఎంత కట్టుదల జూపిరి? గోదావరిమండల మెట్టి గాఢభక్తి జూపెను? దేశములో వ్యాపించిన భక్తి, తుదకు అంతఃకలహములకు చోటిచ్చుచో, జాతీయపతాకమును భారతీయులు అకారవపరచినవారగుదురు. ప్రతిదేశమును తన పతాకమును, ప్రాణముల కన్నను నెక్కుడు విలువ గలదిగ గౌరవించును. అట్టితీరి, హిందూదేశముమాత్రమిందులకు భిన్నముగ బ్రవర్తించునా? తప్పుజేసినది హిందువుల మహమ్మదీయుల యనునది ప్రశ్నగాదు. హిందువులుజేసిన తప్పిదములకు మహమ్మదీయులును, మహమ్మదీయులుజేసిన తప్పిదములకు హిందువులును బాధ్యత వహింపవలసియుండును. ఉభయ సంఘములును అన్యోన్యప్రేమ జూపజాలక కలహించుటచే, దేశగౌరవము ప్రభ్రమగుచున్నది. హిందువులును మహమ్మదీయులును కలహించుచుండ, బ్రిటిషునైనికులు వీరిపోరాటములను చల్లార్చుటయో? ఎంతయగౌరవము వాటిల్లినదో కనుగొనవచ్చును. ఉభయసంఘములును కలసిమెలసియున్న పెరవారీజోక్యమున కవసరముండునా? అధికారవర్గము ప్రజలకు సంతతము బోధించువిషయమేదీ? ప్రజలలో నైకమత్యములేదు గావున, వారు స్వపరిపాలనమున కర్హులుగారనియు, అందుచే బ్రిటిషునైనికులును బ్రిటిషు కరిపాలకులును నిలచియుండి ఉభయలమధ్య గల కలహముల నెప్పటికప్పుడు దీర్చుచుండుట యవసరమనియు, వారు బోధించుచుండురు. ఈ ప్రతిపాదనమును సార్థకముగావించునెవల, హిందూదేశము స్వరాజ్యసంపాదన ప్రయత్నమును విడువవచ్చును. జాతీయపతాకమును క్రింద బడవేయవచ్చును. మహాత్మాగాంధీని వదిలిపెట్టవచ్చును. పరాధీనతను చేపట్టి దానితోనే ఎల్లకాలమును తృప్తిజెందియుండవచ్చును. అమృతసరమున జరిగినపోరాటము, జాతీయోద్యమ చారిత్రమున నొక మినహాయింపు మాత్రమని జెప్పవచ్చును. మిగిలిన దేశ మంతయు శాంతము వహించియుండలేదా యని యాడుగవచ్చును. గాంధీ మహాత్ముని యుపదేశములను జనసామాన్యముపాటించుట, గొప్పవిషయమే. స్వాతంత్ర్య సంపాదనముకొరకు దేశమునం దింతటి దృఢప్రయత్నము జరుగుచున్నపుడు, శాంతముసామాన్యముగ ప్రబలుట హిందూదేశమున మాత్రమే సాధ్యమయ్యెను. కాని యింతటితో సంతృప్తి జెంద వీలులేదు.

పాలలో నొక విషపుచుక్కగలిసినను, పాలన్నియు జేరిపోవునటుల, శాంతి వాతావరణమునందు దౌర్జన్య మేమాత్రము పొడగట్టినను, నష్టము వాటిల్లును. పంజాబు, హిందూదేశమునకు శిరోభూషణమువంటిది. పంజాబుసమస్య జాతీయసమస్యలలో ప్రధానమై బరగెను. నిన్నటితో సంతమొందిన సత్యాగ్రహవారము, పంజాబుచరిత్రముతో సంబంధించినదేగాని వేరుగాదు. జలియన్ వాలాబాగునందు, హిందువులును మహమ్మదీయులును కలిసి తమ ప్రాణముల నర్పించిరి. హిందూమహమ్మదీ యైక్యమునకు, జలియన్ వాలా స్మరణచిహ్నము శాశ్వతచిహ్నమై దనరారుచున్నది. ఈచిహ్నమును నిర్మించుటకు, హిందూదేశమునందన్ని భాగములును ధనమిచ్చి తోడ్పడి యుండెను. అట్టి పాంచాళ భూమియందు హిందువులును మహమ్మదీయులును మరల కలహించుట, జలియన్ వాలా స్మరణచిహ్నమును చులకనజేయుటయగును. అకాలియ, అధికారుల దౌర్జన్యమును ఆత్మబలముతో ప్రతిఘటించి, ప్రపంచమున కంతకును మార్గదర్శకులుగా

కులు గాలేదా? అట్టిస్థితిలో వారి నిదర్శనముగాంచి యెనను అమృతసరపు హిందువులును మహమ్మదీయులును పాతము నేర్చుకొనవలదా? ఏకారణముచేనయినను, దౌర్జన్యబీజములు మొలకలెత్తి వ్యాపించునెడల, గాంధీమహాత్ముని కీ దేశమున స్థానములేదు. భారతీయులు దౌర్జన్యము నవలంబించునెడల, తాను హిమత్వరతిపు గుహలలో బ్రవేశించెదనని గాంధీమహాత్ముడు వెనుక దెలిపి యుండెను. అందుచే మహాత్ముడు హిమత్వరత్తమున కయినను జనవలెను లేక కారాగృహమునందే నివసించవలయును. ఇట్టి దుర్గతిని దెచ్చి పెట్టుటకు ప్రజలు సమ్మతించురా? దేశభక్తుల అఖండ్యాగములను నిష్ఫలము గావించెదరా? మరల నిట్టిదుస్థితి ప్రబలకుండ జేయవలయుననిన, హిందువులును మహమ్మదీయులును, బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణేతరులును, తమతమ మనస్ఫుర్తలనకట్టిపెట్టవలయును. దేశభక్తిలోను, దైవభక్తిలోను ఈవిధేదములన్నియు లీనమైపోవలయును. మతము ఆచరణలో గనుపడవలయునుగాని, బాహ్యచిహ్నములలోగాదు. బాహ్యచిహ్నములు భేదింపవచ్చునుగాని, ధర్మాచరణ భేదింపజాలదు.

గాంధీమహాత్మునియందు అన్నిమతములును లీనమైయున్నవి. ఆతని నడవడియందు ఉత్కృష్ట క్రైస్తవధర్మమును క్రైస్తవులు గాంచుచున్నారు. ఆగాఖానుగారివంటి మహమ్మదీయ ప్రముఖులు గూడ గాంధీమహాత్ముని నిజమగు మహమ్మదీయుడనిరి. నిజమగు వైష్ణవుని ప్రపన్నత అర్చనయందు మూర్తిభవించెనని వైష్ణవప్రముఖులు భావించుచున్నారు. జాద్గుని అహింసావ్రతనిష్ఠ, అతని జీవితమున ముఖ్యాంశమగుచున్నది. ఇందుకు కారణమేమి? మతసారమును గాంధీమహాత్ముడు గ్రహించి దానిని ఆచరణలోపెట్టుటయే. ప్రతివారను గాంధీవలె సర్వసమత్వదృష్టిని పొందక బోవచ్చును. అహింసావ్రతమును మతవిధివలె ననుష్ఠింపలేక బోవచ్చును. కాని ఐకమత్యముకొరకును, సర్వరస్వరాజ్యసిద్ధికొరకును, హిందువులును మహమ్మదీయులును గాంధీమహాత్ముని యాదర్శమును కొంత వరకయినను అనుసరింపవచ్చును. శాసనోల్లంఘనముకొరకు దేశము ఘనప్రయత్నముల నాచరించుచున్న నీతరుణమున, ఒకమూలను అల్లరులు బాడముట ఎంత దురదృష్టమో, కనుగొనవచ్చును. కాని, ఇందుకువగచిన లాభములేదు. దేశప్రయత్నములలో నెంతటి లోపముగలదో గ్రహించుట కీ సంఘటనము బనికవచ్చును. చారీచారా దురంతములలో గాంధీమహాత్ముడు దుర్నిమిత్తములను కనిపెట్టి, బర్దోలీ కార్యక్రమమును విధించెను. లేనిపోనీ యాలోచనలతో కాలముగడువక బర్దోలీ కార్యక్రమమును దేశము నిష్కర్షతో నిర్విహించియున్నచో, స్వరాజ్య మిసరికి తిప్పక ప్రత్యక్షమయ్యేది. సంవత్సరములో స్వరాజ్యము రాకుండుటకు కారణము ప్రజలయల. భావమేగాని వేరుగాదు. మహాత్ముని యుపదేశములను నిర్వహించుటకు వారు వెనుపిరి. గతించినదానికి వగచి ప్రయోజనములేదు. ఇప్పుడయినను, నిర్మాణ కార్యక్రమమును దేశము దీక్షతో కొనసాగింపవలెను. పునాదులు బలపడనివి సాధమును నిర్మింప వీలుండదు. జాత్యైక్యతముందుగ నిర్ధిపడవలెను. జాత్యైక్యతను రక్షించుటకు, నిర్మాణాంశములను నిర్వహింపవలెను. కద్దరు శాంతిచిహ్నము. స్వాతంత్ర్యచిహ్నము. దారిద్ర్య నివారణచిహ్నము. భారతీయులలో ఘోషియమున నయినను భేదాభిప్రాయము లుండవచ్చునుగాని, కద్దరువిషయమై విభేదముండజాలదు. అన్నిజాతులను అన్నిసంఘములను దగ్గరకుజేర్చు

సాధనము కద్దరనుటకు సందియములేదు. కద్దరు మూలమున హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను, బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులలోను, ఉత్తమజాతులు నిమ్నజాతులలోను సంయోగము గురుననుకూలము సందియములేదు. కద్దరుమంత్రమును మరువక, జాతీయనిగ్రాణమును విడువక, శాంతమును వీడక, జాతీయసంయోగము కొరకు ప్రస్తుత తరుణమునం దెల్లరును గాఢముగ కృషి సలుపుట యవసరము. పైవాక్యములను ముగించిన పిమ్మట, హిందూమహమ్మదీయ సంయోగమును గూర్చి యోచించుటకు, ఉభయసంఘముల నాయకుల సమావేశము లాహోరునగరమున గూడెని తంతి యొకటి చేరినది. చిత్తరంజనదాసుగారి యధ్యక్షత క్రింద, ఈసమావేశము గూడెను. మాల్వీ అబ్దుల్ కలాంఅజద్, హకీం అబ్దుల్ ఖాను, వండిత మోతీ లాల్ నెహ్రూ, సరోజినీదేవి, వండిత సంతానము గార్లు మున్నగు ప్రముఖులు హాజరయిరి. హిందూ మహమ్మదీయ సంయోగావశ్యకతను దేశ నాయకులు గుర్తించు టెంతయు శుభప్రదము. వీరు సలిపెడి ప్రయత్నములు ఫల మగుగాక !

కెనియా రాయబారము : అధికారులసిరోధము

కెనియానుండి ఇంగ్లండుకు వెళుదలచిన భారతీయ రాయబారులు ముందు బొంబాయికి వచ్చిరి. కారణమేమని యడుగగ, తామీవిషయమై గాంధీమహాత్మునితో ముచ్చటించుట దలచితిమనియు, బొంబాయిభుత్వమువారు గాంధీతో మాటలాడుటకు అనుజ్ఞనొసగరనిరనియు, అస్సాసియేటెను ప్రెస్సు ప్రతినిధికి వీరు చెలిపిరి. కెనియావిషయమై గాంధీ మహాత్ముని సలహా దీసి కొనినంతమాత్రమున, నేటి పుట్టిమనుగనో కలియదు. కెనియానుండి ఇంతదూరమువచ్చిన భారతీయులకు మహాత్మునితో ముచ్చటించుట కవకాశమును నిరాకరించుట, అధికారుల సంకుచిత దృష్టిని గనుపఱచుచున్నది. ప్రతివిషయమునందును వీరు అపాయమును గుర్తించుచుందురు. రాయల్ కమిషనును నియమించుట వలన, భారతీయులకు లాభము గలుగునను యభిప్రాయముతో, కెనియా రాయబారు లెంతమాత్ర మేకీధవించుట లేదు. బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక చెలిపియుట, రాయల్ కమిషనుకు ఒప్పుకొనుచో ఈ వ్యవహారమునలే కట్టపెట్టవచ్చును. రాయల్ కమిషనుల వలన నేమిఫలము గలుగునో, హిందూదేశమునకు కరతలామలకమే. కమిషనులవలన డబ్బుదండగ దప్పు పేరులాభము గలుగదు. తెల్లవారల యాధిక్యము మరింత స్థిరపడును. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి కమిషనుకు అంగీకరించుచో, భారతీయుల త్రేమమునకు తీరనిభంగము కలిగించెదరని బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక స్పష్టపరుచుచున్నది. అధినివేశ రాజ్యములలో భారతీయులకు సమానపు హక్కుల నిచ్చుటయూ, లేదా? ఇదియే, ఇప్పుడు పరిష్కరింపదగినసమస్య. హిందూదేశమునకు సమానస్థానమొసగనున్న, బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమును విడిచిపెట్టవచ్చు పేరుమార్గము లేదని కెనియా రాయబారులు స్పష్టపరిచిరి. కాంగ్రెసు మహాసభవారండుచేతనే, సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యము గాని, సామ్రాజ్యము వెలుపలి స్వరాజ్యము గాని తమ యాదర్శముని నిదివరకు నిర్ణయించిరి. హిందూదేశమును బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందు నిలుపుకొనవలసిన శాధ్యత, ఇంగ్లండుపై నిలచియున్నది. ఇంపీరియల్ సమావేశమును నవంబరు 1 వ తేదీన జరిపదరనియు, అధినివేశ రాజ్యములును హిందూ

భారతీయు డిదివరకు మోయుచున్న పన్నుల బరువునకు దోడుగ, రాజప్రతినిధిగారు రెండింటిని ఉప్పుపన్నును మీదబకవైచిరి.

దేశమును ఈ సమావేశమునందు పాల్గొనననియు, కామస్పృహలో బాల్టునుగా రిటీవల ప్రకటించి యుండిరి. ఇట్టి సమావేశములలో పాల్గొనినందు వలన, హిందూదేశమున కేమిలాభము గలిగెను? హిందూదేశమున కీ సమావేశమున సమానమగు హోదాగలదని, వెనుక నిర్ణయింపబడెను గద. కాని దీనిని పాటించువా రెవరు? బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునం దన్ని భాగములలోను అందు ముఖ్యముగ అధికాయించును భారతీయుల హక్కులను తృణీకరించుచున్నారు. వారిని మానవ మాత్రులుగ జూచుటలేదు. మరల నొక సమావేశమునుకూర్చి హిందూదేశ ప్రతినిధి నొకరి నావ్యానించినంత మాత్రమున, ప్రజల తేమాత్రము సంతసింపరు. ఇటుల మోసబోపు కాలము దాటిబోయినది. కెనియా రాయబారులు చెలిపియుట, హిందూదేశము సామ్రాజ్యమునం దన్వస్థానమును నిజముగ నాక్రమింపవలయును. లేనియెడల, సామ్రాజ్యముననుండి దేశ మభివృద్ధిజెందుట కవకాశముండదు. ఇంగ్లండు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్య గౌరవము నెంతవరకు కాపాడునో జూడవలయును.

ప్రాస్తు, తుర్కీ

రైళ్లను వైచుటకును, ఆంగ్లాపురమును పునర్నిర్మించుటకును తుర్కీప్రభుత్వమువారు అమెరికనుకంపెనీతో కంట్రాక్టు జేసికొనుటచే, ప్రాస్తు కలవరపడుచున్నది. అమెరికాకు చేకూరెడిలాభము తనకుబోయెనయే గాక, అమెరికా సలుకుబడి తుర్కీలో విస్తరించును గూడ, ప్రాస్తు భయపడుచున్నది. మోసూలు నూనెగనులగూర్చి బ్రిటిషువారెట్టి యాందోళన పడుచున్నారో, అమెరికావారుకు బడిజూచి ఫ్రెంచివారెట్టియాందోళన పడుచున్నారు. అమెరికాకును, తుర్కీకిని ఈరీతిన సంబంధమేర్పడు

చో యూరపీయనుదేశముల యాటలు వెనుకటివలె సాగిరాకపోవచ్చును. ప్రస్తుతవ్యవహారములను వేనిని జూచినను, స్వార్థచింతి దాని యట్టుమధుగన గనుపించుచున్నది. ప్రపంచశాంతిని గూర్చి గాని, సర్వజన త్రేమముగూర్చిగాని నిష్పక్షపాతముగ యోచించుట గానరాదు. ఇట్టిస్థితిలో కలహవీజములు విస్తరించిన నాశ్వర్య మేమగులను?

బర్మా సహాయము

వల్ల భాయిపట్టు, కొఠారిగార్లు బర్మాలోనున్న కొలది దినములలో తిలకు స్వరాజ్యనిధికి దాజాపు రెండులక్షలరూపాయలను సొపాదించగలిగిరి. ఇంకను రెండులక్షలను అక్కడివారు వసూలు జేసెదరని తెలియుచున్నది. బర్మాలో సైతము స్వరాజ్యోద్యమము పై గాఢాభిమానము గల దనుట కిది యొక నిదర్శనము. గయాకాంగ్రెసు విధించిన ధనమును, వాలంటీరులను సమకూర్చుటకు అన్నిరాష్ట్రములును పోటీతో పనిజేసి, విజయముబడయుట భావ్యము. తిలకు స్వరాజ్యనిధికి జేసిన వాగ్దానములను 20 వ తేదీలోపుగ చెల్లింపవలయునని, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘం ర్యవర్థిగారు హెచ్చరించుచున్నారు. వీరి హెచ్చరికను పాటించి ఆంధ్రులు తమధర్మమును నిర్వహింప గోరెదము.

సిపాయి బోగముదానిని నడికేరపుట

హైదరాబాదులో 3/3 కేట్రీపూలమునకు జేరిన కాబీఖాన్ అనువాడు అనగరమునందలి అబకల్లెలలో కేసోండిక సికందర్ జాన్ అను బోగముదానిని తనతోబాడ తీర్చుకొని కొంత యామ తనతోక నిరాకరింప నుపితుడై కత్తితో కామి కంతమును తెగనడికి స్వాపాయెను. ఇంతవరకు నరడు కట్టుబడలేదు.

వెంకటరెడ్డి

పంజాబులో హిందువులకు మహమ్మదీయులకు విరోధములు

అమృత సరులో కొట్లాటలు

లాహోరులో నాయకుల సభ
అల్లరులు కొంత వరకు తగ్గినవి

సర్ గంగారాంగారి భూరివిరాళము

బాలికల పాఠశ్రామిక పాఠశాలకు లక్షరూపాయల నైసంగిరి.

భారత కాంగ్రెసు నాయకుల రాక

వల్ల భాయి పటేలు కొఠారీ గార్లు కలకత్తాకు వచ్చిరి
1,85,000 రూపాయలు బర్మాలో యంత్రవరకు తిలకునికి చేరినవి - మరియెందులకులగుడ చేరును

నడయాడు మ్యునిసిపాలిటీ

పన్నులని రాకరణము దీక్షగా జరుగుచున్నది

అహమదాబాదు మ్యునిసిపలు సభ్యులపై దావా

దావా కొట్టివేయబడెను

19 గురు సభ్యులుతు ఖర్చులనైన యింకియామంత్రికి యిచ్చుకొన నక్కరలేదు

పంజాబులో హిందూమహమ్మదీయ

వైషమ్యములు

నాయకుల సమావేశము.

పంజాబు ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన

12 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 11 గంటలు మొదలు అమృత సరులో నెమ్మదిపెట్టెడిది. లాహోరుకుండి కంపెనీ గుర్రపు దళము అమృత సరులోకి కొట్లాటలను యిద్దరు చనిపోయి రనువార్త నిజముగాదు. 13 వ తేదీనక కెవ్వరును చనిపోయినట్లు తెలియలేదు. గుర్రపుదళము రాజపూర్వము అకాలీలు నెమ్మది కలిగించుటలో ఉత్సాహులకు తోడ్పడిరి దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

ప్రజలు వీధులలో తారులాడగూడదు

కేభులలో తారులాడగూడదు అట్లు ఆయాధములు భరించి తారులాడువా రెంత గొప్పవారైనను కూడ వారిని తక్షణము ఆరెన్దుచేసెనని అవ్యతసరులో దీప్తి కమిషనరు చాటింపుచేయించెనని తెలిసినది.

12 వ తేదీ రాత్రి

12 వ తేదీ రాత్రి అల్లరులు జనుగలేదు. బ్రిటిషు ఉద్యోగులకు పోలీసువారు సగరమున గస్తీ తిరిగిరి. కొన్నిచోట్ల అల్లరిజరుగునని ఆనమానించి సాయాధికారియు సుదూర పోలీసు నూపర్వంతులున్న గుర్రపుదళము సగరములోనే యుండిరి. 13 వ తేదీన తెల్లవారుజామున, నియ్యక మంది, కాలానుసరిగ మున్నగుమార్పుపేటలలో గలభాలుజరిగెనని తెలిసెను. అచట లెండుకతులవారును సహా ఉద్దీక్షగా నుండిరి నేవల వటికి కంపెనీదేను. వారు వెళ్లునకి దానిని పోవువారిని బాధించుచుండిరిగాని కె దుడుకుములవారిని కొట్లాట నరిగాజరుగలేదు అట్లులే చిరిపికయ్యములు కొంతవరకు జరిగెను. హిందూవారందరూ ఆకాట్రయి మహాత్ములు అనునవి ఎవరుచని నొకడు కొనివేసెను. 80 మంది వైద్యులకు వెళ్లి, వారిలో 12 మంది మాత్రమే వైద్యులలోనుంచిరి. ఆ 12 గురిలో యిద్దరికి ఆ పాయము కలుగుటలున్నది. తక్కినవారికి చికిత్సచేసి పంపివేసిరి. 13 వ తేదీ భుక్తకార మగుటచే జనీతులలో ప్రార్థనలు కాగానే ప్రజలు నెమ్మదిగా పంపివేయుటకు దీక్షిమిషనరు కొందరు మహమ్మదీయు ప్రముఖులను పంపెను. వారు కొంతకాలా కర్మమును నెరవేర్చిరి. మధ్యాహ్నము 3 గంటలవరకు అల్లరులు జరుగలేదు. సగరములో వాల్మీకీ వై కాభోర్న కమిషనరు నెమ్మదిగా జరుగుచున్నది. అతనికనుకొంటు యింతరట్టులులవారును

లాహోరులో నాయకుల

సమావేశము

జేశబంధుదాసుగా రధ్యక్షత వహించిరి

13 వ తేదీ మధ్యాహ్నము దివాను రావలగాగారి గృహమున భజరిగినా. ఆసభకు కాంగ్రెసు, కిలాభతునాయకులును, హిందూ మహమ్మదీయ ప్రముఖులును పాల్గొనుట వచ్చిరి. జేశబంధుదాసుగా రధ్యక్షత వహించిరి చాలాసా అబ్దులులాంజిజను, హిందూ అబ్దులుఖాను, పండిత మొరీలాలు నెహ్రూ, శ్రీమతి సోనీదేవి, రాజా నరేంద్రపాదు, డిప్టీ కేప్టెను, హిందూ రాయరామచరణదాసు, పండిత సంతానం, భవామ్యును యిల్లుమియాను మొదలగు, చాడరీవహబుద్దీను గార్లు మున్నగు ప్రముఖులు పాల్గొనుటవచ్చిరి. ఆసభలో జరిగినచో గోప్యముగాని హిందువుల మహమ్మదీయుల విరోధకారణముల వారయుటకు నిమిషపవడిన లెండు ఉపసంఘములవారును తొడ విచారణ చేసి వచ్చిన నివేదికలను చార్చి ఆసభలో 5 గంటలసేపు చర్చ జరిగినది. మరల 14 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సభ జరుగను.

బహిరంగసభ జరుగలేదు

జలవాలాబాగు వార్షిక సమరణదిన మహాసభ 13 వ తేదీ సాయంత్రము లాహోరులో జరుగునని ప్రకటించెను. గాని కొట్లాట జరుగుననుభయముచే ఆ సభను జరుగలేదు. పోరుగూరి నుండి చాలమంది వచ్చిరి. బహిరంగసభను జరిపినచో ఆసభలో కుటుంబ తెనకై 5 గంటా చేసెదను. గాన సభనుసంపుట మంచిదని దీప్తికమిషనరు కాంగ్రెసు కార్యదర్శికి 13 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ప్రాసెసు. అందులకు కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగూడఅంగీకరించెను. (ఆ.వెన్)

కానకయలును కాలమంది సగరమునకు వచ్చియుండిరి. పెద్ద జలాదులలో ఉదాగములనింకను తెనకైదు గృహస్థులు వీధి రలుపులు విగియగొని లోపలినుండి తెలుపలికి వచ్చుటలేదు. సగరమున సగముభాగములో నెమ్మది ఏర్పడినది. ఇంతవరకెవరిని ఆరెన్దు చేతుతగుని యింకిత్వంలోనే ఆరెన్దు చేసెదరు

అతిశయోక్తులు కాలకరులముగా నున్నవి. వందలములు మితిమీరినవి. అందునకొకత్రేకమిగన తీవ్రముగానేయున్నది. హిందూ, సిక్కు, మహమ్మదీయములు అద్యోగిలకు తోడ్పడి కాంతిని నెలకొల్పుచున్నార, మొత్తము తెల్పులుతగిలినవా. 100 మందికి లాపే.

హనరబులు కూర్చు వెంకటరెడ్డి

నాయుడుగారి రాక

ఏలూరులో హారటాలు సమగ్రముగా జరిగినవి

హనరబులు కూర్చు వెంకటరెడ్డినాయుడుగారు ఏలూరు వాస్తవ్యులే యైనను మంత్రిత్వము వారిమొదిన పిమ్మట ఇంత వరకును ఏలూరు వెళ్లలేదు.

శేడు (14 వ తేదీ) వారు ఏలూరులో అడుగుపెట్టిరి. పోరులు విచ్చిక్షముగ పోరుటాటు సమగ్రముగా జరిపిరి. నాయుడుగారికి స్వాగతమొసంగుటకు వారిమిత్రులు చాల ప్రయత్నముచేసిరి. కాదుగూరల దుకాణములు మొదలు పెద్దబజారులో అన్నిదుకాణములను మూయబడెను. ఆదారిశ్రీవారిమిత్రులును వారును విజయముచేసిరి. వాటకకాలలు యంత్రకాలలు మున్నగువిగూడ మూసివేయబడెను. నాయుడుగారికి సవానపత్రమును సమర్పించవలెనని నిన్న (13 వ తేదీ) రాత్రిజరిగిన మ్యునిసిపలుసభలో హెచ్చుమంది తీర్మానించిరి. దాని నాక్షేపించుటకు శేడు పురమందిమున బహిరంగసభ జరుగును అని మా కొక ప్రముఖులు తెలిపిరి. (తంతివార్త)

* * * * *
శ్రీరాజా మోతేగంగరాజుగారు మున్నగు జహించారులు, ప్రభుత్వోద్యోగులు, బిరుదధారలు, జస్టిసుపక్షనాయకులు మున్నగువారు రైలుస్టేషనువెల్లి వంద్రానికి స్వాగతమొసగిరి. చాల గుర్రపుబండ్లు మూడువిగూడును ఊరేగింపు జరుగవచ్చెను. ఉదయము 8.30 కు ఊరేగింపు ప్రారంభమైనది. బాగును బాబామేళములను కూడచెట్టిరి. ట్రావెలర్సు బంగళాను బాగుగా నుంకరించిరి. మ్యునిపలు పాతకాల బాలురువచ్చిరి. తాలూకాబోర్డు గుమాస్తా, మంత్రిగారి మొడలో పూలదండవేసెను. శనివారపుపేట రాజాగారు ఏనుగులను పంపిరి. (మరియొకరు వచ్చిన తంతివార్త) (సతేషము)

నడియాడులో పన్నుల

నిరాకరణము

మ్యునిసిపలు పన్నులను చెల్లించుటలేదు

నడియాడులో పాము మ్యునిసిపలు పన్నులను చెల్లించుటలేదు. టిట్టెట్టులతో నున్నారు. పన్నులు చెల్లింపుదని ప్రజలు బోధించుటకు మ్యునిసిపాలిటీవా కొక ఉపసంఘము శిక్షించిరి.

అహమదాబాదు మ్యునిసి

పాలిటీ కేసు

కేసు కొట్టివేయబడెను

అహమదాబాదు మ్యునిసిపలు సంఘమున వెనుక సభ్యులుగా నుండిన 19 మందియై యిండియామంత్రి తెచ్చిన దావాలో శేడు (14 వ తేదీ) తీర్పు చెప్పబడెను. దావా కొట్టివేయబడెను. ప్రతివాదులు ఖర్చులచూడ ముదరా యియ్యనక్కరలేనని తీర్పు చెప్పబడెను.

సర్ గంగారాంగారి భూరి

విరాళము

లక్షరూపాయల విరాళము

లాహోరులో బాలికలకు పాఠశ్రామిక పాఠశాల

లాహోరులో బాలికలకు పాఠశ్రామిక పాఠశాల శిష్యులకుటకు 50 గంగారాంగారు లక్షరూపాయల నొసంగిరి

రైలుస్టేషనులలో రాజకీయ సభలు

చేయు గూడదు

దొరతనమువారి ఉత్తరువు

మైసూరుదొరతనమువారి పరిపాలనకింద నున్న యిరువదేని బాతులలో రైల్వేవారి అధికారులలో ఎవరును రాజకీయసభలు జరుగగూడదు. అట్టిసభలు జరిగినపుడెవరు నున్నవారికదై రైల్వే టిక్కెట్లు ప్రస్తుత వారిని స్టేషనులో నుండి వెడలగొట్టుటకు రైల్వే ఉద్యోగుల కధికార మివ్వబడినది. అని 18 వ తేదీన ప్రకటించెదను.

కాంగ్రెసు మహాసభ

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మహాసభ నిర్వహణ కమిటీ వర్తమానము

అమృతబహదూర్ వర్తమానము (కలకత్తా)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మహాసభ నిర్వహణ కమిటీ వర్తమానము (కలకత్తా)
జనమిత్రులు నాయకులు... ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మహాసభ నిర్వహణ కమిటీ వర్తమానము (కలకత్తా)

జనమిత్రులు నాయకులు... ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మహాసభ నిర్వహణ కమిటీ వర్తమానము (కలకత్తా)

జనమిత్రులు నాయకులు... ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మహాసభ నిర్వహణ కమిటీ వర్తమానము (కలకత్తా)

జనమిత్రులు నాయకులు... ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మహాసభ నిర్వహణ కమిటీ వర్తమానము (కలకత్తా)

వల్లభాయీపటేలు, కొంభారీగార్లు

12 వ తేదీని కలకత్తా చేరి

భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులగు శ్రీయుతులు వల్లభాయీపటేలు, కొంభారీగార్లు... 12 వ తేదీని కలకత్తా చేరి

నెలములో సత్కారము ఉత్సవము

వాక్ సభ

18 వ తేదీని నెలములో సత్కారము ఉత్సవము... వాక్ సభ

కెన్యాభారత రాయభారవర్గము

మహాత్మునిదర్శించ ననుమతి నిరాకరింపబడుట

రాయభారతమిషనును నిరసించుట

భారతము, ఏప్రిల్ 18:—అందఱునకు జనుకున్న కెన్యాభారత రాయభార వర్గమువారు భారతమున కేరి. ఆస్సా

కెన్యాభారత రాయభార వర్గమువారు భారతమున కేరి. ఆస్సా... రాయభారతమిషనును నిరసించుట

భారతము, ఏప్రిల్ 18:—అందఱునకు జనుకున్న కెన్యాభారత రాయభార వర్గమువారు భారతమున కేరి.

భారతము, ఏప్రిల్ 18:—అందఱునకు జనుకున్న కెన్యాభారత రాయభార వర్గమువారు భారతమున కేరి.

భారతము, ఏప్రిల్ 18:—అందఱునకు జనుకున్న కెన్యాభారత రాయభార వర్గమువారు భారతమున కేరి.

భారతము, ఏప్రిల్ 18:—అందఱునకు జనుకున్న కెన్యాభారత రాయభార వర్గమువారు భారతమున కేరి.

భారతము, ఏప్రిల్ 18:—అందఱునకు జనుకున్న కెన్యాభారత రాయభార వర్గమువారు భారతమున కేరి.

భారతము, ఏప్రిల్ 18:—అందఱునకు జనుకున్న కెన్యాభారత రాయభార వర్గమువారు భారతమున కేరి.

భారతము, ఏప్రిల్ 18:—అందఱునకు జనుకున్న కెన్యాభారత రాయభార వర్గమువారు భారతమున కేరి.

భారతము, ఏప్రిల్ 18:—అందఱునకు జనుకున్న కెన్యాభారత రాయభార వర్గమువారు భారతమున కేరి.

భారతము, ఏప్రిల్ 18:—అందఱునకు జనుకున్న కెన్యాభారత రాయభార వర్గమువారు భారతమున కేరి.

భారతము, ఏప్రిల్ 18:—అందఱునకు జనుకున్న కెన్యాభారత రాయభార వర్గమువారు భారతమున కేరి.

భారతము, ఏప్రిల్ 18:—అందఱునకు జనుకున్న కెన్యాభారత రాయభార వర్గమువారు భారతమున కేరి.

భారతము, ఏప్రిల్ 18:—అందఱునకు జనుకున్న కెన్యాభారత రాయభార వర్గమువారు భారతమున కేరి.

జాబులు

విశేషములకు సూచన

జి. పి. రి. కె. నా. కో. ఆ. పీఠాస్వామి, గు. ప్ర. పి. ను.:—ప్రకటింపబడుట ఆంధ్ర ప్రదేశ్

జేవరపల్లి జాతీయపాఠశాల వార్షిక పరీక్షలము

గోదావరిజిల్లా రాజ్ కలాలూకా జేవరపల్లిలో స్థాపించబడిన జాతీయపాఠశాల వార్షిక పరీక్షలము శ్రీయుత బులము

నామన బాపన్న

శివకర్ణా కేంద్రసభ

ఈ కేంద్ర సంఘము జిల్లాలోని కొటామూర్తి క్రైస్తవ బాప్తిస్మ గారితో సంఘమును ఏర్పాటు చేసినది. సంఘము కార్యకర్తలను నియమించుటకు శ్రీయుత బులము

ఈ కేంద్ర సంఘము

కార్యదర్శి

ప్రాథమిక పాఠశాల పాఠ్యాంశములకు విజ్ఞప్తి

మదరాసు రాష్ట్ర ప్రాథమిక పాఠశాల పాఠ్యాంశములకు విజ్ఞప్తి

సంఘములకు విజ్ఞప్తి

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

పరివార్

రూరలో దౌర్జన్య విజృంభణము

లండన్, ఏప్రిల్ 12:—రాత్రి 10/55. ట్రెన్సువల్ లోని విశేషం ఇట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— రూరలో దౌర్జన్య విజృంభణము శీఘ్రముగ ప్రబలించుచున్నది. పరాసుల కఠినదౌర్జన్య వలన పనివాండ్లు వార్తాపచారమునకు రాకపోకలకు పీట లేకుండా జేయుచున్నారు. దీనివలన ప్రాంతీయ మరీకర టీగ మగు చర్యలను అవలంబించుచున్నారు. కొంపోట్లకు నిశ్చయించుకొన్న బాగు, కోకులానులమీద జర్మనులు అపాయకరముగ ప్రేలము వస్తువులను బెట్టిరిని క్లౌలగ జెప్పుచున్నారు. ప్రాణము విసిగించినచో జర్మనులు అట్టి పని జేసేది వారి. ప్యాసిస్టు సంఘము వారే ఈ దౌర్జన్యమునకు కారణమనుట తప్పు. పనివాండ్లకంటె నకు విడిమిపోవుచున్నది. అతివాదలకంటె యువదలెట్టుచున్నాడు. జనమీనండి కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యము హెచ్చుచున్నది. రెడ్ సంఘమువారు మే 1 లేదని తమ కార్యక్రమ విధానములను, బాపెదరిని ప్రెంచివారనుచున్నారు. ఇది రూర అంతటను జరుగును. 2000 వందల పనిలేని కార్మికులు తమభృతిని హెచ్చుజేయవలెనని గోరిరియు వారికోర్కెనిరాక రింపబడినపుడు అల్లరులు బయలుదేరెననియు బెల్జియనువార్తలు వెలుపుచున్నవి. జర్మను గ్రీన్ పోలీసువారు తుపాకులను గార్పిరి. 4 గురు పనిపోయిరి. 18 గురు తురగాతులైరి. బోయరు దగ్గర నున్న ఇనుపదారిని భ్రంసము జేయుటకు బ్రహ్మాదముగ ప్రయత్నములు జరిగెను. ఆనాక జనశ్రవణకేమునండి అల్లచానిను దిగువతి జేయరాదని పరాసు అధిక సంఘమువారు రుచున్నారు. అట్లు ఉత్తరువు జేసిరి.

పార్లమెంటు - కామన్సునభలో భీభత్సము - క్రమశిక్షావసరము

లండన్, ఏప్రిల్ 12:— గతరాత్రి సభ్యుల చర్యను గుర్తించుచు ప్రతిక లన్నియు మంత్రులను, కార్మిక సభ్యులను మందలించడంబడినది. 'విప్లవము' అను నాయకులను గుబరు తుకొను సమర్థత లేదని ప్రభుత్వమువారిని నిందించెను. వీరి ఉదాసీనత గూడ వీరి ప్రభుత్వసామర్థ్యమునకు కళంకమును దెచ్చివెట్టుచున్నది. దీనివలన బోస్ట్లగాదిభార మతికయించినది. అందుచే మంత్రులగ్రూపులో అప్లిక్ చాంబర్లైత ప్రభుత్వలంబి మేధావులను జేర్చుకొనవలయును. గతదినము : జయప్రభావమును కార్మిక సభ్యులను, లిబరలువత్తు మవారును తగవులాడి పాడుజేసిరి కనుకీతతో వీరిరువురును మొలగుట ముఖ్యము. వికచర్యమగుచు. ఈ అల్లరిమూలము ఖ్యమగు వ్యవసాయవిషయమును ఆలోచించుట ముందు కెపు డో అపుజేసిరి. వ్యవసాయమును అభివృద్ధిజేయు మార్గములను ఆలోచించుటకు నిన్న సభలో చర్చించుటకు నిశ్చయమైనను ఈ అల్లరిచే చాలకాలమువరకు అది జనుకబట్టింది. సినిమార్యములో పూర్వము పనిచేసినవారి జీతములను గూర్చి విచారించుట కోకసంఘము నెలకొల్పవలెనని మిల్లరు గారొక తీర్మానము నుపపాదించిరి. కార్మిక సభ్యులు కూడ దిసిరి. తుదకు మిల్లరుగారు తమ తీర్మానము నుపసంహరించు కొనిరి. సినిమార్యములో పూర్వము పనిచేసినవారి ప్రారంభజీతములను గూర్చి యోచించుటకు నిశ్చయించబడినది.

సామిప్య ప్రాచ్య రాచకీయములు

చట్టర ఏర్పాటులవలన అమెరికావారు గూడ సామిప్య ప్రాచ్య రాచకీయములను కగరలసివచ్చునని వార్తాపత్రిలు భయపడుచున్నయని. ఇట్లైత సదుపాయములచే యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వమువారు తమకొను జేతరని తురమ్ములను కొనుచున్నారని న్యాయాయుక్త ట్రెయ్యురీక వాగొనుచున్నది బ్రిటిష్ ప్రెజిడివారికి తగవులు బయలుదేరిన అంతర్జాతీయసంఘమువారు తీవ్రపడినారు. ఇంతవరకు వాషింగ్టన్ ప్రభుత్వమువారు ఈవ్యవహారములో జోగ్రము కలగజేసికొనలేదు.

రూర పరిస్థితులు

రూరకార్మికుల లండను సామ్యకనిరోధమునే అవలంబించి సాగించవలయు ననుచున్నారు. సా. ఖి.క.వారు రాయబారములను ప్రారంభించి లాభ కరముగ వ్యవహారమును పరిష్కారము జేసికొనవలెననుచున్నారు. సమాచారవాణి రాచకీయములకు సంబంధించని విధానము ననుసరించి పరాసులతో రాయబారముల కంగీకరించెదనని జర్మను చాన్సిలరు వర్తకసంఘమువారికి తెలియజేసి రని డెయిలీ మెయిలు బెర్లిన్ విశేషం తెలుపుచున్నాడు. టెమ వ్యవస్థలును ఉభయతా శాపాదకొనుటకు నానాకాతిసమతి నొకదాని నేర్పరుపవలెనని ఆస్ట్రీలియా ప్రధానమంత్రి బ్రాన్సు గారు హెచ్చరించిరి.

ఐరిషు విప్లవకారులు

మాన్సిన్గ్స్, మార్క్సిజ్, ప్లూట్టుప్రభువు, లించి సోదరుడు లియూ అనువారు అరెస్టుజేయబడిరి. కర్మలించి విడుదల జేయబడినది. తక్కినవారు రందరము స్థాకనైకి ప్రధాన కార్యాలయములకు గొంపోబడిరి.

తురుష్క-మతనిధి

మతాధికారులు సొమ్ము నపహారించిరన్న మాటనుగూర్చి జేయబడిన ప్రశ్నోత్తరములను అంగారా ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి.

తురుష్క-సామ్రాజ్యాధికారము

ప్రాజుల్తాను ప్రభుత్వము మరల తలయెత్తకుండ కొత్త కాసము నొకదానిని బాతీయసంరక్షకసంఘమువారు అంగారా ప్రభుత్వమువారికి ఒక చట్టమును సమర్పించిరి.

తురుష్క-పాఠశాలలు

ఉన్నతతరగతి పాఠశాలలలో క్రింది తరగతివారికి ప్రాంతీయముల నేర్పరాదని అంగారా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ఉన్నతతరగతులలో ఇదివరకు జెప్పుచున్న గంటలను తగ్గించవలెననిరి.

ఇరాకు వజీరుసాహ్

లో గతసంవత్సరము 9 పర్యామములు విమానముల నుండి బాంబులను వేయవలసి వచ్చెనని క్యామ్యుజిల్ హోయ్ గారు తెలియజేసిరి. ఇందులో ముగ్గురు ఉద్యోగులు చనిపోయిరి. ఒకనికి గాయములు తగిలినవి.

కజీరుసాహ్ బాంబులను వేయుటచే 3 గురు అధికారులు చనిపోయిరి. ఒకవైమానము తురగాతు డాయెను. విమానములనుండి బాంబులను వేయుటచే తట్కవమంది చనిపోయిరి తెలుపుచున్నారు. ఇరాకులో ప్రజలు కోరుటచే బాంబులను వేయవలసివచ్చెను.

కామన్సునభలో కలొని మెల్బు డొమినియనుల విభేదము

బయలుదేరినది. కలొనియలు, డొమినియనులు ప్రత్యేకముగ గుర్తించబడునటుల వారిని ఆయాపేర్లతో పిలువవలెనని కామన్సునభలో స్వాందేప్రభువునకు భూగోళకాస్త్రమును బోధించుచు డీవీషయమై విద్యాసంఘము వారి కరుణ చేసిన మని క్యాండెక్ ప్రభువుగారు బదులిడిరి.

అంతర్జాతీయ కార్మికసమస్య

క్రైలుబ్రిటలు, ప్రాంసు, జర్మనీజేతములు కోకుకు కిలంబుల పనిచేయుటకు అంగీకరించు విషయమై చర్చించిరి. దీని సాధించు మార్గము నరయుట కోకసంఘము నియమింపబడినది.

వాన్డూకార్తరుగారు ఆరోగ్యముగనే యున్నారనియు త్వరలో లక్కారుకు వచ్చెదరనియు అనుకొనుచున్నాడు.

సోవియటు కలహములు

విషమస్థితి

ట్రెన్సువల్ లోకావిశేషం ట్రెగానుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:— ర్శిజేడికి జరుగుననుకొన్న కమ్యూనిస్టు కాంగ్రెసు కమ్యూనిస్టులలో కలహములు ప్రారంభమగుటచే అగిపోయినది. 1921 చిట్టలే ఇప్పుడు తటస్థించినవి. లెనిన్ గారవులు తెలియజేసిన ఆర్థికవిధానము అందరిని కాపాడెను. ఇప్పుడు అయిన తెలిలోటు పూర్తిగ కాన్పించున్నది. కమ్యూనిస్టులలో క్రమశిక్ష తగ్గినదని తెలియుచున్నది. మతాభిప్రాయములు భేదించుటచే కొన్ని చిక్కలగులిగినవి. రషియాలో మతజీవమునకు మతస్వా రింత్ర్యమునకుభంగము రాకుండజేయుతోద్బుధనలెననియు మతాభి కారులను రషియాలో విచారింపరాదనియు క్రైలుబ్రిటను తన యనమ్మతిని తెలియజేసెను.

మాస్కోనుండి బ్రిటిష్ రాయబారము

తిరిగివచ్చుట కాలోచించుట

లండన్, ఏప్రిల్ 12:— సోవియటు ప్రభుత్వమువారి వైఖరి చాల ప్రతిపూలముగ నున్నది. చిదిలెక గారి ప్రత్యుత్తరము చాల గర్వముతో కూడుకొన్నది. దీనికి బోడు బ్రిటిషుచే పల పడన నొకదానిని ఇటీవల వీరు జట్టుకొనిరి. ఇది ఇ.కోక కారణము. అందుచే బ్రిటిషురాయబారులు మాస్కోనుండి తిరిగి వచ్చివేయుటకు ఆలోచించుచున్నారు.

గృహనిర్మాణచట్టము

స్థానికాధికారులు గృహములను గట్టుకొనువారికి గృహ నిర్మాణాధినుండి కొంత సహాయము చేయవలెననియు సాలేనా అరుపాము చొప్పున ఆరోగ్యకాళా మంత్రికర్మవారు 20 ఏడ్లవరకు రెండండ్లు ఇండ్లను కట్టుకొనువారులకు సహాయము చేయవలెననియు ఒక చట్టము ప్రవేశ బెట్టబడినది.

మధ్యమతరగతి ప్రజల కివిధానము తృప్తికరముగ లేదని పీరిమాటనే తలబెట్టెదననియు దురస్థాయముగ నున్న గుడిసెలను కాగుచేయు విషయమును రెలవెట్టెదరయు అజేపించుచు న్నారు.

తలితండ్లులుతేని దిక్కులేని పిల్లలను ఇండియాకు బంపకుండ జేయుటకు డేకి నుకార్యదర్శి ఆలోచించుచున్నాడు. దీనికి కారణము డోరిస్ హోకుకవ్య సంగతిజేయని తెలియుచున్నది.

బెర్లినునుండి టెహరానకు విమానములమీద వారమున కొకసారి ప్రయాణికులు ఉత్తరములు పోవుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవని వదంతులు బయలుదేరినవి.

మాస్కోనుండి టెహరానకు రహ విమానముమీద వచ్చెను.

ఇంగ్లాండులో చావుసంఖ్య క్రమమున్నది. నానాటికి ఆరోగ్యము హెచ్చుచున్నది.

Notification.

శ్రీ సప్తకువల్లూరు రాజావారు ధర్మకర్తగా వున్న శ్రీ వల్లూరు వేణుగోపాలస్వామివారి కళ్యాణ వ్రతసము 24-4-23 వ తేదిన ప్రారంభించి 2-5-23 వ తేదినరకు జరుపబడును. సదరు వ్రతసదినములలో దిగువ నుదహరించిన పంజెములు వెట్టబడును. గెలిచినవారికి విరివిగా బహుమతులు యియ్యబడును గాన యావన్మంది రాకోరడ మయినది

- 1 Polo, 2 Cock Fighting, 3 Ram Fighting, 4 High Jump, 5 Long Jump, 6 Pole Jump, 7 Sack Race, 8 Wrestling, 9 Foot Ball, 10 Tugg of War, 11 Hurdle Race, 12 Obstacle Race, 13 Hoc ey, 14 Putting the Weight, 15 Mile Race, 16 Quarter Mile Race, 17 Hundred Yards Flat Race, 18 Three Legged Race, 19 Wheel Barrow Race, 20 Swimming, 21 Egg & Spoon Race, 22 Breaking the Pot, 23 Blinding the Buff, 24 Native Gymnastics, 25 Throwing the Cricket Ball,

రుధిరోద్ధారి సంగారం చైత్రమాస బ|| ౧౪, శనివారము

ఆర్థరు నిర్యాణము

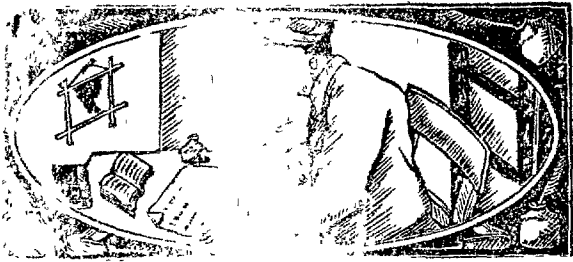
[బుర్రా బాలకృష్ణ శాస్త్రిగారు]

(గత సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

దీని, తాచి, సమర్థతీతికి తేంద
నిధ్యగారంబునం దుంచుకొనుచుండో?
యత్ప్రవిద్యాపరీక్షోపహారసభను
నైన జూపునద! "ఇది యార్థసభ
శాసరోలక్ష్మి గూర్చుకాతాసి రాజ
మైన 'యక్కాల్లిలింక' తూర్వవంతు దీని
శామి యాయగాధప్రాశమందు దాగు
నదిసానువులను నవహాసునములు
నతిచి నిపుణత రత్నమండలము చేసె"
ననుచు నేవద్దుదో పల్క ననుచు ప్రజల
కాయలని శాసితని గౌరవాన్వితము;
కాని, యిల్లలే జను మహాగౌరవంబు
సభియకమును అనియంత నార్థవృద్ధులు
వృత్తి శాస్త్రాదికుండలు, కత్తి మరల
తాచి యల్లన తురతహావరికి నుగె,
అంత ఆర్థరు కోవతో నతియె, "నీవు
కనినదేమి? వినిన దేమి? యన గభీరు
దా విడివియరు వచియుండె "నదన వింటి
నీటికెల్లన లెల్లన నాటి మొరనె,
సమృహంబువు తొణుకాడి యల్పదాదినీ
అతని కార్థరు పల్క మహాగ్రహమున,
'హా! వివర్ధర! నిర్దయాత్మా! కుట!
శూరభర్తృత్వ! ద్రోహసంపూర్ణాత్మా!
ఇంక మఱియేమి! సరి; తన దృష్టిసంక్షి
మనకు కనిపెట్టి మెలగఁజేసిన ప్రభావ
మడఁగ నస్తమించుచు నున్న సభిపు విస్మ
తింను సభికారతకై, భరించుకొని.
తెలిసె నేటికి నీగుట్టు; కలనఁగూత
రెల్ల రీ వొక్కడవుతెక్క, ఈ సమస్త
వీరులు వహించు నయ్యధికార విచయ
మొకట నిను జూపె! అట్టినివాకయమాల్వ
ఖడ్గముట్టికి తోగి నాకన్ను గప్పు
నుంటి, కనకప్రభా? లేక, యునిదయట్లు
వట్టి నేత్రముఖంబు నె పరిగణించి
మోహపడుటనో? అయినను, పురుషుఁ డొకట
రెంటు దనవిధి దప్పి చరించుగాక!
క్రమృతఁ గృతార్థుఁ డగుటకుఁ గలదు వలను.
త్వరపడుము. లెమ్ము, కాని యిత్తటిని విసర
కుంచితే ఖడ్గ మేలేకు, నొక్కఁడైతిని
జోవు నాచేత నీప్రాణములు నింబు.
అంతట విడివియరుడు రయంబు లేచి
పరుగిడె గురంగమట్టు లాచరియలందు
దృటిని దుముకుచుఁ గడిమిమై రెల్ల చొచ్చి
ఖడ్గము గ్రహించి, వర్తలాకారముగను
గిరగిరం ద్రిప్పి జవమున సరసి విసరె
అమృహాసి కళిద్యుతిఁ గ్రుమ్మె మెఱుంగు
లంత ద్వింక దిగి చక్రాకృతులను
తళుతళుక్కుని మెఱసె, —నుత్తరసముద్ర
ఘోషములతోడ రాత్రుల ఘోరశబ్ద
మడర హేమంతహారీ జలదంతరీప

సమితి కనుపట్టు నమసి తీవ్రగతి దూసి
పోవు నమృహాల్పాపాతములవిధాన—
అటు మెఱసి ఖడ్గ మా! సరమందుఁ బడియెఁ
గాని తడిగాక పూర్వమె కర మొకండు
నద్భుతం బగు తెలిపట్టునందు జలుగు
పనులఁ దగువస్త్రముం దాల్చి నైకి లేచి
ఖడ్గము గ్రహించి ముమ్మాట కడిమిఁ ద్రిప్పి
తొని కేగెను. ఇతఁడు భూజానికడకు
నేగె గిడువేగ మపు డనె నీకుఁ దాగ
రధికమగుశ్వాస నలసట నాత్తివెండి,
"ఇప్పుడు నీచూడులను బట్టియే కృతార్థుఁ
డగుట తెలిసితిఁ దెప్పు రయంబు యేమి
కంటివో? వింటివో?" యనంగా వచించె
విడివియరు, "దేవ! రత్నాశ్రయఁగఁడగి కార్య
మోన మానని కనుదోయి మూసివారడ.
నింకఁ గనలేదు—కనఁబోవ నెందు - నెందు,
జచ్చులూపల లేక త్రిశతము బ్రుడి
యున్న నట్టి యద్భుతకృత్తి యుండె ముప్పి
నంత బాహుద్యయిం ద్రిప్పి - యందు విడిచి
కనులు తెరపునా? కర మొందు కానఁబడియె,
నమ్మకంబగు తెలిపట్టునందు జలుగు
పనులఁ దగువస్త్రముం దాల్చి నైకి లేచి
ఖడ్గము గ్రహించి ముమ్మాట గడలఁ ద్రిప్పి
తొని కేగెను" నాఁ బల్కె కాని కార్థ
రధికకోపను "చేరువ యయ్యె నంత,—
మింకఁ జనుటకు వేళ యయ్యెను—రయంబు
సందితును నన్నుఁ బట్టి యాసరసిఁ తేర్చు—
మయిన, భయమగుచుండె; గాయంబు చాల
చల్లవడె; నింక జీవింపఁజాల; " ననుచు
అట్లునుచు వారఁ డందుండి యల్పల్ల
సగము లేచె యాతన తద్భుజంబు కాని;
చిత్రమున నున్న యట్లు నిశ్చేష్టదృష్టిఁ
గాంచె నవి గ్రుడ నుదేగగర్భితముగ.
అతనిఁ బుట్టుపుట్టున విడ్వియరుడు చూచి
స్మరణఁ దగులగఁ దన యవశ్వాసవృత్తి
చాల మది నొచ్చుకొనె నేమో బాలివోడమఁ
బలికియొందును—తన యభిప్రాయ మెల్లఁ
దెలుపుమాటలు భావలూఁ గలుగవయ్యె;
అంత మోకాలఁబడి లిగి యడఁగ వ్రేలు
చేతులను దనభుజమునఁ జేర్చి లేచి
భద్రముగ దాఁటె నావితృప్తలంబు
కాని యాతఁడు నడువ వగర్చెఁ బాల
విజనగృహమున నిద్రించి భీతిగొలుపు
స్వప్నముం గాంచి కంపించువానివడి
నార్థరునిగుండె దడదడ మనుచుఁ గొట్టె.
"నడువు వేష—తడవయ్యె—విడుతుఁ ద్రాణ
మనుచు భయ మయ్యె" నని మెల్ల సతనిచెవిని
గొణిగి నిట్టార్చె నతికష్టమున నతండు.
కాని యాతని నిశ్వాసభుసములందు
నడగి హిమపాదమార్గము లంటి రయమ
యతినునుష్కాకృతిం గటకా? నొకటి
వెంట నొక్కటి దాఁటె విడ్వియరుఁ డంత—
వెనుక నంబుధి ముం దొక స్వనము వినియె;
అధిపువాణ్ణివృత్తి తోత్రమగుచు శానిఁ
జోరె; నాతనికవచము తుహినదరుల
శూవరస్థలంబులఁ దాడి యొకట మోక
బడి నెడమ—నన్నిద్రక్కులఁ గూడ నతఁడు
నకుచునప్పు శాత్రుముల నకుమ లోహ

ఘర్షణమున ఘణిల్లున గ్రాహముతి
మెఱసె; నీలోనఁ దృటిఁ గటా! గరసియఁ ౨యి
బూర్జహేమంతచంద్రికా స్ఫూర్తియునొగి
గంటుబడెనట నుడువ మొక్కటి శృకాన
గవన సమయానుబద్ధ వస్త్రమువిధానఁ
గృష్ణవర్ణ విలిప్తమై; క్రింద దిగుచు
బడవనె యంచు కాంచ బీభత్సవయ్యె:—
భీకరాకృతులఁట సమావేశ మయ్యె
వస్త్రము లలంకృతులఁ గాలవర్ణితములు
అంతయును వారలకు స్పష్టమట్లు లయ్యె
వీటివెంగట స్వర్ణ కిరీటధారు
లైనమాపురు దేవతల్ గానఁబడితి.
ఒక్కదుఃఖారవంబును నుదయవయ్యె—
మింటి కెగ్గబ్రాడి చుక్కల నంటి యోకఁజె:—
సృష్టి మొదలుగ నేటికి నెవ్వరైన
రాని, ముండేగఁజోని వర్ణరసలంబు
నందు నిశలందు నొదవేయు ననిలమట్లు
గోలుమని యెడ్చి రపుడు దగ్గులైకలను
మూపు తొక్కపెట్టిన కోకపూర్ణు లగును
"పడవ ననునంను" మని మెల్లఁ బలికె నాత్మ;
రంత తెప్పకడకు వచ్చి రత్న చారు
అచట నావేశకన్యకల్ వాస్తవమును
చూచి, ప్రభుత్వము గైకొని, చాల నేడ్చి,
రైస, వాటిలోఁ బొడవున నందమందు
లతిరయగు నామె యాతనితన మెల్ల
నంకనూనఁ జేర్చి కిరీక మల్ల జార్చి
చేతులను రాచి తురత క్షిప్త క్రగోభి
వేడికన్నీటి విందువు? వేడల నతనిఁ
తేరువెట్టి విగ్రహ విల్చి విల్చి యార్చి
వాని ముఖమప్పుడు కళావిహీన మగుచుఁ
డెల్లవడె దూర్పుమలఁ దోచు దిననకతని
ప్రభువకరమాను చంద్రివిజంబుతి
అతనిజానూరుతక మైన కవచ
మెల్ల రక్తసిక్తం బయ్యె; నింకఁ బ్రభుయ—
నందరతరాలకలు - పాలకోభపట్ట
దూర్పుమల గడ్డె నప్పుడ దోచుచునని
జోరెదని—నేడు ధూళిలో బ్రుంకె లేక
వ్రేరె నొక చోట జడగట్టి వీరచిహ్న
చిబుకజశ్మశువులఁ గూడి చీరక లంబ
అటులకిధితిఁ స్తంభచుట్టధిపుండు వడె
శస్త్రవిద్యాపరీక్షక సంఘరత్న
మనగ వర్తము విక్రాంతి నందఁజేసి
తేమలటు హృద్యసీమకు సోమఁ డగుచు
రాజులకు రాజులకు నేత్రరంజకు డగు
నల్లపూర్వపుటార్థరునట్లు వేడు
అపుడు ధీరుడు విడ్వియ రధికకోక
మని బిగ్గరగా నేడ్చి యనియె నిట్లు
హా! ప్రభూ; ఆర్థ! రెచటి కే నరుగు దింక
నెచటఁ జలదాచుకొందు? నే నేమిసేతు?
అట్టి తొల్లిటి సత్యకాలానుభూతి
నాక మెంతుట గంటి నీ నాటి కేను—
దినమొక మహాతరుణమును దెచ్చి పెట్టు
ప్రతి తరుణ మొక్కవీరుని ప్రభుఁడ జేయు—
నట్టిదినమును సృష్టించిపట్టి నేటి
తెండుఁ గన్నడలేదు. ముండెను రావు—
అట్టియసమప్రభావకమైన లోక
మూర్తి యగు "వీరమండలము" సకలంబు

వసంతలేఖలు

౪౩

మిత్రత్వమా!

శ్రీరామనామి న హోమ్యమయ్య! మండపేట వేళ్ళ వచ్చి, ఉత్తమ త్రిపురారాయణ, శ్రీ వృష్ణభగవానుని యద్వ మహిమయు నగు సత్యభామా పూజించి భామా కలా పము బాగుగా జెప్పించుకొని నిన్ను మధ్యాహ్నము మహాత్మ్యవపుర బండ్లి భాగిణి బోయి చూచితిని. సత్యభామాదేవి తన 'హోమ' విడిచి మాలెమాలె రైతులముందర, బాన్సు కట్టలనడువ, చుట్టపీల బియ్యం భయము, నడవీధిని

నేటికి నదృశ్యమయ్య; ఇన్నిటికి నేను చరముడను—నిన్నహోయతి! జనదు నింక! ప్రకృతియంతయు సంధికారముయ మయ్యె పత్నీరములందు మా—త్రివార వింత మొగము లాశయములు వేలు బోధవేది అంత నాతని కార్థి ట్టనియె మెల్ల నూతనంబున కెడవిచ్చి ప్రాతమాదు మంచియాచార మొకటి సమస్తజగముఁ గలచి ముంచెడుకందాక పలువిధముల తానె నెఱవేర్చుకొను జగదృష్ట యెపుడు ఇక మనశ్శాంతి పొందునా కేడ కాంతి? ఇంతలో నాబ్రతుకు 'నది; ఇంతదనుక చేసినదియెల్ల పరమాత్మ స్వీకరించి పూత మొనరించుగాక సంపూర్ణవృష్టి కాని నీకు నామొగ మింక గానబడదు కనుక నాయాత్మకొఱకుఁ బ్రార్థనము చేయు మయ్య! జగ మెందుఁ గల్గిన నరయనట్టి విషయములు చాల ప్రార్థన వివృతములగు కాన ప్రవణంబు ట్టనిండుమును సీప్రజాదము రేపవల్ నిల్చుగాక: నామనశ్శాంతికొఱకు నంత మగుచు పరము నెఱిగియు భక్తిమైగరములెత్తి తమకుఁ దమమిత్రులకు తేనుడఁబు గాఁగ నతనిఁ బ్రార్థింపనేరని యట్టివరులు కేవలజ్ఞానజంతువులై నఱువ పసులకంటె నేనిధి హెచ్చు? ప్రార్థనలను కనకనిగళంబులను నీజగం బభిలముఁ గట్టఁబడె నీశ్వరుని సాదకమలములకు ఇంక 'నెలపు' నేజాలదవ్వేగుచుంటే నీకుఁ గనిపించు మీతో—నేను జనట నిశ్చయమయ్యె—(నాకు సంకేహమయ్యె) 'నావయి' సంతరింపనలాలెరమున కెచట వడగండ్లు, పర్వము హిమము కురియ దెన్నఁడును తీవ్రమారుత వృత్తి కలుగ దచ్చకాద్యలలము సౌఖ్యప్రదంబు రఘువనసాంద్ర నుచటఁ దీవ్రపుగాను పేను మానుచుకొందునం చెల్లఁకెప్పి అంత తెరచావలెత్తి తెల్ల నూపఁ గడలెఁ డడవము దరించి కంచ గాంచ మృతి సూపించుట నెఱింగి మృదుశమధుర గీతముం బాడు చల్ల సంకంబు నెల్ల దిమ్మకొనుచుం బ్రవాహంపు దెనకు విడిచి స్వచ్ఛవకాంతుల నీను పక్షముల చాచి తోపుహంసికరితిగాఁ బోయెఁ బడవ తడివియరు చాలసేపుండె డడవనుచు వినిధనంకల్పములు మహావిధి కేగి యల్లకల్లాలముం జేయ నంతకంత పడవ యంతయు మిన్నలు పడవోట సరయ నొక మచ్చగా పోయనంతకంతకు అంబుధిని ఏడ్చుకూడను నడఁగుకంత.

ఎండ దుమ్ములకు జడియక - అదేగంతులు - పాడినపాటలు - తెయికక్కలు - అయిమ్మా! యను పిలుపులు - మాధనితోఁ బరంగములు - టక్కులు - ట్టమారులు నాకు వింతగొల్పినవి. యక్షగాన సౌభాగ్య విమర్శముకాని - వీధినాటకపుర బ్రాత్ర చిత్రముకాని (వీధిలో నాడువాటకము) నేనిచ్చట వివరించి మంచికెట్ల వివర్ణించఁదలంపలేదు అది యటంచుము. అదేవి నడవీధి విరహవేదనము - శృంగారరసమున కవధియని పెద్దల చెప్పు "విరహము" అను భావమున కీ యక్షగానము, ననేక వత్సరములనుండి ప్రదర్శితమగుచున్న యీ రంగమును నాకు నూతనభావములఁ గలిగించెను. స్థాయి, సుచారిభావముల ప్రద ర్శన మేమో విని యావేశ్య - సంకారమువలననే పలువుర భవాభావము నొందించిన యావేశ్య - త్రిలింగం త పాత్ర ముఁధరించి యొరికించిన యల్లిమూత్రము విమోహనకముగ నుండుటచే నానుఁగ్గు చెడినది. అందుకొకండులో త్రిలింగ కాంత - అభిజాత్యమునందు సౌందర్యమునం దన్నవహితులలో విన్నవని గర్వముగల సత్య-మానవత తిలకను నని చెప్పుకొనఁ దగిన సత్య-అహ! తన చెలికత్తెలతో మాత్రము-అంత వెల్లడిగ- పచ్చిగ-బూతు-మాటలాడునా? అభినవించునా? కియితక్కలాడునా? ఈగర్వ ఈ యక్షగానములలో నెవరమా? అను సంకేహములతో నెవరకా చేరియుంచిన డడవకే బరుంటిని. సత్యభామ చర్యల విమర్శము చల్లగా మాటి నాటక ములు, సినిమాలు, కముద్రతీరము, చెన్నపుర జైవీకి వచ్చెను కాబోయి. మదరాసునందు నిలుచుట కివయన స్థము కముద్రతీరము - మనోహర రంగము-మారమి యాటుంటుల వేళ నొక బెంచిపైఁ గూరుచుంటి. నలసల మరుగుచున్న ఒంగారపు పైసరవతి చంద్రకాంతి కముద్రముపై ప్రతిఫలించు చున్న కాడ నే తిలకించుచుఁ దన్నుతుర్వము నొందియుంటిని. ఇంతలో నొక వీణమిత్రుడు వచ్చి నా కన్నులమున "దొంగా! ఒంటరిగా నీ ప్రకృతి సౌభాగ్యము ననుభవించు చున్నవా?" అని యాంక్షియమునఁ బలికెను. ఎన్నడు చూడ కుండ దొంగతనముగ ఫలముల భక్షింపు కిల్లవానివలెనే నీ ప్రశ్నకుఁ జిన్నపోయితిని. అంతట మే మిరువురమున గలసి. కముద్రతీరమునకు మాటలాడుకొనుచుఁ బోయితిమి. తరంగములఁ జేరితిమి. కొంచెము దూరము నందున్న బాటరు వివిధములగు గుల్లలు, శంఖములు నేరుచుండిరి. మేముమాడ నొకటిరెడు శంఖముల దీయుచుంటిమి నానేతికొక తుడబ్బి నల్లఁబడినది చిక్కినది. మేమిరువురమున గలిసి యది పరీక్షింప దానిని దెఱచటకు మార మేమియుఁ గనబడలేదు. అచ్చటనేపడియున్న కల్లెనాం ద్రకట్టలపైఁ గొంచెమునుక వేసి డబ్బిచూరగా నది మూతల డబ్బిగలఁ గనబడుటయేగాక యామాటఁగూడఁదీయ వీల్గున్న ట్టుఁ గనబడెను. కొంచెము క్షణపడుచుంటిమి యవనయాచన (అరేబియానైజు)కథలఁబందలి పల్లెవానికే దొంగిన డబ్బిగలెనీ డబ్బియేమైన విశేషములఁ జూపునాదని నవ్వుకొంటిమి. కొంత కఱకది కచ్చకడి తెఱచితిమి. అందు మఱియొక డబ్బి కలదు. అది వెండిదిలె నున్నది. డబ్బిపై నాగరాక్షసులు అన్నవి. చదువుటకు పీటగాలేవు. కానవలెకొఁదలసె సాయకువర మనకొని తిరుగనవ్వుకొంటిమి. నలలఁదెరచునప్పటికొక బంగర డబ్బియం దుండెను. ఇది విచిత్రముగనే నున్నదేమని నాకీటు మిత్రుఁ డ'నెను. అదికూడఁ దెఱచితిమి అదొక యూగర మున్నది, వజ్రస్థగితమైనది, నాగరాక్షసు సహితమైది కన్నుల మిరు విట్లు గొల్పినది, రాజులే ధరింపకు కన్నమైన దనుకొను నొక విశేషముగ దర్శనమిచ్చుచున్నది. దానిని దీసికొని కక్షిటు మిత్రుఁ డేటువంటిపై 'ఆహాహా' నాలుపేటకు నరిగి పట్టికే యంగరముకట్టి చూచితిని. కాని దానియందులేని మహా తేజవీధి దీనియందున్నది కనఁబడుచున్నదని భయముతోఁ బలికెను. నేనా యంగరమును దీసికొంటిని. దాని ప్రతిక ధరిం చుటకు మాట-కాణమేమో చెప్పలేదు—భయము కలిగెను. మేమిరువురము నది నెట్లలకుఁ బాపింపగతని తీర్మానించుకొంటిమి అది కలితచేసి, నివర్ణంపవలసిన నిశ్చయమని తీర్మానించు కొంటిమి. మఱల నంకళియమును యథాప్రకారము డబ్బిలలోఁ గ్రవము తప్పుకుండ నుంచి జేబులో వైచుకొని యింటికిఁ జేరుక దని నటియొక వైపునకు జరిగి, తీరమందు వాయుభక్షణ సౌ క్యమునగోరవచ్చిన శ్రీమ, పురుషులు, దళితములు, వీరినిదాటి నచ్చుచుంటిమి. తీరమునందాంధ్రులు, కర్ణాటకులు, మహారాష్ట్రు లు, కేరళములు, ననేకులుండిరి. వర్తకులు, న్యాయవాదులు, ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు, విద్యార్థిణులు, పక్షిలు, పాచ్చులు, వివిధవేళ కాలపాత్రాది విభేదములైన వింత వేషభావలతో ప్రవేశమునందు మరణించి, స్వర్గమావేశముల

రాజరాజకాలమందున్న తెనుగుభాష శ్రీయుత రావుసాహెబు గిడుగు రామమూర్తి పంతులుగారు (౫త సారస్వతానుబంధము తరువాయ) 18. పంతులవారి యభిప్రాయము తప్పు అని నెప్పటకు తగిన హేతువు లున్నవి. మొట్టమొదట భూవానశాసనములలో సరిహద్దులు వివరించివ్రాసిన వాక్యములందు ఏవార్థకము ప్రయో గించుట సంప్రదాయవిరుద్ధము కాదని చెప్పబడు ప్రమాణము చూపిస్తాను. పితాపురమం దున్న మల్లికేవుని శాసనములో (చూ. ఎఫి. ఇండి. IV పుట 92) నందంపూడి శాసనములో నన్నయ వ్రాసికట్టే ఎరిమిది దిమ్మల సరిహద్దులు చెప్పిన వాక్య ములలో కొనను మరుసగా 1 ఎట్టుసొంటయసీమా, 2 కాలియ సీమా 3 గుణ్డయసీమా, 4 గుంటయసీమా 5 గుంటలసీమా, 6 గట్టయసీమా, 7 గట్టయసీమా, 8 వంకయసీమా అని ఏవార్థకా కార సహితముగానే వ్రబుము లున్నవి. అకాగాం శేకారాంత శబ్దములకు పరమందు అకార మున్నచోట యడాగమును వచ్చి నది. అయిదవ వాక్యములోని "గుంటల" అనేది బహువచన రూప మయిన "గుంటలు"కు పరముగా అకారము వచ్చినందున సంధి అయి ఏడ్వడది. ఇట్లు పూర్వకాలమందు దానశాసన నిబం ధనము లుండేవని తెలియకపోయినా ప్రాచీనాంధ్రభాషా సంప్ర దాయము లయినా తెలిసికొంటే నన్నయశా సములో నున్న ఏవార్థకాకారసహిత శబ్దములను గురించి పంతులవానికి కలిగిన చిక్కులు విడదీయట కష్టముగా ఉండదు. "నడుము" లోని అంత్యవర్ణము ఏవార్థక వయిన అకారము కాదని తప్పుసిద్ధాంత ము తలకెక్కి గట్టిగా పట్టుకొంటేకదా నన్నయ కాలముమొదలు కొని నేటివరకున్న ఉకారాంతముగా లోకవ్యవహారమండేకాక గ్రంథములందున్న వాడుకలో ఉన్న "న నా" శబ్దము "నడుము" అని అకారాంతముగా పంతులవా రింటి పండితులు కూడా అనుశాసనము చేయుట సంభవించినది. నందంపూడి శాసనములోనే 66-వ పంక్తిలో నన్నయ "రెండేలుల నడిమి విషయ" అని వ్రాసినాడు. గ్రాంథికభాషలో "నడుము", "నడిమికి" "నడుమన్" ప్రచురముగా నన్నగూడుల కావ్య ములలో కనబడుచున్నవి. శబ్దరత్నాకరమం దుదాహృత మై తోనే చేరిన మహాజనులలెఁ గలిసి, మెలసి, తిరుగుచుండిరి. కొండలు మాటలాడు కొనుచుండిరి. కొండలు నవ్వుకొనుచుం డిరి దూరమున గొండలు వాదించుకొని యుండిరి, చుట్టల మిరారి యనియని నవ్వులకే మురిసిపోవుచు కొనుచునుండిరి. యంతటివెంటఁ బోవుచుండెను. ప్రక్కనారెక్కల తనభార్యను జూచుచుండిరి యను మాటలిగింపుతో నిశ్శాకండు పోవు చుండెను. చుట్టుప్రక్కలనున్న జనులు తమకు జూచుటయే లేదని - చూచి లెక్కయేమని - వారున్నారా లేరాదును విచారణముకే పోవులేవంత మహదాపద పసంఘముతో. కల్లాపరాగ రాగములతో నొక మధునము నుంచరించుచుండెను. లాకాలేజినండి తాను మెడికటు కాలేజినండి శివ భార్యయుఁ గలిసి మోటారు విడిచి వచ్చిన యొక వీణవారి యల్లుడును, కూతురును గాఁబోయి కాఫీ గొట్టములతో పోవుచుండిరి. కొండలు నిలాశముఁ నడచుచుండిరి. కొండలు పని తొందర యున్న వారివలెఁ బరచర నడుచుచుండిరి. ఈ జనమూనము నందు, ధనవంతులు, బీదలు, సాదలు, పుత్రవంతులు, పుత్రహిను లు, మహారాజులు, జమీందారులు, శాంతి స్వభావులు, శోప స్వభావులు, పెద్ద నమ్మలు, నిట్టే యానేక విధములగు స్వభావ ములవారు నడచిపోవుచుండిరి. తిరుబడిగ నిదివఱకే కూరుచుండి యుంటిరానో - గ్రంథపఠన సహాయముననో - కొండలు కాల డేవము చేయుచుండిరి. ఆతీరమనందు - యెండలు కృష్ణులు - ఎన్ని సంవత్సరములనుండి - యెట్టి యెట్టి యాలోచనములు - తలంపులు - నా చల్లగాలిలో - ఆయుష్షుగాలిలో నోర్చుచు గూరుచుండిరికదా! ఆ యాలోచనములు - ఆ యాత్మ్యభావ కనములు - ఆ తలంపులు - నిట్టి విట్టివి యూహింప నరకాళ మున్నదా? ఇట్టి వెట్టియూహలు చేసికొనుచు నేను నావక్షిమిత్రు నితో నింటికిఁ జేరితిని కాబోయి. ఆలోచన నుడవి యయ్యెను. ఇంతలో మెలకువ వచ్చినది. ఇది భ్రాంతి. పర్యవసానము తిరిగి వ్రాసెదను. నీ యనుగునేస్త్ర కాడు, -వసంతుడు.

ఉన్నది. “నదులు” అని పంతులవారు అనుకొనినట్లు ఈ శబ్దము అకాశాంతముగా రూపాంతరమేమో అనుకొనటకు ప్రమాణము లోకములోగానీ గ్రంథములలోగానీ కానరాదు. “నదులు” శబ్దముచే “నదులు” “నదులు” “నదులు” “నదులు” “నదులు” మొదలయిన రూపము లుండవలెనా? అని పంతుల వారికి కనబడినవా? లేకుంటే నదులశబ్దము అవశ్యము. వ్యావ హారికముకాదు. గ్రాంథికముకాదు. అర్వాచీనముకాదు. ప్రా చీనముకాదు పండితమృగముల కల్పితము ఉన్న కృతక గ్రాంథికాంధ్రశబ్దములకుంటేది. గనుక కృతక గ్రాంథికాంధ్రభాషలక్షణ శోధకులలో లక్ష్యముగా ఉదాహరించదగిన శబ్దము కావచ్చు ను. ఇట్టివే “తేను” “గడ్డలు” “చింతలు” లు; ఇవి భాషలో వాస్తవముగా ఉంటే “తేను” “గడ్డలు” “చింతలు” “తేను” “తేను” “గడ్డలు” “గడ్డలు” “చింతలు” “చింతలు” అనే రూపములకూడా ఉండవలెను. పంతులవారు ఎక్కడనునా ఇవి చూచినారేమో కాని నాకు కానరాలేదు. ప్రమాణము చూపించకుండా వీటికి అనుకూలము చేస్తే చెల్లుతుందా? వారిచిత్తం!

16. అవిమర్శపూర్వక మయిన సిద్ధాంతమును పశు ప్రమాణముగా విశ్వసించేవారి మనోవృత్తులతోసాటు ఇంగ్లీషు వ్యాపారములు కూడా విచిత్రము కాక తప్పదంటారు. అందుకు తార్కాణంగా పంతులవారి విమర్శములోని విషయము ఒకటి చూపిస్తారు. రెండవ నాలుగవ అయినదవ వాక్యముల చివరను “కుట్ర” అని మాటమం దున్నది. శాస్త్రప్రతిబింబములో నున్న ప్రాచీనలిపి పోల్చి తెలిసికొగలవారు “కుట్ర”లో నున్న రెండవఅక్షరము “ట్ర” అని చదువరు. చాలాసంఖ్యకముల క్రిందకు ప్రసిద్ధపండితుడయిన కీల్ హార్స్ గారు ఈ శాస్త్రము ఎపి. ఇండి. 4 వ వాల్యములో ప్రకటించినప్పుడు ఆయన ఈవర్ణము “ట్ర” అనే మాడుచోట్లు పరిచినారుగాని “ట్ర” అనుకో లేదు. “ట్ర” కున్న “ట్ర” కున్న చచ్చయలిపిలో భేదము స్పష్టముగా కనబడుతున్నది. ఆరవవాక్యములో “కుట్రున” అని పంతులవారు పరిచినట్లే కీల్ హార్స్ గారుకూడా పరిచి నారు. ప్రతిబింబములో ఈ భేదము ప్రాచీనలిపి తెలియనివారి కయినా కనబడుతుంది ఇంత స్పష్టమయిన అక్షరమును సరిగా పోల్చుకొకుండా కొమ్ములేనిచోట కొమ్ముకనబడటముగా దృష్టి దోషము కలుగజేసి పంతులవారివంటి వారిచేత కూటకరణము చేయించినదేమిటి? లోకమందు సుప్రసిద్ధముగా ఆలంకారపాల ము అందరికీతెలిసిఉన్న “తేవు” శబ్దము తేవశబ్దమని తోచు నట్లు భ్రమపుట్టింది దానికి “సమాన”మని అపార్థము కల్పించే ట్లుచేసిన అవిమర్శపూర్వకసిద్ధాంతమే! అవధారణార్థకమయిన అకారము ఈశబ్దములకు పరమందుకుట సమంజసము కాదను కోవడమే!

17. పంతులవారి విమర్శములో మరొక చిత్రమైన విశేష మున్నది. అర్వాచీనభాషలోని శబ్దముయొక్క రూప మునుపటి వృత్తి కల్పించి అవృత్తి ప్రమాణముగా గ్రహించి ప్రాచీన భాషలోని శబ్దముయొక్క రూపము తేలిక స్పష్టముగా నున్నదని తప్పుపట్టి దిద్దుటకు సాహసించినారు భాషాతత్వజ్ఞానకు దురభిమానముగాని పక్షపాతముగాని ప్రతి కూలముగా ఉంటుంది. మనవ్యవహారములో ఇప్పుడు “పాలి మేర” అనేశబ్దమున్నది; కాని “పాలమేర” లేదు. శబ్దరత్నా కరమందు మొదటిదిమాత్రమే కనబడుతున్నది అందు “గ్రామ ద్భయమధ్యసీమ” “ఎల్ల” అని అర్థము లున్నవి; కాని ప్రయోగ ములు లేవు. కాశీఖండము(వాచిశేవారి అచ్చపుస్తకము III, 116) సీమగిరిలో ప్రయోగము “పాలిమేరసీమ” అని ఉన్నదని నేను జ్ఞాపకము పెట్టుకొని ఉన్నాను. అయితే, లాక్షణికులు అంగీకరించదగిన స్థలములో ఆనగా యతిసామంతు “లి” ష్టుము లేదు. త్రినాథుడు “పాలమేర” అని వ్రాసినాడో “పాలిమే ర” అనివ్రాసినాడో దీనిని బట్టి తేలదు. ప్రాచీనపుర్వలలో “పాలమేర” అని ఉన్నా అర్వాచీనతేలికలు “ను నాడుకచూ ప్పున” “ల” వర్ణము తప్పని దిద్ది ఉంటారు. అచ్చువేయించుటకు పరిష్కరించే పండితులయినా మార్చిఉంటారు. ఇట్టిమార్పులు అనేకశబ్దములలో కలిగినవి. నేటి లోకవ్యవహారమో శబ్దరత్నా కరమో ప్రమాణముగా చేసికొని నన్నటునాడిన “పాలగరుసు” శబ్దమందున్న “పాల” లోని “ల” వర్ణము లేకుండుచుండు ఉండుచేతా అని ఉహించి, పంతులవారు “పాలిగరుసు” అని దిద్ద వలెనంటారు! “పాలి” శబ్దము “పలి” శబ్దవరుట! కనుక “లి” వర్ణము నాడువు. “ల” వర్ణము అసాధువు అని వారి అనుకూల ము. అయితే నన్నయవ్రాసిన ఎపిమెడివాక్యాలలోనన్న (ఒకొక్కదాని “ఒకొక్కమారు) ఎనిమిదిసార్లు ఈశబ్దము ఏకరూప మున “పాలగరుసు” అని ప్రయుక్తమయి ఉన్నదే. ఎనిమిది చోట్ల శాస్త్రముచెక్కిన గండాచార్యుడు ప్రవక్తుడై “లి” వర్ణము “ల”వర్ణముగా మార్చిఉండడము సంభావ్యమా? “పాల మేర” అని మాటమందు కాశీఖండములో త్రినాథుడవ్రాసినా

అర్వాచీనతేలికలు తరువాతకూ “పాలిమేర” అని ఉంటు వట్ల ఉద్దేశపూర్వకముగాగానీ ప్రమాదముచేత గానీ లక్ష్యము లివ్వదుగా మార్చివాడనుట అసంభావ్యముకాదు. “పాలిగరుసు” అని నన్నయవ్రాస్తే, గండాచార్యులు “పాలగరుసు” అని ఎనిమిది చోట్లమార్పుటకు కారణము నాకు కానరాదు. “పాలిగరుసు” ఈ ఒక్కశాస్త్రములోనే కాదు, కలుచుంబట్టు శాస్త్రములో కూడా ఉన్నదని పంతులవారు చెబుదురు. “పాలమేర” అని లక్షారా కారయుక్తముగానే అనేక శాస్త్రములలో ఉన్నది శ్రీ. శ. 1898 సం. పుట్టిన వోసెంప్రాడిశాస్త్రము (చూ. ఎపి. ఇండి. I. పు. 369) “పాలమేరలు” కనబడుచున్నది. అల్లా ద మేమరెడ్డిశాస్త్రము (చూ. ఎపి. ఇండి. XII. 248-250) ఆరుచోట్ల “పాలమేర” అనే రూప మున్నది. కాటూరువేమని తొత్తరమూడి శాస్త్రము (పంతులవారు పరిష్కరించిన పాఠ ములోనే) నాలుగుచోట్ల “పాలమేర” అనే ఉన్నది. (చూ. ఎపి. ఇండి. I. 324) నే నెరిగినంతవట్టుకు ప్రాచీనల వ్రాత లలో ఎక్కడా “పాలిమేర”. కానరాదు. కన్నడభాషకున్న ప్రాచీన శాస్త్రములలోకూడా “పాలిమేర” లక్షారాకా యుక్తముగానే పాలశబ్దము కనబడుతున్నది. (చూ. ఎపి. ఇండి. X. 66) కీల్ హార్స్ గారుచేసిన కన్నడభాషలక్షణ పోల్చిబ్రదుకునకు, దిక్కు అనే అర్థముకూడా ఉన్నది కన్నడశబ్దము ప్రధాన ప్రమాణమని చెప్పలేదునుండి.

18 శాస్త్రములు గాగిట్టాలనిదను రాతిప కమిషనరు ఏలూరు మొదటచెక్కి గారో అలాగుననే ఉన్నది. తాతూరు పుస్తకములు అట్టివి కావు. మొదట వ్రాసినది నశించినది. ఇప్పుడు మనకుదొరికేవాటిలో అనేకము మన తండ్రితాలలికమున వ్రాసి నవి. ప్రతినిమిది ప్రతివాత్తు లేఖలు గ్రంథమునందనుండా కాపాడేవారు. అయితే గ్రంథము నిలుచుటకు ఇది అ. కూలిం చినా గ్రంథములో అల్పముగానో అధికముగానో మార్పులు కలు గుటకు కారణమయింది. శాస్త్రములలోని భాష యధాస్థితి - ఉండుటబట్టి విచక్షణలయినవారు శబ్దములరూపములు అర్థములు ఏకాలకుండేట్లున్నచో తెలిసికొనుటకున్న గ్రంథకర్తల భాష యొక్క సాధుత్వాసాధుత్వములు విమర్శించుటకున్న లేఖకుల భ్రమప్రమాదములవల్ల కలిగినమార్పులు కనుగొనుటకున్న తాతూ రుపుస్తకములకన్న శాస్త్రములు ఎక్కువ అనుకూలముగా ఉంటు వి. తాతూరుపుస్తకములునా, మెలకువతో పండితులు మాత్ర కలో ఉన్నట్లు వ్రాసినవైతే ఇందుమించుగా నిర్దిష్టమైన నన్ను దగి ఉంటువి. అట్టివి రెండుమాడు చూచినారు. అటువంటి ప్రతులు ప్రాచీనగ్రంథములకు దొరికితే, అమూల్యముని భావించ వలసినవి. దొరకనప్పుడు ఎవరేమి చేయగలరు? శాస్త్రములన్న తాతూరుపుస్తకములన్ను సంప్రతించి విశేషముతో విమర్శము చేసి, భాషాతత్వజ్ఞానపులు అవలంబించిన అన్వేషణక్రమా సారముగా కంటికి కిరణజుతూఉన్న సిద్ధశబ్దములు లక్ష్యముగా గ్రహించి వాటికి బాదకముగా కాకుండా లక్షణము నిరూపిం చడమున్న అవశ్యకమయితే తక్షణము మార్పుడమున్న పంతుల వారివంటి పండితులకు విపాకభక్త్యము. అవిమర్శపూర్వకమయిన సిద్ధాంతము-కు విరుద్ధముగాఉన్న శబ్దములు అసిద్ధాంతానుసార ముగా మార్చివేయుట నింద్యమయినపని. నన్నయ స్వభావముగా వ్రాసినవ్రాత ఎవరుచంపి.కొని (నన్నయ సమక్షమున?) రాగి రేకువీడ గండాచార్యుడు యధాస్థితిగా శాస్త్రము చెక్కినట్లు శాస్త్రమునో ఉన్నదిగా. దీనిలోనిభేద మన్నయకాలమందున్న తెనుగునకు లంకెకన్న విశ్వసనీయమయిన ప్రమాణము ఏది సంభావ్యమో నాకుతోచదు. శాస్త్రమే కూటకరణమైతే నిరాక రించవచ్చును. కాదని నవ్యవహారమును పరమప్రమాణమే. నన్న యకాలమందున్న అత్యంతగౌరవ త్రినాథుని కాలమువరకు-ని శాస్త్రము “పాలగరుసు” “పాలమేర” శబ్దములన్నవి. గనుక ఆకాలమంధు ఆశబ్దము అట్టిరూపమున ఉన్నదని ప్రాచీనాంధ్ర భాషాతత్వజ్ఞానశాస్త్రమున్న అర్వాచీనల వ్యవహారము “పాలి మేర” అనేరూపమున్నదను దానికి అనుకోధముగా అర్వాచీ నాంధ్రశబ్దముశాస్త్రమున్న చేయుట పాశ్చాత్యుల శబ్దానుకూల సంప్రదాయము. నేనుమాత్రమున్న భాషకున్న వాటితర్వాత పుట్టిన ఇతిహాసములు, పురాణములు, ధర్మశాస్త్రములు మొద లయిన గ్రంథములలోనిభేద మున్న సామాన్యమయినది. కొంత ఉన్నా అర్వాచీనగ్రంథములలో కానరాక నేనుమాత్రమే ఉన్న శబ్దములు ప్రాచీనము లవుటచేత వాటికి నేనే అనుకూల మేప్పడెను. కోశమున్న వ్యాకరణముందున్న విడిచక్షణము యధాస్థితిగా నిరూపింపమై ఉన్నది. ఇట్లే ఇంగ్లీషుభాషాతత్వజ్ఞాన శాస్త్రముద్వనిధముగా ఉన్నది. ప్రాచీనమైన ఇంగ్లీషు శబ్దముల లక్షణముల కోశండున్న వ్యాకరణముందున్న ఇంగ్లీషుపండి తులు నిరూపించిఉన్నారు. అప్రకారము తెలుగుభాషాపండితులు ప్రాచీనాంధ్రశబ్దలక్షణము నిరూపించడమునకు పూనుకోవలెను. అపనికి తాతూరుపుస్తకములన్న శాస్త్రములన్న అవశ్యకమైన సామగ్రి పరమాధారము. అవి మార్చివేస్తే ఇంతటినిచెప్పరాకీకు కలుగుతుంది. మార్చేవానికి దురుద్దేశము లేకపోవచ్చును. మార్పు న్న సత్యము మరుగుపడుట సంభవించవచ్చును. గనుక ఉద్దేశము మంచిచే అయిన ఆపని అన్యథ కము. (సశేషము)

కళ - కలకలము

చల్లా జగన్నాథ

సేనోకనాడు (జిల్లా కేసునుండి)	64-0-0 వలకు
చుంటిని. ఆటస్సులో కూర్చున్నవారి	వరు. వరు.
రెవ్యూ మార్పి సంచిక యందు	8-0 18-0-0
కలితల తిప్పసాగి. మొదటనే ఒక	12-0 16-8-0
అయిన దానికొక తెప్పవ్రాల్చక - చ	0-0 16-8-0
ఆనందికాయన, మీరాపటమనందరి	8-8-0
గల" అని సావజ్ఞికముగ లిఖింప	0-0 24-0-0

వాటి నిజమును చిత్రక యన్న నేమ యనే తెలియదు. విను ఆయన ఆస్తి 11-0-0 స్వభావ మగుటచే ప్రత్యుత్తర మీ కావలెనని 12-0-0 కక అంటే యేమనుకొన్నారు. దానినిజూచి అందరిభాష కనుగొనేవారును మీవంటి కళావికారులేనా? మీకు తెలిసే విషయాలనుబట్టి అది ఉన్నదా యిది ఉన్నదాయని కాత్రుప్ర కారం శల్యపరిక్ష చేస్తారు. మేమన్నచో తద్విశేషములను శిష్ట లేకపోయినను చూచి ఆనందించగలము. ఆచిత్రలేఖనమున నిజ ముగ కళాకాశలమే యున్నచో ఆనందమే గల్గును. ఇట్టిసంగీత ము, చిత్ర, డ్రామ, మున్నగు కళాప్రదర్శనములుగూడా యని చెప్పెను. ఈమాటలు వినిగా నో ఆనందికవారు - మారుమా టాడ పండిరి.

కళంటే సృష్టికూ లేక అనుకరణకూ అ, చిత్రకళాభి మాను లనేకులు కళవర్ణపట మున్నారు. కాని ఈయరులెగల వారు ప్రియట్లుగా సృష్టికారు, అనుకరణకూ కాదు. నామతం మూడోది ఆనందం అని అంటారు నేను. ఆటస్సులో బొమ్మ నచూచిన వానివలెనే నాకును కళయంటే యేమో తెలియదు. అది అనుకరణనో లేక, సృష్టి! యేదైతే నేను! అకళావిన్యాసమును చూచినతోడనే అంతఃకలమున సుఖపావశ్యమున ముంచి ఆనందము నిచ్చుటయే గావలసినది. ఈఆనందం అనుకరణలో ఉందా సృష్టిలో ఉందా అంటే వాభావం రెంటిలో ఉందనే. సృష్టి, సృష్టి అంటారు. ఆయనమైనా బ్రహ్మమా? మరచితిని కని బ్రహ్మ యంటారు. కవి సృష్టించేవాడే. లేనిదాని నేమైనను సృష్టింపగలడా? లేక బ్రహ్మవలె ప్రకృతిపదార్థములను అన్నింటిని సృష్టించిన ఆద్యుడా? లేకపోతే విశ్వామిత్రసృష్టియా? ఎక్కడ నుంచి యాయన సృష్టించునది? ఏవో ఒకవస్తువునుచూచి దానిని మనస్సులో మంచుకొని దానికి బిల్లులు పల్లుచేసి యెట్లావ్రాస్తే భావనిష్కారైని గలగజేయునో యోచించివ్రాయును. ఇంత మాత్రాననే సృష్టికర్తయగునా? ఎట్లుచేసినను మూల మొకటి యుండును. దానికే ఎవరైన చెప్పి విధముల అభరణాలు పెట్టినా!

ప్రకృతిని జూచినయినందము చిత్రపటములను జూచిన గలుగునా? సముద్రము పెద్దన కూర్చుండి చూస్తోందను సమ యముననో, చంద్రుడను సమయమునో చూచునపుడు రసజ్ఞు డు పొందు ఆనందము కవియో చిత్రకళాలో రచించిన అదేసి నరీ కటమును జూచునపుడు గల్గునా? ప్రభువును చూచినది అననుప్రకృతి. రెండవసారి చూచినది తదనుకరణము. ఈ అను కరణములోనే మానవుడు తనకున్న పరిమితజ్ఞానమును వాటి ఉన్న దున్నట్లు వ్రాయుటచే నది సృష్టి యనుచున్నాముగాని, నిజము గ నది యనుకరణమే. ఒకశ్రీ సౌందర్యమును కవిగాని చిత్ర కారుడుగాని రచించె నన్న, తత్సౌందర్యలాభ్యములు యెచ్చు టను లేనివి, యెవ్వరును యెరుగనిది యానిర్యాతసృష్టింపెనయి? అల్లెపట్టికిని గానెదను. అనుకరణ మున్నది మూలమునకు సరిగా వ్రాయుటచే మానవ్యభావ మగుటచే సృష్టి యనుచు న్నాము. సృష్టియనుట అతిశయోక్తిదప్ప మరెమియును గానే రదు. కవిబ్రహ్మ యన్నను అతిశయోక్తియే. అది ఆలంకారిక యతియే. అనుకరణమునే సృష్టి యనుచున్నారు. అనుకరణ నులో మూలమునకు బొటాబొటై వ్రాసినపుడే సృష్టి యందు రు. అందు కేమాత్రము తీసిపోయినను దానిని చూచువారుగాని ఆనందించువారు గాని యుండరు.

కళ అనుకరణమా సృష్టియనున తగాదో అక్కరలేదు. రెండులెట్లా, ఆంధ్రులెట్లా అని తగాదా అక్కరలేదు. అను కరణమైతేనేమి, సృష్టియైతేనేమి, రెండులు అర్థమేమి, ఆంధ్రుల అర్థమేమి, ఆనందమేమి గలవేయునో అదే కళ ఆనంద మే కళ. కళయే ఆనందము. ఆనంద మెట్లుగల్గియునో, కళ యు నట్లే. అనుకరణమువారుగాని, సృష్టికారుగాని, కళకు ఆనందము ప్రధానమని యొప్పుకొనుచున్నారు. అనుకరణమా సృష్టియా అనువిషయములో అయావదులు అకాలవిన్యాస ముననే - భేదింపుడు గాని పరమారమునకు రెండూ ఒకటియే యగును. ఇటుల సమన్వయము జేసికొనిన కళకులుండరు. విశ ను రసగ్రహణ పాఠకులకు ఉపాధి భేదమునుబట్టి వస్త్రభేదము సంగీకరించువారికి ఈ విభేదము లుండకపోవుగా!

కాళిదాసు-భవభూతి

(ప్రముఖ ద్వితీయభాగము గా
బంగళాకి తెలుగు)

1. కథా భాగము

అభిజ్ఞాన శాకుంతలము కాళిదాసుని అత్యుత్తమ మగు నాటకము. ఇది సంగీతముల అభివృద్ధియు ననుసరించి ఇంద్రియ అయిన శబ్దములతో కలపబడినది. కనక నే (ప్రాచీనములలో) ఒకానొక రిన్నాడు— కాళిదాసునకు సర్వవ్యవస్థాన శాకుంతులము—అని. ఇట్లే భవభూతి రచనలలో కలె ఉత్తర రామచరిత్ర ము ప్రముఖ దండరు. ఈ మహాకవి ఇంద్రియ నాటకములను రచించి కొంత చిల్పము దలచిరి.

అభిజ్ఞాన శాకుంతలములోని కథాభాగమున, కాళిదాసు మహాభారతము నందలి శకుంతలపాఖ్యానమునందలి ప్రాసాదము, పద్మపురాణము నందలి భండమునందును శకుంతలపాఖ్యానము పుట్టెను యున్నది. దీనిలోనే అభిజ్ఞాన శాకుంతలమునకు అత్యంతమగు సామ్యమునుండ నున్నది. కాని అనేకులు పద్మపురాణము అభిజ్ఞాన శాకుంతలమునకుఁ బోయితి రచనననియును కాళిదాసుని నాటకమే అందు కావ్యాకృతితో సంగ్రహితు మయ్యునను నందురు. కాని పద్మపురాణమునందలి కథాభాగమే అభిజ్ఞాన శాకుంతలమునకు మూలాధారమన లేదు.

మహాభారతములో నుపన్దింపబడిన కథాభాగపు రీతి యిట్లున్నది— శకుంతల మేకకా విశ్వామిత్రుల సంతానము. జన్మించిన వెంటనే ఆమెను నా రిద్రు అరణ్యమునకు బరివిలింపిరి కన్యకావ్రాత్రుల ఆమెను పాలించెను. ఆమెకు యావన ప్రాథుర్యావ మైన దినములలో దుష్కర్తవ్యమహారా జాకాదు మృగయాగైచిచ్చి కన్యాశ్రమమును ప్రవేశించి శకుంతలా సౌందర్యమున ముగ్ధుడై ఆమెను గాంధర్వవిధిని పరిణయమై తాను నిజ రాజధానికి వెదలిపోయెను. ఈ సమయమున నాశ్రమమున కన్యకుడు లేడు. ఆయన ఆశ్రమమునకు తిరిగిచిచ్చి ధ్యానమున సంతయు నైతింగి ఆమె అనుభూత భర్తృత్వము ప్రశంసించెను. పిమ్మట మతికొంతకాలమునకు పుత్రవతియును శకుంతలను దుష్కర్తవ్యమహారాజును పంపెను కాని రాజు ఆమెను పుత్రీబుద్ధిలో గ్రహించలేదు. ఆకాశవాణి సాక్ష్యమునకును అనుసరించి ఆమెను గ్రహించెను.

భారతమునందలి ఉపాఖ్యానమును కాళిదాసు తననాటకమునకు దీక్షించియున్నాడు 7 అంకములలో గూర్చినాడు. (1) దుష్కర్తవ్యమహారాజు మృగయాగైచిచ్చి కన్యాశ్రమము ప్రవేశించుట శకుంతలదుష్కర్తవ్యమహారాజును ప్రేమించునట. శకుంతల చెలికత్తెయగు అనూయాప్రియవదన లీ విషయమున బ్రోత్సాహము చెప్పుట (2) శకుంతలదీక్షయమునకు విమాచక దుష్కర్తవ్యమహారాజు సంతాపము. రాజు పేటచాలించి తాపముల అట్టచేయబడినాడు. నియోగింప బడుట. (3) శకుంతల దుష్కర్తవ్యమహారాజు వివాహము. (4) శకుంతల పరివిలియోగ భిన్నయైయుండుట. దుర్వాసాశాపము. కాపకభనము. కన్యకుడు మఱివచ్చి శకుంతలను దుష్కర్తవ్యమహారాజుకి పంపుట. (5) దుష్కర్తవ్యమహారాజు తాపముల గౌరవహీనమై శకుంతలతో ప్రవేశించుట. దుష్కర్తవ్యమహారాజు ప్రత్యాఖ్యానము చేయుట. పిమ్మట ఆమె అంతర్ధానుని నొందుట. అభిజ్ఞానాంగళియ కొద్దారము. (6) క్రితా వివరములకు రాజు విలాపము. వేద్యునిని ఆ మంత్రము. (7) దుష్కర్తవ్యమహారాజు మఱి వచ్చుచు మార్గమధ్యమున శకుంతలను భరణిని కలసికొనుట. (వైసమాన అంకెల నాటకములలోని అంకముల గుర్తులు)

భారతమునందలి యుపాఖ్యాన వర్ణనమునకు అట్టే భేదమున్నట్లు కానరాదనియు కాళిదాసునకు విషయములను పట్టించి చేసినదియు తోచుచున్నది. కాని ప్రధానములగు వైసమయములు మాదుమాత్ర మున్నవి (1) మహాభారతమునా నాయు శకుంతలకు పుత్రోత్పత్తి కన్యాశ్రమమునందే. కాని కాళిదాసు నాటకమున శకుంతలభర్తృఖ్యానమునకు వివర (2) భారతపు శకుంతల దుష్కర్తవ్యమహారాజుకి సఖిలోకే ప్రత్యాఖ్యానియు వైసమ. మఱి గృహీతయు వైసమ. నాటకపు శకుంతలను మృతము పునర్జీవము తరువాత జరిగినది. కాళిదాసు నాటకపు శకుంతలను మహాభారతమునందలి గ్రహించి నట్లే భవభూతి ఉత్తరా సంగ్రహితుని ఇతివృత్తము రామాయణము నుండి యుద్ధరించినాడు. రామాయణము ననుసరించి కథాభాగము ఇట్లున్నది— రావణ కథానంతము రాజ్యమును పాలించుచున్న క్రితామును ప్రహరీవాదమునకు దయపడి ఆత్మీయ సంశయములకు లక్షణార్థమైన శివుని అరణ్యముల కంపుట తాద్రకవధ. అచ్చట లవకులను గానము. వారిని వాత్సకి పాలించుట. పిమ్మట క్రితాముని యగ్రమును వాత్సకి లవకులతో రామభన నలంగించి వాత్సకి రామాయణమును పాడించుట. రాముడు తన కుమారులను గుర్తించి సీతను అగ్నిప్రవేశతరంగముగా పునర్గ్రహించునట. మానవతయై సీత యందులకుంగీకరింపక భూగర్భము జొచ్చుట.

ఈ కథాభాగమును భవభూతియును 7 అంకములలో యాక్షరించినాడు గూర్చినాడు. (1) సీతారాముల ఏకాంత సంగమము. అప్రాసాదము. ప్రహరీవాదమునకై సీతలక్ష

త్యజింతుని రాముడు ప్రతిజ్ఞానుట. చిత్రపటము నిక్షింపుచు సీత తపోవహును చూడగోరుట. దుష్కర్తవ్యమహారాజు కాపకభన శ్రవణమున సీతను త్యజింప నిశ్చయించుట. (2) రాముని పంచవటిప్రవేశము. మాద్రకవధ. జనసాన విహారము. (3) వానవతి తమసా భార్య సీతల యెదుట రామచంద్రుడు శీతావయోగ సంధానము ననుభవించుట. వనవా సానంతము ప్రవేశదేదనాదోషానామానయై సీత గంగతో ప్రవేశించుట గంగా భూదేవత లామెను సాతాశమునకుకొని పోషించుట లవకులను కెవలగా జన్మించుట (4) సీతకై జనకుడు అరుంధతి కావ్య విలపించుట. లవని వాచు హామట (5) లవ చంద్రకేతుల యుద్ధము (6) లవకులు చంద్రకేతు వెనువెంట రామునిద్వారా వెళ్ళుట. అచ్చట రామాయణమును పాడుట (7) రాముడు సీతా నిర్వాసనమును [నాటకరూపమున] జూచుట. సీతారాముల పునస్సంగము.

భవభూతి రామాయణములోని కథాభాగమును కొంత మైనను గ్రహించి దనవచ్చును. కాని అభిజ్ఞాన శాకుంతలము నందువలననే ఉత్తరరామ చరిత్రమునందుగూడ ముఖ్యములగు భేదములు మూడుమాత్ర మున్నవి. (1) రామాయణములో రాముడు మంజురాద్రిని విడిచిపెట్టి సీతను ఛద్యముతో త్యజించిన ట్లున్నది. కాని భవభూతి నాటకము నందలి రాముడు ప్రహరీవాదమునకై బహిరంగముగా చరిత్యాగము సన్నివహించుట. (2) రామాయణములో కుందకుని వధించిపెట్టుట అతడు దివ్యత్యము నొందుట గాని భార్య సీతతో రాముని కి సంగమము న్నట్లు గాని లవ చంద్రకేతువుల యుద్ధములగాని వర్ణనములు కాలేదు. కాని ఇవి భవభూతి నాటకములో మాత్రమే యున్నవి. (3) సీతారాముల పునః సంగమించి ట్లు రామాయణములో లేదు. భవభూతి నాటకములో నున్నది. ఇది యన్నిటికంటె మిక్కిలి ముఖ్యమగు భేదము.

ఇంతవరకు వ్రాసినదానినిబట్టి కాళిదాసు నాటకమునకు అందుల కాధారభూతమగు భారతమునకును భవభూతి నాటకమునకును అందుల కాధారభూతమగు రామాయణమునకును మూలకథాగమనములో గల వ్యత్యాసము నున్నట్లు వున్నది. ఇంతకు తదుపరమున నిలిసి నుపసద్ధిపరచకవిత్వము లగు ఏ రీతి పునర్వత్తులు మూలమునందలి యుపాఖ్యానములను తన కృతులకు తాత్పర్యముతో ఏల ఈవిధముగా వికారము పాలించిరో?

కాళిదాసు, సుద్ధమనుని క్షౌరీ (భరతుని క్షౌరీ) శకుంతలా దుష్కర్తవ్యమహారాజు వలకలికినాడు. బహుశః ఆమెకు రామాయణ మిందువలననే ఆదర్శముగా నుండవచ్చును. ఈ వ్యత్యాసము కవిత్వగౌరవమున ననుకూలమని యనుకొన్న ప్రధానమగు అభిజ్ఞాన (గుర్తు) వైసమయము మాత్రమే అట్లు కాదు. ఏని యొక మహాదేశముతోనే కవి ఇట్టి వ్యత్యాసములకు చేయుచుండును.

కాళిదాసు నాటకమునందు దుర్వాసాశాపము ప్రవేశించుటలో గల యుద్దేశమును వివరమున సేయు. నాటక కథానాయకుడు దుష్కర్తవ్యమహారాజు మహాభారతమునకు లంపటాడు. బహుశలగుడు. వధువుల ద్రువరమునకై నూర్చు ప్రయత్నము. ఈ మహాదేశములనుండి నాయకుని యుద్ధరించుటకై కాళిదాసు తన నాయకుని కృత్యక్రమనిగాను కర్తవ్యపరాములనిగాను విడిచుట గాంధర్వవివాహము దుర్వాసా శాపము నను వాని నూతిగా గొన్నాడు. ఇంతియేగాదు. కేవల మతనిని రసికశేఖరుని గా తీర్చుటకు పూనుకొని నాడు.

దుష్కర్తవ్యమహారాజు రసికతన చరిత్రను దలచినచో పాతకము అతనిని కన్యాశ్రమ ప్రవేశ సందర్భమునందు గమనింపవచ్చును. కన్యకుడైన యాశ్రమమున సన్నిహితుడనియును అతిధిసత్కారమునకై శకుంతల నియు కన్యాశ్రమమున వైఖ్యానుని వలన విని దుష్కర్తవ్యమహారాజు చూడుడు.

“భవతు. తామేషదక్షిణ” ఈ వాక్యానంతరమే చెలులతో శకుంతల ప్రవేశించుచున్నది. రాజు శకుంతలను పీక్షించి రూకెత్తుతాః ఖలు గుల్మైరుద్వానల తావన లతాభిః అని అచ్చెరు వొందుచున్నాడు. ఇంతేనా అట్లునై ఛాయా మాత్రవ్యవస్థి ఇచ్చుట కాళిదాసు నాయకుడు ఛాయా శాశ్రయించుటలో గల సాదర్యమును రసికశేఖరుల గమనింపదగి యున్నది. దుష్కర్తవ్యమహారాజు పాదపాంతరితుడై యున్నప్పటి యతని తావనలతో నొక్కటి యుద్ధృత మగుచున్నది.

ఇద ముహూర్తి మాత్రమే గాన సుందరతే ప్రసయంగ పరిణాహచ్చాది నావల్కలెనకపు రభినవమస్యా పువ్యతి స్వానవోభాం కును మివహిద్దం పాండుపుత్రోదరేణ.

ఇట్లు వివృద్ధిచేయుచున్న యాతని రసికత—అసాధ్యమభిలాషి మేమన—అన్యమటతో బయలైనది. కాని కాళిదాసు సిద్ధభావమునకు కనుక రాజుయొక్క లాలసతను తిప్పించుటకై శకుంతలా పాణిగ్రహణ విషయమునకు ప్రార్థనను ఆకర్షించినాడు. ఇటు దుష్కర్తవ్యమహారాజు—సుద్ధమనునతడు అన్యభర్తావరణమున కొడలదబాలక ఋషికన్యకయగు శకుంతలను పరిగ్రహించుట ఉచితమా అనుతిమా? అని యొకరి తి ఆంధ్ర శేషమును కామ ప్రధానమైనట్టి కొండకుకవుల వివాహముగా వర్ణములేని మాటగా తలచుట కలదు. కాని పరిశీలించినచో వివాహము ప్రేమానుభూతిమగు నుభయలోక సంతృప్త భర్తము

తోట వూసు

[నందూరి వెంకటసుబ్బారావుగారు వి. ఏ.]

తోట వూసుంటే నీకామ - యెంతో
తోట యెట్లెదాని సోకా

బంతి కామం కంటె
పరు వంతా మానింది
మల్లెంటు కరమంగ
మాయా మో మేసింది! — తోట

గొడ్డూ గోదా తెంగ
గొని నిక్కి పోనాము
గడ్డి మేటిగూలై
కడుచే నెరు వాతాది — తోట

తూక్కిపు మల్లెటి
దబ్బూ దుట్రా యెటి?
అంటామామి శ్లేటి
ఆ వొస పల్లెటి? — తోట

నూతి కాడే సోప
యేతామడే సోప
పోయి “పాదో” యంతె
“పా” యంటపలుకుర్తి! — తోట

బలము నీదా పోయి
బడుగు నైపోనాక;
కుప్ప రామాయంట
హాలో వరి సాచ్చింది: — తోట (పాపితిసుంది)

నాటకాలవృత్తాంత వివాహావశ్యత అంతగాతమేమట నిజము. ఏదనగా వారి వివాహము ప్రేమాంతమే గదా! కాని నిరంతరము సాంగత్యము నభిలషించునట్టి మనవారిని పర్యవేక్షించుచో ర్యముల భర్తృములు. వివాహావశ్యతలగు వారి కలలుకలు పుక్కురేయి పర్యవేక్షములు వారి ప్రేమకర్తవ్య జ్ఞానసూక్ష్మమగు కామ సేవకును, కాని అన్యల భర్తృప్రధానల అగుటచేత వారి వివాహ ముభయలోకాంతాగమును నిరంతర ప్రేమానుభూతి తమకు భర్తృముని నిశ్చయించ బడుచున్నది. ఈ సిద్ధాంతమునే మహాభారత కర్తయును కాళిదాసును అనుసరించినారు. కనుకనే వారు తమతమగ్రంథములందు వివాహ సందర్భగ్రంథమును అపరిహార్యముగా తలంచి కూర్చిరి. మనజులకు కరచగజాద్యతయము లన్నియును లోకోత్తర సౌందర్య శోభితములు కావచ్చును. అంతఃకరణ (చిత్రవృత్తి) సౌందర్యము ఒక్కటి లేనిచో ఇవి యన్నియును వ్యర్థములు. భక్తి జ్ఞాన స్నేహకృతజ్ఞతా సాస్థ్య పరతాడులగు అలాిక సౌందర్యవిన్నాములందుండు భౌతికములగు తక్కిన సౌందర్యములన్నియును కళావిహీనములు. కనుకనే శకుంతలయొక్క బాహ్యసౌందర్యము అకర్షకముగానున్నను అంతరంగ సౌందర్యము బరికించు తలంపుగలవాడై పాద సాంతరిపుడై సంతాపము నరనినాడు. అనూయాదులతో సంతాపించి కలిగియున్న విధానింబూనినాడు. కాళిదాసుని ఈ అంతావతార కాశల్యము ఉపాధితమగు భావము కలది. దుష్కర్తవ్యమహారాజు సందర్భములలో ఇట్లే భర్తృమృతినుండి యుద్ధరించుచు వచ్చినాడు. ఉదాహరణార్థమై కథా నాయకుని భర్తృమృతినుండి కాళిదాసు కవి యుద్ధరించిన సందర్భము నికనొక్కదానినూడ చూడుడు. దుష్కర్తవ్యమహారాజు శకుంతలను గాంధర్వవిధి చే వివాహమై రాజధానికి వెదలిపోయిన పిమ్మట శకుంతలను బోతుగ మఱచిపోయెను. పాణిగ్రహణిని మఱచుట యనునది కామోన్మత్తర చేతనే సాధారణముగా కలుచుండును. కాని ఇచ్చటి దుష్కర్తవ్యమహారాజు అభిజ్ఞానము నొకదానిని ఇప్పించి కొంతమయము, దుర్వాస శాపమును అభినందించి కొంతయును, భర్తృలోపమును తొలగించినాడు. శకుంతలను భర్తృగృహమునకు బంపుచు చెలికత్తెలచేత దీనినే మహాక మాఱువాడ జ్ఞాపికి తెచ్చుచున్నాడు. కాళిదాసుని శకుంతల నాటక మంతయు ఈ అభిజ్ఞానమువైననే ఆధారపడి యున్నదన వచ్చును. ఈ సందర్భమునందు దుర్వాసని శాపమును తొలగించిన అభిజ్ఞాన వృత్తాంత గ్రంథమున కెట్టిదాని యుండదు. కాని అభిజ్ఞాన వృత్తాంతము బొత్తిగ లేనిచో దుష్కర్తవ్యమహారాజు మహాభారతము సంధాతనే ఇచ్చటగూడ స్త్రీలంపలుడుగానే యుండవలసి వచ్చుచున్నది. [సకేతు] అనువాదమందు.

The Provincial Insurance Co. Ltd. An Application

మహారాజాస్థ్రీ ప్రావిన్షియల్ ఇన్సూరన్స్ కంపెనీ మదరాసు ప్రాంచిమేనేజరుగారిసముఖమునకు
అయ్యా, పాలసీనంబరు 1391 గల బొంతల రంగపు అను గతించిన నా కొమారుడు సంవత్సరం
వరకుమాత్రమే మీ కంపెనీకి చెల్లించి యుండగా ఆపాలసీగారు నాకు మీ కంపెనీ నుండి చెంక
వలసిన 2000 రూపాయలకుగాను మీరు దయతో పంపిన ఇండియా ఇంపీయల్ బ్యాంకు చెక్కు
నాకందినందులకు మీ కనేక వందనములు. పై మొత్తమునకు నేను హక్కుదారుడ నని క్రమమైన
రుజువు దాఖలాలు నేను మీకు పంపినవెంటనే ఏలాటిచిక్కులును లేక నడతు చెక్కును నాకు
పంపుటలో మీ కంపెనీయొక్క స్థిరతయు, సమ్మతమును వెల్లడిచేయుచున్నవి. మీ కంపెనీతోటి
వ్యవహారములు ఎక్కువ ఖాతామైనవియు పాలసీలకుగల హక్కులయం దేలాటి కష్టములుండవనియు
అందరికిని స్పష్టముగ తెలుపుచున్నవి. నాకున్న వృద్ధాప్య దశవల్లను మనోవ్యాకులములవల్లను నా
హక్కును గురించిన దస్తావేజులు వగైరా నేను మీకు పంపుటలో ఆలస్యమైనదానివల్ల నాకు
పైక మందుటగూడ ఆలస్యమైనదేగాని వేరుగాదు.

గౌరవప్రసూనం, తేది 12-2-28

బొంతల తిప్పయ్య

Wanted agents on liberal terms. For further particulars please apply to.

The Manager 45, Symbudass Street, Madras.

ఆరోగ్య మే ఐశ్వర్యము

నీవు ఆరోగ్యముగానన్నచో నీవు ధన్యుడవు. ప్రతిమానవుని జన్మమునందు రహస్యమిదియే.

మాజగ్రహిణిచి. దిన సుకరాంబుని అను ఔషధమున వాడి నీవు మిగిల ఆరోగ్యముగలగి యుంతువు.

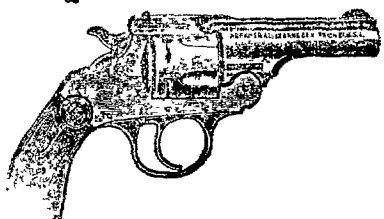
ఆశ్చర్యము, వలబద్ధము, మెదడుచెడుట, నాముల బహిష్కరముచే గలుగు తేనోపి, అకాలమునరణము, భూక
శక్తిగ్రస్తులు ఈ రసాయనము వాడిన మంచిరక్తమునిచ్చును. దేహమునకిబలము నిచ్చును, మంచి ధాతువునికూడ
కలుగజేయును. ఒకబుడ్డిని వాడిచూచిన గుణము మీకే తెలియును.

32 మాత్రలు గలబుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0 మాత్రమే.

సి సిద్ధగురు ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి, పోస్టుబాక్సు నెం 1280 మద్రాసు.

ఒంటి శాశ్వతముగా తుపాకి ముద్రసిద్ధమగు కంపెనీవారిచే
చేయబడ్డది. (3068)

నానావిధములగు రివాల్యర్లు అరులేక వినుతోటాము
కున్నవి స్థాపితము గలదికి పం

ధరలు సరసము.
కేటలగాగు
ఉచితము

శాశ్వతము 32, 34, 36 అంగుళములలో దొరకును

చిన్నవి. కేటలో పెట్టుకో గలిగినవి కూడ దొరకును

యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

సంస్కృత గ్రంథములు - తెనుగులిపి

అమరకోశము మూలము. - శృంగారము, ఆంగ్లము	ఆంగ్లమునుండి తెలుగుము - ఆంగ్లమునుండి తెలుగుము, ఆంగ్లమునుండి తెలుగుము
భాషాంతరగ్రంథములగుది చిన్న నైజా అట్టలెండు ౦ ౮ ౦	ఆంగ్లమునుండి తెలుగుము, ఆంగ్లమునుండి తెలుగుము, ఆంగ్లమునుండి తెలుగుము
సుందరకాండము మూలము 16 పట. కిత్తానలెండు ౦ ౦ ౦	రామదాసుచరిత్రము ౦ ౦ ౦
స్తోత్రార్థము 1 వ-భాగము కిత్తానలెండు ౦ ౧౨ ౦	డిటో కాలిగోలెండు ౦ ౧౨ ౦
డిటో 2 వ-భాగము ౦ ౧౨ ౦	సృసింహశతకము - మూలముమాత్రము ౦ ౧౨ ౦
డిటో 3 వ-భాగము ౦ ౧౨ ౦	తాలరామాయణము డిటో ౦ ౩ ౦
శ్రీభగవద్గీత. - మూలముమాత్రము, చిన్న నైజా ౦ ౬ ౦	ఇ దిక ౦ ౮ ౦
శ్రీవిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రము, చిన్న నైజా ౦ ౩ ౦	కావ్యముల ౦ ౮ ౦
డిటో నామావళిసహ ౦ ౧ ౦	శ్రీవేంకటాద్రిస్వామి కీర్తనలు ౦ ౮ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రాలయము, మదరాసు.

పాండురోగము
Serravallo
నెస్టోవల్లో
Tonic Wine
టానిక్ వైన్
బలహీనత

బుడ్డి 1-కి ధర రు 3-4-0, 3 బుడ్లు ధర రు 9-4-0.

జ్యూ. ఇ. సిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంటురోడ్, మద్రాసు

W. E. Smith & Co, Ltd., Mount Road, Madras.

పురి బజారుధరలు

ఏప్రిలు 14-వ తేది శనివారము

(1) ధాన్యములు

కనియాలు బా 1-కి రు 80.0-0 మొదలు 64.0-0 వలకు	
చియ్యో బస్తాలు మొదలు. వరకు.	
కుసుమ తెనాలి ,, ప 45 గలవి రు 11.8-0 18.0-0	
నెల్లూరి ,, డిటా ,, 15.12-0 16.8-0	
డిల్లీ ,, డిటా ,, 14.0-0 16.8-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8.8-0	
నవత్తులు ,, ,, 22.0-0 24.0-0	

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి 195 రు. 10.8-0 రు 11.0-0	
సెనగలు ,, డిటా ,, 10.8-0 12.0-0	
పెసలు ,, డిటా ,, 11.8-0 12.0-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 18.8-0 14.8-0	
ఉలకలు ,, డిటా 164 ,, 7.0-0 7.8-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులునూనె బా 1-కి రు 180.0-0 165.0-0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14.0-0 22.0-0	
కొండాపురం వేరు సెనగపప్పు బా 1-కి ,, 60.0-0 62.0-0	
యితర ప్రదేశము ,, 56.0-0 58.0-0	
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 145 మిమన్ నూనె 180	
అముదను నూనె బా 1-కి రు 122.0-0 128.0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి రు 160 0-0 165.0-0	
కూరపసుపు ,, రు 110.0-0 115.0-0	
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి రు 90.0-0 110.0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మలుగు 1-కి రు 40, 45	
కాశానాస్తి పాయకట్టు ,, రు 60, 65	
తెల్లము బా 1-కి రు 40.0-0 50.0-0	
చింతపండు పాతడి బా 1-కి రు 48.0-0 90.0-0	
,, క్రొత్తది బా 1-కి రు 85.0-0 42.0-0	

(5) ఇనుము

బట్టాలు రఖం బా 1-కి రు 88.0-0	
చడరం ,, 89.0-0 42.0-0	
రవుండు ,, 89.0-0 40.0-0	

(6) లోహములు

పెండి 100 తులంగు రు 80.0-0 84.0-0	
బంగారము, తులము 1-కి రు 24.8-0 25.8-0	
కవరము 1-కి రు 15.12-9	
ఇత్తడి బా 1-కి రు 800.0-0 805.0-0	
కాగి డిటా రు 855.0-0 860.0-0	
అస్కా చెక్కర బ 1-కి రు 54.0-0 55.0-0	

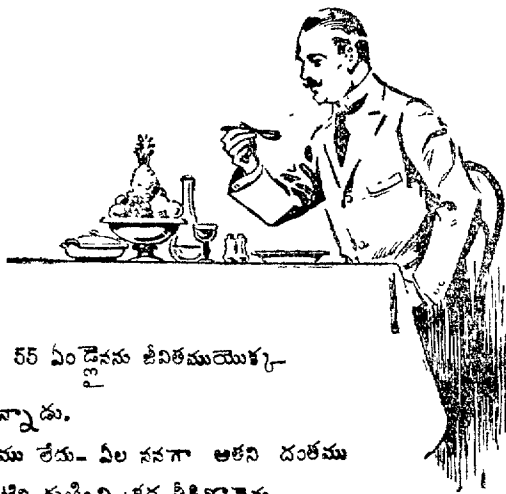
(7) రంగులు

ఆవు కృష్ణము 21 డిక్రీలు రు 110.0-0 112.0-0	
చొట్టిక్రీము 20 డిక్రీలు డిటా	
సింహంమార్కు 20 డిక్రీలు డిటా	
ఆవుకృష్ణము 16 35.0-0	

మోటారు కార్లు

1. ఫోర్డ్ నెం 2776 రు గలది 90 మోడర్, సిలిం
డబ్బు 4, 14 గుర్రములు వరకుగలది. ఇంజనుకర్తెరాలు అతి
వాడుక యిచ్చేవి. (Strong Mechanism) ఎలక్ట్రిక్
లైటుతో సహా వెల రు. 2500 లు మాత్రమే.
2. ఎఫ్ యుకోకార్. రెండుకిల్లెన్ల తప్ప తేలికమైనాను
గ్రీలు అన్నియు మంచి ఆర్డరులో నన్నది. వెల రు. 1500 లు.
మాత్రమే.
మార్క:- ఖర్చులు కర్తెరాలు కొనవలసినవాటి భరించ
వలయును. ఆంశములు గోరువారు కోరింది చిరునామాకువ్రాసి
తెలుసుకోవలయును.
మ. రా. శ్రీ. రాణీసాహిబావారు ఆఫీసు వారు
క్రొత్తకోట, మరదాం B. O. x జవల్. ౧౦ పోస్ట్.
విశాఖపట్నం జిల్లా.

55-వ ఏటను కూడ చక్కగా
భుజించుటకు మంచి దంత
పటుత్వము గలిగియుండుట

త్రైతసు మంచి ఆరోగ్యమును గలిగియున్నాడు. 55 ఏండ్లను జీవితముయొక్క

పౌఖ్యమును చక్కగా ఆనందించుచున్నాడు.
ఇతనికి మంచి ఆకలి గలదు. జీర్ణశక్తికి లోపము లేదు. ఏల ననగా అతని దంతము
మిక్కిలి బాగుగా నున్నవి. బాల్యమునుండియే వాటిని గుఱించి శ్రద్ధ తీసికొనెను.
మంచి దంతము లుండిన మంచి ఆరోగ్య ముండును. వ్యాధిగల నోరువలన బాధ
గలుగుట మాత్రమే గాక, శాంతమును, జీర్ణశక్తిని పోగొట్టును; వ్యాధికి మూల మగును.
ఆరోగ్యముగా నుండుటకు నేటినుండియే ప్రయత్నింపుము. శ్రుతి భోజనమునకు
తరువాత నీ దంతములను కొలిపాన్ డెన్టల్ క్రిముతో శుద్ధి చేసికొనుము.
దంతములు ఆడుటకు కారణభూతియైనట్టి పాచిని పొందోము. దానియొక్క
ముఖ్య ఉపయోగము లేననగా:- నోటిని శుభ్రపరచును, వ్యాధిని రానియ్యక అటంకపరచుటకై
మంచి ఆరోగ్యము నిచ్చును.
మీ వాడుక అంగడినుండి కొలిపానును కొనుదు. (రూ)

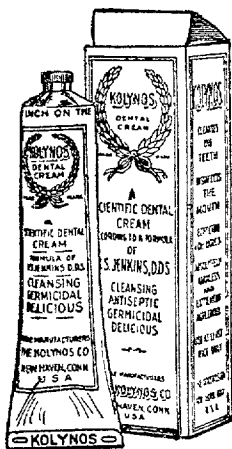
KOLYNOS

డెన్టల్ క్రిమ్.

ఒక నూతన ఏర్పాటు

మేలైన కొలిపాన్ పద్ధతికి మంచి
పాకీంగు ఆచరణముగా నుండవలెను.
గమకనే కట్టబడిన మూత కనిపెట్టబడినది.
కట్టబడిన మూత పడిపోదు. అది గొట్టమునకు
కట్టబడి యున్నది. కాలహరణము లేదు.
క్రిము కూడ చెడ్డోదు.

THE KOLYNOS COMPANY
New Haven, Conn., U. S. A.
Representatives for India.
MULLER & PHIPPS (INDIA) Limited
Madras Bombay Calcutta Karachi Rangoon

Madras Bombay Calcutta Karachi Rangoon

వజ్రలు కంపెనీ వారి ప్రత్యేక పుటేషన్లు

ఈ క్రింద తెలుపబడిన పుటేషన్లు శరీరకాత్మమునకును, శాశ్వత చికిత్సకును సంబంధించినవి మా వైద్యులచే
రసాయన కాత్మజ్ఞులచే కాత్మపరీక్షాసానుసారము యేర్పరచబడినవి.

మా పుటేషన్లు తయారుచేయు కాలలో వలయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల పెద్ద
ప్రస్తుతము కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అచట మూలికలు వృక్షకాత్మప్రకారము, రసాయన కాత్మ
ప్రకారము, భూ తత్వముగల గూడ పరిశీలనయబడును. అచట లి. పి. స్టాండ్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలికలు
తయారుచేయును. కావున యీ పుటేషన్లు పారిశుద్ధ్యతయున్న, నమ్మకమున్న యేమాత్రమును ఆనమనింప చక్కరలేదు

డాక్టరు యాస్టన్న సిరపు

సిరపు ఫెర్రి ఫాస్ఫేటిస్ కాంపౌండు క్విన్లెను సోల్బ్స్క్వియా
ఈ సిరపు డాక్టరు యాస్టన్నపద్ధతి ననుసరించి విరచనాఫీ. డి. క్విన్లె, స్క్వియా
యొక్కయునేసి దివ్యముగ తయారు చేయబడినది.

ఈ పుటేషన్లు అతి ఉష్ణప్రదేశములోగాని యిండియాలో ఎంతవలన గలుగుదుర్యలత్వ
మును పోగొట్టుటకును, మానసిక బేరవాదాధగాని దుర్బలత్వమును ని పోగొట్టుటకును ప్రపంచ
మంతటను ప్రసిద్ధికెక్కిన దివ్యవృషము.

కల పెద్ద బుడ్డి రు 2-8-0 మీడియం బుడ్డి రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కె మి కి లు పు డ్డు

ఇది విరక్, లైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటులసిరపు

కుభ్రముగనుండును. అడుగున సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడెల్ఫియా యొద్దను పారిషుగారు
చేసిన పాల్ ప్రకారము తయారుకాబడినది.

ఇది పిల్లలకు అత్యంత పయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచియోషధము. రుచిగానుండును. మంచితక్
ప్రకృతిగానించి సరములకు పుష్టినిచ్చును.

పెద్ద సైజు బుడ్డి రు 1-12-0, మీడియం రు 1-0-0, చిన్న సైజు 10 అణాలు.

వజ్రలు కంపెనీ వారి సరుకులకు మా మందులను వివరించుచు వ్రాయుము. (3421)

N. POWELL & Co., Manufacturing Chemists, Bombay.

తామర తైలము — తామర, తిట్ట, గజికి మంచిది

రాజారాణి గుర్తుగల తామరతైలము పూతినాశకములగు చాల మంచిమందులతో తయారు

చేయబడి ప్రాఖ్యాతిగాంచినది. డబ్బీ 1-8 0-6-0.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

హిందూ యువజన
సంఘము, ఏలూరు

(స్వకీయవిలేఖరి నుండి)

చేర్మన్ గారి లేఖకు సమాధానము

(కొత్తటిక్కానము అనవసరమనట)

ఏప్రిల్ 12 : — 8.4.28 తేదీని క్రియంత హేలే నా
రాజురావుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద జరిగిన కార్యనిర్వాహక స,
భలో, మామ్యునిసిపల్ చేర్మన్ గారి నుండి జేటి కె. కట్రామయ్య
నాయుడుగారు వ్రాసిన లేఖకు సమాధాన మొసంగబడినది. కా
ర్యనిర్వాహకసభవారి తీర్మానము ను నిట పొందుపరచు
చున్నాము.

“సంఘనిబంధనలయందు తెలుపబడిన రీతిని (నిబంధన లిం
దుతోపంపబడినవి) యీ సంఘముభ్యోద్దేశములలో మొదటనే
జేర్మన్ రాజభక్తి యిత్యదులు స్పష్టిపరచబడునని తెలుపబడి
యి న్నది. కావున నీ సంఘము రాజకీయములందు పాల్గొన దని
నూచించు ఏ యితరతీర్మానములను అనుసరింపకలసిన ఆరోగ్యక
రలేదని ఈ కమిటీవారు తలచుచున్నారు. వివరణ రాజకీయము
లందు సంబంధము కలిగియున్నందున యింకను నుండిలదని
మిటివారు స్థిరముగ చెప్పుచున్నారు.

సం. మోతేనారాయణరావు,

అధ్యక్షుడు.

చైరమన్ గారి లేఖలో బహిరంగముగ గాని లోపాయి
కారిగాని సహాయనిరాకరణోద్యమమునందు యీ సంఘసభ్యు
లు పనిచేయుట మానినగాని మ్యునిసిపల్ బోర్డునకునుండి
సహాయము పొందుట కర్హతలేదని గర్హ మెటువారు బారీ
చేసిన యుత్తరువును ప్రభుత్వమున తెలుపబడినది. ఈయుత్తరువు
ను తెలుపు సందర్భమున పురస్కరించుకొని చేర్మన్ గారు
“రాజద్రోహకరములగు నుద్యమములలో యీ సంఘము సరి
బంధము కలిగియున్నదని కార్యనిర్వాహకసభ ను తీర్మాన
మును చేసిపంపుడని డెబువుకు రెండవభాగముగ నుండియున్నది.
గర్హ మెటువారు వ్రాసిన ఉత్తరువులందలి సహాయనిరాక
రణోద్యమము ల జద్రోహకరమని చేర్మన్ గారుయొచి రాజద్రో
హకరములగు నుద్యమములలో సంబంధము కలిగియున్నదని
సంఘసభ్యు లందరిపక్షమునను కార్యనిర్వాహకసభ తీర్మాన
ముచేయుడని మా చేర్మన్ గారు కొరుచున్నట్లు యీ యుత్తర
మునబట్టి అర్థమగుచున్నది. సహాయనిరాకరణము రాజద్రోహ
కరమని కాసింపబడకపోయినను గర్హ మెటు యుద్యోగస్థులు
బాహులుగ సహాయనిరాకరణముగల యుద్యమములకు సహ
యము చేయబడదని యుత్తరువు లు
బారీచేయుటయే చాల విపరీతముగనున్నది. ఆ యుత్తరువులలో
గూడ “లోపాయికారిగానూడ పని చేయగూడదనుటచే”, గర్హ
మెటుయుద్యోగస్థుల హేతువులే మరింత స్పష్టపడుచున్నది.
నాయకులగు క్రియంతలు టంగూరి ప్రకాశ్, కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పుటలగార్లు యీ విషయములకు గురించియే
చాల యుద్యోగించియుండిరి. సంఘము రాజకీయములందు పాల్గొ
నదనుటబట్టి, ప్రభుత్వ నిరాకరణములనుండి నిడు తావులదని
విరూపించినది. రాజభక్తిని స్పష్టిపరచుట సంఘాద్దేశ్యములందే
వివరింపబడినది. కావున వేరుగ తీర్మానమును చేర్మన్ గారు కొరిసి
రీతి నే చేయుట అనావశ్యకమని తీర్మానించినది. ఇదివరకు రాజ
ద్రోహము చేయలేదని, యజ్ఞమున చేతుదని ఖండితముగ కడ
పటివాక్యమునం దుదాహరించినది.

SIGHT RESTORED
A Sure Remedy of Nature for all Eye-dis-
eases. Cures Cataract, Glaucoma, etc.,
without knife. No failure; absolutely safe;
highest testimony. Particulars free.
L. H. SELLER, D. Samta (Bengal).

SANTI OIL.
Santi Oil, a homeopathic remedy for
all kinds of weakness, loss of manhood,
etc. No limitation, no discolouring, no
medical particulars free. Correspond-
ence confidential.
HEAD OFFICE, D. Samta (Bengal).

బె జ వా డ

(స్వకీయ విలేఖరి)

మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలులో బహుమతుల నిచ్చుట

ఏప్రిల్ 12:—మా మ్యూనిసిపల్ హైస్కూల్ లోని విద్యార్థుల బహుమతుల నిచ్చుటకై 11 తేది సాయంత్రం సభ జరిగినది. రికలెండు క్యాంప్ థవ్వాడ అంతంగారు అగ్రాస వాధిపత్యమును వహించిరి. ఇంగ్లీషు, ఉన్నతము, తెలుగు వాటకములనుండియు పాఠశాలనుండియు కొద్దిదగ్గుములు జరుపబడెను. ఇంగ్లీషు వాటకములలోని “ఆర్థుర్” పాఠశాల ధర్మచిన్ మొగలి మొగ్గేళ్లగారి కుమారుని చాకచక్యమును మెచ్చి ప్రత్యేకబహుమతి నొకనాని నొసంగిరి. ప్రధానోపాధ్యాయులైన యన్ అంతోనిగారు >తంత్ర్యముతో జరిగిన పాఠశాల పనినిగూర్చి కథలను నివేదించిరి. మొట్టమొదట 65 ఏండ్లకిందట ఒక చిన్ని స్కూలును ఒక డి.వి.డబ్ల్యు. ఇంజనీయరు గారు స్థాపించి, కొన్ని సంవత్సరముల పాటు పిమ్మట చర్మిమచన్ పాస్టేటారికి ఇచ్చివేరిరి. మిమ్మవారు గత 65 సంవత్సరములనుండి ఈ పాఠశాలను నడిపి, జన్మకు యధములన కలిగిన ధనవృద్ధులను నడబ్బులేక ఈ పాఠశాలను మూసివేయదలంచిరి. మూసివేయుదు రనెడి నీలివార్త తెలియగానే విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు భవిష్యత్తును గూర్చి గడవివర్ణితిలో నున్నప్పుడు మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలువారు ఈ పాఠశాలను సాగించుటకై తీర్మానించుకొనిరి. గతము మెంటువారుకూడ ద్రవ్యసహాయము చేసి మ్యూనిసిపాలిటీ వారికి చేయుట నొసంగిరి.

సంవత్సర ప్రారంభమున పాఠశాలలో 497 బాలురు విద్య నభ్యసించుచుండిరి. ఇప్పుడు 412 మాత్రమే గలరు. చుట్టు ప్రక్కల నందిగారు, కర్లపల్లిపేట, పునాదిపాడు గ్రామముల లో హైస్కూల్ ప్లాట్లుకలనను ఇంక అనేక గ్రామములలో యారు పెకడరి స్కూల్ ప్లాట్లుకలనను బెజవాడలోనన్న ఈ స్కూలు విద్యార్థుల సంఖ్య స్పష్టముగా కరణ పని పేజ్ మాస్టరుగారు ఊహించిరి స్కూల్ వైస్ లో పేజ్ కు 80 విద్యార్థులు కలగా అగ్రకు మాత్రమే వైస్ లోతిలో చేరుటకు అర్హులను సంపాదించిరి

ఉపాధ్యాయుల జీతములను హెచ్చింపవలసివచ్చుచు విద్యార్థుల ఉపయోగార్థము భౌతికసౌకర్యము అతీతముగా కావలసియున్నదనియు, ఇందులకై చాల సంగతి కిందట మూడు వేలరూపాయలు వసూలుచేయవలసివచ్చుననియు, ప్రాత విద్యార్థులు సంఘముగ జరిపి పాఠశాల భిక్షుత్తి తగిన సహాయము చేయవలసియు, పాఠశాలకు పాఠశాలకు తోడ్పడవలయుననియు హెచ్చరింపబడు కోరిక.

తాము పాఠశాలకు తోడ్పడుచున్నయు, పాఠశాలకు సహాయము చేయుట అవసరమనియు, విద్యార్థుల కనర్పణకు సహకారులను కనుగొనవలసి మిరక్ వారివద్ద నిజాలోనన్న సాయము రాకట్లగారి మొబనే కనర్పణచేయుచున్నట్లు పూర్వం నమంజరునియు అగ్రాసవాధిపతిగారు చెప్పి సభను ముగించిరి.

కొచ్చిన మహారాజుగారు, మహారాజిగారు వివాహ ముగించి అధికారులతో మెట్టుపాటెనుండి మోటారులో మామారు చేరిరి.

శ్రీ దత్త హిందూ దేశవస్తు పులనే ఉపయోగించి హిందూ దేశీయులవలనే హిందూ దేశపుదబ్బు, నిపుణులచే తయారుచేయబడినది.

అంగ్ల భాషలో ఉత్తరములు వ్రాయవలెను. తేక మద్రాసు ఏజంట్లను అడిగి వివరములు తెలుసుకొనవచ్చును.

తల్లి బిడ్డ యిరువురును “హిమాని”ని మిగుల ఉత్సాహంతో ఉపయోగింతురు

ఇది మంచునలె తెల్లగానండి, అందమునిచ్చు స్వచ్ఛమైనది. సోగమును కాంతిని హెచ్చించును. చర్మము నునపుగాను చలగాన, కుద్దుగా నగును. చర్మముమీద దుద్దిక నులభము గాకరుకును. శిష్టుగాను, కట్టిగాన ఉండదు యిందులో క్రొవ్వ, చమురు, గ్లిసెరైన్ మొదలగునవి కలియుటలేదు. మెటిమలు, మాడతలు, ఎంజేడిమి ఎలుపు, చర్మము గరకుగానుండుట, మొదలగునవి తటాకంచుటచేయును.

క్రొవ్వచేర్చి వస్తువులచే తయారుచేయబడినది. క్రమధారాశక్తిగా పాఠము.

ప్రీతనరులు, కెమిస్టులు నున్న సహాధిపతి వెలకు వోరకును మంచిసాగనైన పెట్టెలో నుంచుబడిన బుడ్డి 1 కి ధర రు0-12-0

Sharma Banerji & Co,
43 Strand Road

CALCUTTA.

MADRAS }
AGENTS. }

PANDYAN & Co.,
5, Old Jail Street, G. T. MADRAS

మాత్ర కోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యురిసాల్)

అనుభవధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాపీలన్న ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల హెచ్చులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు వోరకును.

ప్రాప్తికై కావలసినవారు ఈ దిగువ వినియోగమునకు వ్రాయవలెను.

C. I. Hari & Co 46, Singarachari Street Triplicane Madras

“ERASMIC” SHAVING STICK. కడుగునులభ మార్గము

ఉదయమున ఎరాస్మిక్ షేవింగ్ స్టిక్ ను పట్టించి, బాగుగా రుద్ది స్వయముగా షేరము చేసుకొనుటయే మంచిపద్ధతి. షేరము చేసుకొనిన తరువాత చల్లగానుండును, చుచ్చులు యుండక. ఆదికము అంతయు ముఖము నిగ నిగ లాడుచుండును. మతియు నీర్మ మిక్కిలి అందముగా కూక అగుపడుచున్నది. చూపుచు అందముగా అగుపడుటలో ఒక గొప్పకీర్తియు న్నట్లు మానసిక శాస్త్రము తెలుపుచున్నది.

గాన నీవు ఎరాస్మిక్ కడ్డిని వాడినచో తప్పక అందముగా కనపడుదువు.

(1)

మిత మైన ధరలు

శ్రేష్ఠ తర మైనవి

నూతనముగా తెరువబడిన పట్టువస్త్రములపాపు

చైనా, జపాను, కాశీ, జేంగ్ పూరు కంచి మొదలగు జాగాలనుండి పలురకముల పట్టు జువ్వలను క్రొత్తగా తయారుచేసి ప్రాకుచేసి యున్నాము.

శ్రీలకు కావలసిన పలురకముల పట్టు చీరలు, జాకెట్టు దినుసులు, పావన దినుసులు, దావణీలు ఉన్నవి.

పురుషులకు వైనవేసుకొను పట్టు అంగిత్త్రములు, కోట్లకు కావలసిన పట్టుగుడ్డలు, ట్రీగులు, లోపాక, పట్టుకు కావలసిన సాదా రకములు, గీతలుగలవి అనేకములున్నవి.

ఒక సారి మా దుకాణమునకు దయచేసి వచ్చి ఒక బేరము చేయకోరెదము

సత్రామదాన్ కిషన్ చందు, మద్రాసు సిల్క్ ఎంపొరియం, 31, 32 రత్నన్ బజారు, మదరాసు.

అంగోరా శాసనసభ

అమెరికనులకు వ్యాపారసదుపాయములు

మిత్రమండలి కలవరము

లండను, ఏప్రిల్ 11 :— అంగోరా ప్రభుత్వమువారి పర్యవేక్షణ మిత్రమండలియందు, అంగోరా ప్రభుత్వము గా...

అమెరికనులకు వ్యాపారసదుపాయములు అంగోరా ప్రభుత్వమువారి పర్యవేక్షణ మిత్రమండలియందు...

అమెరికనులకు వ్యాపారసదుపాయములు అంగోరా ప్రభుత్వమువారి పర్యవేక్షణ మిత్రమండలియందు...

మరాఠీ శాసనసభ

ఈ మొదటిసారి 1914 సం॥ న పరామర్శతో గాని...

మొదటి సారి 1914 సం॥ న పరామర్శతో గాని...

మరియుక మానవత్వపు కేసు

ప్రభుత్వము కలకత్తా కార్మికులు కాలేజీలో తర్వాత...

ఉత్పాదనము

అహమదాబాదులో కాంతి పురోహితి సంఘమువారు...

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము

పురాణగ్రంథమాల - కాకినాడ.

ఈ గ్రంథనిలయము 1911 సంవత్సరములో స్థాపించబడినది. ఇప్పుడు రాజమండ్రి నుండి కాకినాడకు మార్చు...

- (1) ఇందు చందాదారులుగా జేరువారు 0-8-0 లు ప్రవేశ రుసుము చెల్లించవలెను. (2) చందాదారులకు క్యాలిఫోర్నియాలో గల గ్రంథముల పోస్టేజీగా రు 1-0-0 ముగ్గురు...

ఇందివరకు వెలువడిన నవలలు

Table with 4 columns: Book Title, Price, Book Title, Price. Includes titles like '1 దుష్ట శంభు', '2 నయనాంబు', etc.

రు 46-0-0 లు విలువల లాగ్ స్కాఫోర్నియాలోనికొనువారికి రు 40-0-0 కే పంపుము.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము, కాకినాడ, గోదావరిజిల్లా.

ధరతగ్గిన దివ్యాధి

శిలాజాతు రసాయనము

సర్వరోగములను హరించును

ప్రచారిణి ప్రాణరక్షకమైన శంఖచక్ర యావద్భూమి అయ్యకనులులచే హిందూదేశమంతటను ప్రఖ్యాతిగాంచినది. వేలకొలదియొక్క ప్రాణరక్షకములు రండినది. ఈ రసాయనము...

ఆంధ్ర పత్రిక

వదునల్లవ సంవత్సరది సంచిక
రు ధి రో ద్ధ రి

సంవత్సరది పండుగ నాడు వెలువడినది.

ఆంధ్ర మహాజనులచే వ్రాయబడిన జాతీయ, సారస్వత, సాంఘిక,
రాజకీయాదివిషయవ్యాసములతోను, దేశభక్తాగ్రేసరుల చిత్రపటములతోను,
శోభాయమానముగా ప్రకాశించుచున్నది.

సుమారు 350 పేజీలు] చందాదారులకు రూ. 1-4-0. [వెల రూ. 2-0-0.
విషయానుక్రమణిక

ముఖపత్రము—విషయసూచిక - పంచాంగము, ప్రస్తావన—ప్రతికాధిపతులు, రుధిరోద్ధారి—(పద్యములు) బుట్టా బాలకృష్ణశాస్త్రిగారు, మహాత్మ్యసూరణము—(పద్యములు) పెనుమర్రి వేంకటరత్నముగారు, అకాలీల ఆందోళనము—అనువాదకుడు, ఆంగ్లేయులు - రాజ్య నిర్మాణము—(పద్యములు) శేషా ప్రగడ వీరేశ్వరరావుగారు, గయాకాంగ్రెసు—భోగరాజు పట్టాభిషిక్తారామయ్యపంతులుగారు, గృహకేవలములు—చాగంటి భీమశంకరరావుగారు, ఈశ్వరోపాసనము—(పద్యములు) దాసిరి లక్ష్మణస్వామిగారు, కృష్ణరాయడు—కృష్ణా పత్రిక—పురాణం నూరికాశ్రిగారు. బి. ఏ. అశ్రుతర్పణము—(పద్యములు) చిత్తోపూరి కామేశ్వరరావుగారు. బి. ఏ. గజ్జీ చూపూరు - అకాలపువిద్యాభివృద్ధి—గోవిందరాజు వేంకటకృష్ణారావుగారు, బాబిలి వెలుగులు—(పద్యములు) అడవిబాపిరాజుగారు, బి. ఏ. శాసనములు—తటాకవాఙ్మయము వల్లంపల్లి సోమేశ్వరశర్మగారు, అనుమానము నొందబోకుమా!—(పద్యములు) మద్దులపల్లి వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు, త్రిలింగదేశ్యము—మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు, శ్రీరాజరాజనరేంద్రుడు—(పద్యములు) శ్రీయతులు వడ్డాది సుబ్బారాయకవిగారు, ఆంధ్ర తీ. త్రియులు - శరీరవ్యాధిము—శ్రీమత్సత్యనంశము జగన్నాథభూపతిదేవవర్మగారు, ఆంధ్రవాఙ్మయనిరీక్షణము—ఆంధ్ర శేషగిరిరావుగారు, ఆంధ్రసూమహర్షి—(పద్యములు) జనమంచి సీతారామస్వామిగారు, శాస్త్రమనఃగా నేమి?—పారసంది జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. ఎల్. టి. ఖద్దరుశ్రుప్రబోధగీతిక—సో. సూర్యనారాయణ శర్మగారు, ప్రస్తుతప్రజాపరిస్థితి—శృంగారకవి సర్వారాయుడుగారు, ఉత్తమకృతి—(పద్యములు) వారణాసి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు, ఆంధ్రశృంగారకావ్యములు—రావు వేంకటరావుగారు, అమితప్రహృదయము—(పద్యములు) కలశపూడి శ్రీశైలముగారు. బి. ఏ. ప్రభుత్వస్వరూప నిర్ణయాధికారము—జనమంచి వేంకటరామయ్యగారు, జాతీయవిద్య—వల్లూరి సూర్యనారాయణరావుపంతులుగారు, బి. ఏ. బి. ఎల్. కీ. శే. శ్రీరాజు రామేశ్వరరాయలస్మృతి—(పద్యములు) సి. ఎమ్. శ్యామరావుగారు, శ్రీనాథుడారాధ్యప్రహ్మణుడా?—బండారు తమ్మయ్యగారు, రాజభక్తి—(పద్యములు) గు. వెం. సుబ్బారావుగారు, సంగీతము—కెదురుమాడి రామ లక్ష్మీ నరసింహారావు పంతులుగారు. బి. ఏ. రసము - రసప్రయోజనము - కామబుడి - మృత్యుశ్లాఘవర్మగారు, ద్వైతమతము—బంకుపల్లి వల్లయ్యశాస్త్రిగారు, కావ్యతీర్థము, శ్రీసూర్యరాయాంధ్రనిఘంటువు—ఈయుట్టి వేంకటవీరరావు వాచార్యులుగారు, ఉటుముకథ—పారసంది సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు, కజ్జరద్దుయొక్క ఉపయోగములు—మల్లాదిసుబ్బారావుగారు, సంధ్యా స్వేషణము—(పద్యములు) శతావధాని వేమల సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు, గౌతమీస్థితి చరిత్రము—రాయసము వేంకటాచార్యులుగారు. ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి. గమరత్నప్రగీతము—(పద్యములు) దేవులపల్లి రామిరెడ్డిగారు ప్రస్తుత విద్యావిధానము—పాణిగిల్లి వోహోలుగారు, గంగాభూషణము—(పద్యములు) గుండిమెడ వేంకటసుబ్బారావుగారు, జాతివ్యవస్థ—కావ్యతీర్థము బంకుపల్లి వల్లయ్యశాస్త్రిగారు, భిలాఫతు - విరోధారాజ్యములు—కళా వేంకటరావుగారు, ఆరుబోదయము—(పద్యములు) గోళ్ల

మాడి రామారావుగారు, మహాకవిపోతన—కల్లూరు, వేంకటనారాయణరావుగారు. బి. ఏ., కుకవిశ్వరూప్రశంస (పద్యములు) శ్రీయుత నిమడవోలు వేంకటరమణగారు, “ఏకోరసః కరుణవిహ”—బసవరాజు అప్పారావుగారు, బి. ఏ., శరద్కావ్యము—(పద్యములు) కా. శివయోగానందరావుగారు, శ్రీనాథనారాయణ—మరాఠీవర్ణనలు—మండలేమల వేంకటశాస్త్రిగారు. బి. ఏ., ఎల్. టి., సీత - శకుంతల - కావ్యతీర్థ జనమంచి సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు, వేణుగానస్మరణము—(పద్యములు) శ్రీ శేషాద్రిరమణకవులు, నిజాంరాష్ట్రాంధ్రోద్యమము—వడ్లకొండ నరసింహారావుగారు, కామశాస్త్రము - తత్త్వయోజనములు—సారంగు నరసింహారావుగారు, జాతీయవిద్య—ఓరుగంటి వేంకట సుబ్రహ్మణ్యము గారు, మరువృద్ధుడు—(పద్యములు) సోమంచి లింగయ్యగారు, ఉపనిషత్తులు—పండిత మేడేపల్లి వేంకట రమణా చార్యులు గారు, కుంతీసంజ్ఞేశము—(పద్యములు) ద్రోణరాజు సీతారామారావుగారు, జాతీయవిద్య - గురువేద్యధర్మములు—ముక్తిమతలపాటి వేంకట నారాయణ శర్మగారు బి. ఏ., బి. టి., నాయకులు—వల్లభ నేని వేంకటరావు చాదరిగారు, అదిభరతుడు—కొండిపల్లి వీరభద్రా చార్యులు గారు, సహాయనిరాకరణోద్ధారణము—(పద్యములు) చింతలపల్లి రామకృష్ణశాస్త్రిగారు, వ్యవసాయము - జలాధారములు—మందపాటి సత్యనారాయణరాజు గారు, వార్షిక ప్రకృతి—(పద్యములు) బోరుపాటి శివరామశర్మగారు, హైందవశాసాంప్రదాయము—పాకాల వేంకట రాజమన్నురు గారు. బి. ఏ., కొండపల్లిదుర్గము—(పద్యములు) బుద్ధిరాజు హనుమంతరావుగారు, ఆర్థభావ - తరుద్ధరణము—కావ్యతీర్థ జనమంచి శేషాద్రి శర్మగారు, మతము - సంగీతము—వింజమూరి వరాహ నరసింహా చార్యులు గారు, మర్యాదవిత్వము—దువ్వూరి రామిరెడ్డిగారు, సాగరుడ!—(పద్యములు) ఎన్. శివరావుగారు, భారతీయుల ప్రజా ప్రభుత్వములు—తత్త్వప్రదాయములు—న్యాయపితానారాయణరావుగారు, బి. ఏ., బి. ఎల్. ఆంధ్ర శేషము వందనం బందిగోపము—(పద్యములు) తాపీ ధర్మారావుగారు, బి. ఏ., మనజాతీయపాతకాలలు ఏల విచ్చిన్నము లగుచున్నవి?—ఎమ్. సాంబశివరావుగారు, బి. ఏ., ఎల్. టి., ఆస్పృశ్యుల యాలాపము—(పద్యములు) సోమంచి సూర్యనారాయణ శర్మగారు, పార్లమెంటులోని లేబరుపక్షవలంబులు—దేశభక్తి లక్ష్మీనరసింహముగారు, గోక్షణము—(పద్యములు) కామబుడి - మృత్యుశ్లాఘవర్మగారు, శ్రీలవిద్యావిధానము—పాలపర్తి ఆంజనేయులుగారు, ఆంధ్రులు - ఆంధ్ర భావ—(పద్యములు) దేశరాజు శామదాసుగారు, సంతానము - దాంపత్యనియమములు—పిన్నంరాజు వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు, సంధ్యారాగము—(పద్యములు) పెనుమర్రి వేంకట రత్నము గారు, గోపరాజు రామమంత్రి—నడింపల్లి జగన్నాథ రావు గారు, త్రిదోషములు—ముదిగొండ బుచ్చయ్యలింగము శాస్త్రిగారు, కలికాలవాహినీతరంగపరంపర—కొటికెన బాలకృష్ణమయ్యగారు, ధర్మమే జయము - అహింసయే పరమసిద్ధాంతము—మల్లెల లక్ష్మీనరసింహా రాయ శర్మ గారు, మహాత్మాగాంధీదేశములు—(పద్యములు) ఎన్. రామూరిగారు, గ్రీకునాటకయుగము—పాలకోడేటి వేంకటరామ శర్మగారు, జాతీయ-మృద్ధవివాహములు—(పద్యములు) వేమరాజు వేంకటరావుగారు, బ్రహ్మణ

బ్రహ్మణేతర సమ్యక్సము—పొన్నాడ కృష్ణమూర్తి గారు, ఉచితమైన సామ్రాజ్యకాంక్ష—(పద్యములు) కందా భీమశంకరముగారు బి. ఏ. (ఆవర్ణ), తేజనప్రమాదము—పారసంది రామశాస్త్రిగారు, స్వాల్కకస్మృతి—(పద్యములు) బండారు తమ్మయ్యగారు, భిషగ్వ్యుండు—నారాయణం కేశవాచార్యులుగారు, బ్రహ్మరహితరాజస్మృతి—(పద్యములు) తుమ్మల సీతారామమూర్తి చాదరిగారు, మానవవిధి - కావ్యనిధి—చెలికాని లచ్చారావుగారు, బాలికాలీలు—(పద్యములు) శిఖరము శోభేశ్వరగుప్తగారు, శ్రీమదాదికేశంకరులు ఆంధ్రులే—కర్లపాలెం - వేంకటనాయణప్పగారు, రాటపుగీతికలు—(పద్యములు) సోమంచి సూర్యనారాయణ శర్మగారు, సాంఘిక దురాచారములు - తల్లాప్రగడ వేంకటేశ్వరరావుగారు దీనసంరక్షణుడు—(పద్యములు) పొన్నలూరి నరసింహముగారు జాతీయవిద్యావిధానము—పోతాప్రగడ నరసింహంగారు జిహ్వ - (పద్యములు) తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణరావుగారు రక్తప్రవాహినిధాతము - శ్రీరంగం సంగమేశ్వరశాస్త్రిగారు అదర్శపురుషుడు—(పద్యములు) బి. చంద్ర శేఖరయ్యగారు పంచలింగాలు - చింతాదీక్షితులుగారు, బి. ఏ., ఎల్. టి. వసంతమనము - (పద్యములు) అధికార్థ సూర్యనారాయణ రావు గారు, బి. ఏ., బి. ఎల్. ఆత్మమహర్షి - కారాగృహము—పా. శేషచలార్యుడుగారు కాణసంఘర్షణము—(పద్యములు) దిడుగు వేంకట నరసింహారావుగారు హైందవరాజకీయకక్షులు—కందుకూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. ఏ. జ్యోతిషవిచారణము—సోదరి శ్రీమతి సూర్యమణిదేవి కవయిత్రి గారు. మాడుగుల, వేదాంతసాంఖ్యము - కాగ్నర్వ శ్రీనివాసరావుగారు జగజ్జననావిత్రి దేవి—(పద్యములు) పొన్నలూరి సూర్యనారాయణ శర్మగారు శాంతిని కేతనము - విశ్వభారతి - యలమంచిలి వేంకట్రామయ్య చాదరిగారు, నయముగారంభము—కోటికి నరసింహస్వామిగారు భారతీయప్రబోధము—(పద్యములు) కొత్తవేంకటసుబ్బరాయ గుప్తగారు చరిత్రరచనము - దానిలాభములు—వంగూరి సుబ్బారావుగారు గాంధీమహాత్ముని ప్రశంస—(పద్యములు) రాజా మంత్రి ప్రగడ భుజంగరావుగారు, మనఆవర్ణము - పంగనామముల వేంకటకృష్ణారావుగారు. బి. ఏ. మహాత్ముని సంతకము—(పద్యములు) అద్దేపల్లి కుటుంబరావు గారు తురుప్పజాతీయ పునరుద్ధరణము—వే. వేం. కృ. రావుగారు గాంధీశకము—వింజమూరి భావనాచార్యులు గారు, అకాశికాచము—(పద్యములు) రామదాసుగారు, శిశు కల్పసాక్షి—కె. హెచ్. వి. ఎన్. నారాయణగారు బి. ఏ. ఎల్. టి., బాలెంతరాలు—(పద్యములు) సాహిత్య సరస్వతి సీపి ఆంజనేయులుగారు, శవహనము—మద్దులపల్లి గురుబ్రహ్మశర్మగారు, రాణీసారంధ—(పద్యములు) గుడ్లపాటి వేంకటసుబ్బారావుగారు, పున్నాబిలి—ఉపగేదములు—గంగానాదీక—మానవల్లి రామకృష్ణకవిగారు. ఎమ్. ఏ., శ్రీ నగరాజమూర్తికా కణణము—(పద్యములు)—బ్రహ్మశ్రీ, పండిత పురాణం సూర్యనారాయణతీర్థులుగారు, అభిసారిక—(పద్యములు)—ఏ. వి. నరసింహము పంతులు గారు, ఆయుర్వేదము—(పద్యములు) - కందుకూరి వేంకట సుబ్బారావు గారు, చిత్రి పటముల వివరణము, ప్రకటనలు.

వ్యాధులకు సేవ చేసే పనులు నడిపివేయవలసి వుంటుంది.

వాడు కొనుగోవును మాత్రము మోతాదును తెలిసి యింకా యోగింపవలయును. దీనియొకవిధమునాతి పురుగులను చంపు నట్టి గుణ మింకనున్నది గలదు.

ప్రత్యక్ష దృష్టాంతము:—కాళ్ళపై కనిపించినపుడు మన వారు 'లక్ష్మి' దానిని చంపగూడదని పనులు మంత్రమున వైచి పూజింతురు. అట్లు వైచి నది కదలకలదు లేవన్న పట్టుకొనుటయే అతివైచి. కాట్టివన, ఎన్ని కునుకలైన నన్ని కెట్లు తెల్ల చెదలై పారిపోవును.

కనుక పనులు మంత్రముచేత కదలలేక నులకముగ కొంతసేపటికి దానియంతట నదియే వచ్చును. కోగుల మంచపు కోళ్ళ మట్టును చెండువేళ్ళ తెడబు స్థలమును నదిని పనులు పోసిన చీరులను చంపమును యొక్క లేచి, ఒకానొకటి చచ్చియు ఆ పనులు గాటుకు వచ్చును.

అట్లు చిగుర్లు కాలమున తోచు నంటువ్యాధులకు నయి తము కనులు కాళ్ళ అంగుల కావలెనని కోరువారు అట్టి సమయములందు దుష్ట వాయువులు పోకినను కొంత యెడలకు బదులుగా నుదయించి ప్రాతమున జనులు చేయు సంగరము.

అప్పు పంచితములో పనులు చక్కగా గలిపి ఆ ప్రాతములోనే పనులను వైచి ఆపించియుంటున్న కిరస్సునుండి చివర కాలినరకు ల్లి మంచమువట్టును చల్లి వరల నామండ నాపాత్రమునుంచుచు తరువాత స్నానమువాడు వేపాప పనులతో కిరీరమునకుకాచి ఆకోగ్య స్నానమునకు పనులు వేపాప వైచి కాచిన నీటితో స్నానము చేయుదురు. ఒడలికి నిమిషములో నాకోగ్యము కలుగును.

సామాన్యమున కోగ్యములకు గుండపనులు మానునకు పొగనూడ వైచెదరు.

దీనికొకమునకు దక్షిణదేశములో అచ్యుతానికి శుక్ర వారమున జేయు నిధిపేజలము తెచ్చి కీళ్ళకురాచిన తేడి, పోల్లు మంటలు మొదలయినవి వెంటనే కొంతవరకు దగ్గికోకి మాంసి నిచ్చును. ఇందు విదిరితమైన నీ ఆధిపేజలములందు చిక్కగ పచ్చిపూపుముద్ద కలపబడి యుండును.

పై పనులకు సంబంధములు కానిగోళ్ళలోనుండి ప్రతే కించునీయు నవి భూమికి ఆరగజూచి కై తేవతేవము పా కాత్మ వైద్యమును వ్యాపించుచున్నాడు. మనపూర్వ రిట్టి విషయములను చక్కగా గుర్తింపినవారు కావుననే అనేక విధములకు ఒకప్పుడు మున్నగునవి కనిపెట్టి ఈదేశమున కావ్యాధి రానిమాధ్యముల ననేకముల నేర్పరచియున్నాడు. వానిలోగూడ నీపనులే ముఖ్యమునని, గడపలకు, పనులకుంకను తూసి పుష్కముని చెప్పిరి. ఇదియొక గురూపదేశము. ఇప్పుడు మన సకాచారమున చక్కగా పరిశీలించవలయును. ఏలనన విధముల తిరిగి ఇంటికి నచ్చువారి కాలిభాగితో కలిపి విషకీటకము లింత ప్రతేకంపకుండ వాటిదగ్గర పొదపడవలయును చేయవలయును. వెంటనే పనులకుంకను నలంకరించిన వ్యాధులను చిత్తాసనము కృష్ణాదినము మున్నగు మృగచర్మములు పరిశుభ్రపరచిన తరువాత నెంత కెట్టిచప్పుడు నూనెలో గలిపిన పనులు చెండుమూచి దినముల రా యుదురు. దానినలన మర్వాసన చచ్చి చర్మము మెత్తవైపునకు బట్టక పూజార్చనకు సభాస్రవణ యోగ్యతను కాంచి జనో తయోగమునకు వచ్చుచున్నది.

గడపదాటిన్నట్టికి వింజులకు స్వచ్ఛదోషము వారిందును యాగాలు చచ్చునట్టికి అనగా వారమున కొంచుడు పుత్ర పాంశువాడును పూయుదురు.

దారము పేని నల్లపూసలు మున్నగునవి గుచ్చినపుడు పనులకుమున్నో దారమునడిచేయవలయును. దినుము మున్నగు చర్మవ్యాధులకు చేయు మందులన్నింటికిని పనులు ముఖ్యముగా కావలయును. నదులలో స్నానముచేయునప్పుడెల్ల నువాసిన మొగమునకు పనులపూసికొని తోటివారికి పనులు పుండుండల యును. రాకీర్మములో పనులు నీటిలోనుంచి యూరవైచిన చీలు త్రొక్కివేట్లుగా భవమృత్యుని పూజించి నేతుస్నానముచేయుదురు. పనులన్నిటినిబట్టి మాడ సరముల కీయోగ్యమి క్కీలి బలముగ్గి: మగ, పోషకత్విర్వృత, పూంశుల దక్షిణదేశమున కలబ్బలమున వారికిను నదిలో స్నానము చేయుచు నాకాము కలము ఇంటికిండి నదివారు వేళతాళములతో నూలే గుమ మధ్యగ్గ గొట్టిట్లు పనులు మున్నగు పనులకు చేసిన కనంతపు గుండెలబండితో బయలుదేరుదురు.

అతవంతము చెంబులమంచి చల్లకొనును నదినిచేరుదురు. స్నానమున తరువాత మంచిబట్టలతో నిల్లు చేరుదురు. పెండ్లి పనులనుచేయునైన తరువాత పనులను లాడెదరు. తేరపోవము

లలోగూడ నీరసంతోర్వము కలదు. భక్త్యర్థము మొదలయిన వారావేడుకలయిన తరువాతనే అంత్యంగన మాచరింతురు. ఇది అంతర్యము (కనంతము) కనిపించి కలిసికట్టును జనించు వ్యాధుల నశింపజేయు కొంత ఇట్టి తావారములు తుట్టియుండును. పెండ్లిలో నూలేగొత్త కుడువార తెల్లనీర దిగమాత్సరమును. మనవారు తెల్లపంపులనికప్పు నవకాగ్యములలోను సంతాప పంతువు మానునీరములును నువాసిన జనములకు పనులకుంకములను పంచిపెట్టుమంతుల నును. ఇంక పెన్నెన్ని గుణములో తెన్నెన్ని యుపయోగములో కలబ్బులాలనగు నేను నదరియుంట్ల వచ్చును. మనమెన్ని కోనుచుండిన పనులలో నొకటియగు నీసంకాంతి పంతువువాడు పంచిపెట్టెలకు పనులకుంకముల ఆ మూల్యమును నుదయోగముల నన్నింటిని తెలిసికొని నంతటి కత్తి మనకు ప్ర - దింప పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచు నింతటితో విం మించుచున్నావనకు. (ఆంధ్రప్రదేశ్)

ది మ ద్రాసు నదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు

16-4-23 తేదీ నుండి రాయపురము మద్రాసు సెంట్రలు స్టేషనులకు మధ్యపోవుచున్న నెం 128 58 రుల బండ్లు రాకపోకలందు ఈ దిగువ తెలుపబడిన మార్పులుండును ఒకబండి అదనముగా ఈ దిగువ తెలుపబడిన కాలపరిమితి ప్రకారము పోవును,

- (1) నెం. ఎఫ్. 123 లోకల్ సెంట్రలు స్టేషను నుండి సాయంత్రము 5 గం-15 నిమిషములకు బయలుదేరి రాయపురము 5 గం-35 నిమిషములకు చేరును.
- (2) నెం. ఎఫ్. 58 లోకల్ బండి రాయపురము నుండి సాయంత్రము 5 గం-52 నిమిషములకు బయలుదేరి సెంట్రలు స్టేషను 6 గం-11 నిమిషములకు చేరును.
- (3) నెం 120 రు కొత్తలోకల్ బండి పగలు 10 గం-10 నిమిషములకు రాయపురము నుండి బయలుదేరి సెంట్రలు స్టేషను నుండి 10 గం-35 నిమిషములకు చేరును.

నో టీ సు

ఉయ్యూరు యస్టేటు యిలాకా లంకపల్లి లంకతాలూకు నూతనముగా తేలబడిన లంక అనగా ముమారు య 100 నూరు యకరములు నజరానా పద్ధతిమీద జరాయిలీ హక్కుకు యిప్పించబడును. గనుక కావలసినవారలు య 1 కి ఎంత మొత్తము నజరానా దాఖలుచేయునది, ఎంతభూమి కావలసి యుండునది, దరఖాస్తులు 1923 సం॥ రం మే నెలాఖరులోపుగా పంపుకొనవలెను. ఈభూమి పయిన ప్రతి సం॥ రం య 1 కి రు 12-0-0 లు చొప్పున సేవ్యపు భూమికిన్ని య 1 కి రు 6-0-0 లు చొప్పున బంజరుకున్న వివాదప్రకారం బావతులున్న శ్రేణిస్తు యస్టేటుకు చెల్లించుచుండవలెను. యూనెత్తుభూమి వకేలాలుగాగాని అవసరమయితే వేరువేరులుగా విప్పరిచిగాని వైసలు చేయించడ మవును. ఈలంక అనడి, గుడివాడ తాలూకా మేమారు గ్రామములకు 4 మయిళ్ల దూరములో నుండి యున్నది. ఉయ్యూరు యస్టేటు హుజూరు ఎమ్. వి. అప్పారావు, అధిష్ట, నూజిరు తేది 12-2-23 బహుళార

ఇరవైరే బ్రటిషు ఉద్యోగస్తుల మరణము

మొదట, ఏప్రిల్ 12: వార్త తెలుగు ప్రాంతమున ప్రభుత్వమునా రీతిని ప్రకటన గావించిరి. మే 30 అందర్నను మే 30 ఆ రు గాట్ట లాంక కిటా లు నంద గత అదివారము చంపబడి యుండునకు కాజీముసంబంధ మేమియు లేదని నిర్ణయించి ఈ నెల 10 వ తేదీనుండి సిమ్లా ఇండియాన్ న్యూస్ పేపర్లవారు ప్రకటించిరి. హత్యకు కాజీ కీడుకారణములు లేవని చెప్పబడు చిట్ట కనిపనరును, అతని తుల్యోగ్యములను సమ్యక్తపరచు. అనిచతుగు నేరమును కానించుటకు కారణము లేదనియు ఇరవైరే బ్రటిషు ఉద్యోగస్తులను అహంకరముగ వైచునమలులద్ద పట్టి చంపుటకు గొప్పకాజీ కీడుకారణము లాంకక తప్పును.

కావలెను.

రెడ్డిటంతులకు చేరిన భవంతు లెరకైనను వ్యాపారము లో 10,600 మొదలు రు 15,000 లు వరకు పెట్టబడి పెట్ట గలవా రుండిన తక్షణమే తెలుపవలెను. చివరములకు ఈకిగున విలసింపవడు వ్రాయవలెను.

వర్తకము ౦/౦ ఆంధ్రప్రదేశ్
తపాలపెట్టె నెం 212 మద్రాసు

మొదటిది! (కొత్త చరిత్రకాటకము!!)
బళ్లారి ధర్మవరం. కృష్ణమాచార్యుల
రోష నారా శివాజి
అను నాటకము వెల రు 1-0-0
పలయువారు బళ్లారి, రమావిలాస ప్రెస్సునకు వ్రాయవలెను.

నాకనపరమా! 480 పుటలు గలది!!
డి లేట్ వేమూరు-వేంకటకృష్ణమనేటి అన్దనన్ను
వారిచే బ్రకటి పంపబడుచుండిన
నామలింగానుకాననము అను నామాంతరము గల
అమర కోశము
ప్రకాండము - సజీకము - అంగ్లేయ భాషాంతర
పదములతో గూడినది.

20 రతుల డిప్లొమేట్ కాగితములు
క్యాలిగ్రాఫైండు 1-12-0
16 రతుల సాదా కాగితములు అట్టబైండు 1-0-0
ఈ కొత్తకాపు అనంతము (వామరకాలయందు ముద్రికై
ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అన్ద కంపెనీవారిచే
బ్రదురించబడి విక్రయించబడును.
ఇరవైరే (గంభముల కేటలాగు ఉచితము.)
288, వై నామలూరు కోడ్డు (అప్పారెడ్డిగన్న), మదరాసు.

మహాకాళిభవము
డబ్బీ 8 అణాలు, 6 డబ్బీలు రూ 2-8-0
గాలికలి చెడిపోకుండ, గాజుడబ్బీలో వుంచబడి యు
న్నది. కొంచెము భక్త్యును నీళ్లతో చిక్కగాకలిపి తెల్లముల
కుడ్యకలరాచి యెరుచిచ్చి యెడల చెండు నిమిషములలో
అది పుటపుట రాలిపోవును చెక్కమునకు నలుపుగాని మరియే
కాదుగాని కల్దు.

రాయల్ పండ్లపాడి
డబ్బీ 3 అ 12 డబ్బీలు రూ 2-0-0
పండ్లను మర్మమునకై తెల్లగాచేసి చిక్కను గట్టిపరచు
ను. రీపు, రక్తము, దుర్వాసనపోగట్టును.

చుండులైలము
సీసా 8 అణాలు, పోస్టుఖర్చు 5 అణాలు
నువాసన నూనెలకు కలలో చుండు పోసినాకే ఇది
చాలా ప్రకృష్టమైనది. తీసిని అయిదారు దినములు ఉపయోగిం
చుమిగిలిన చుండు నిర్మూలముగా నశించును.
విక్రయింపబడిపో మైలాపూరు, మదరాసు

ది మద్రసు ఆయుర్వేదికో ఛార్జి, లిమిటెడ్

శాస్త్రోక్తముగా ఆయుర్వేద దివ్యోషధములను తయారుచేయునట్టివారు

23 సం॥ రమల ఖ్యాతినిగడించిన మా ప్రధాన వైద్యులు బ్రహ్మశ్రీ ఆయుర్వేద రత్న పండిట్ డాక్టరు ఎస్. 'వి. శ్రీరామాచార్యు, పి. హెచ్. డి. ఎస్. సి గారు స్వయముగా కార్యనిర్వాహ కులుగనుండి పరిశీలించుచు 1922 సం॥ రమనందు 12,500 రోగులకు మిక్కిలి జయప్రదముగా చికిత్సచేసిన ప్రజలందరికిని యిందమూలముగా విస్తరించుచున్నాము.

“పైద కల్ప మ క ర ధ్వ జ ము”

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

వ్యాధిచే బాధపడుచున్న మానవకోటికి ఇది ఒక నిజమైన వర్ష పసాదము

1919, 1920, 1921, & 1922 సం॥ రములందు జరిగిన అయిదేళ్లదీయ మహాసభలందును, ప్రదర్శనములందును మొదటితరగతి

యోగ్యతాపతములను, బంగారుపతకములను పొందినది.

అన్నివిధములైన కఠినవ్యాధులకును, దీర్ఘ వ్యాధులకును ఆశ్చర్యజనకముగ కనిపెట్టి తయారుచేయబడినది.

[illegible]

సంపూర్ణ గుణమును కలుగజేయు (60) అనువదిమాత్రలు గల బుద్ధి 1 కి ధర రూ 10 లు మాత్రమే. తపాలుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ప్రశంసా పత్రములు

(విజ్ఞప్తి) పోయినది మా “నిర్దిష్టచర్యకర్తలు” అను పేరును బోపభయం యొక్క గణానుబంధ గణించి కట్టెట్లు, శాస్త్రములు, శాస్త్రసంస్కృతులు, రాజులు, అమాత్యకేతులు మున్నగు ప్రముఖులయొద్దనుండి అభిప్రాయమునుండి ఆరుగళము ప్రకాశపాత్రములు పోయినవి వచ్చుచున్నవి. అట్టివల వచ్చిన లేఖలలో కొన్ని మాత్రమే ప్రయోగించబడినవి. ఇవిగాక హిందూ, కృతాచార్య, పద్మ, పద్మ, ఇస్మ, కాశిక, పంచాయ, బెంగాలి, కర్ణాటక, ఇన్డియన్ డింటు, అస్ట్రేలియా, మెడికల్ రికార్డు, లీడరు మున్నగు మాఖ్యప్రతికలు, యితరులు మాకుండు లక్ష్యస్థులములని బోయి వ్యాధులచే పీడింపబడుచున్న మా పురుషులను మా బోపభయం నేరించువలెనని ప్రధాన వ్యాసములందు మిక్కిల ప్రకటనముగా నానెరి.

మాతకల్పిని కృతకతమల సత్యము వారికి స.లోప. పూర్వముగా ఎవరికైనను తపస్యము, దాపరికములేక చూడబడును. కలీకు. చేయగోరువారు ఆశీసు సమయమునందు జన్మి
విరాటముగా చూడవచ్చును.

వి. డి. గవ్వపే, గవ్వపేటి, బాగల్‌కోట, 8-1-1928:—
 కడప జిల్లా సాహితీయ పరిషత్ సభా నిర్దేశకత్వము కార్యమును మంచి
 గానెరుచి నది. ఇది గవ్వలనుగా వాదనను ఉండెనును. మంచి
 కష్టము.

డాక్టర్ రాజరామ్, మెడికల్ ఆఫీసురు, హుస్సేంగంజి, అయోధ్య కి-1-1928:— మీ సిద్ధిబాబుగార్లు నాకు వచ్చిన వచ్చు శోకమును వంశి గణించినది. దయచేసి మరలెండు పిశాచుల పంపుము.

వివాదరహిత కవీంద్ర, ఖాదిమిలల్ ఆఫీసుకు, హైదరాబాద్
నవంబర్ 10-1-1928:—దయి 4 కత్తుములునుండి వ్యాపారా
వల తీరని కీర్తనాశ్వులచే బాధపడుచుండెను. మోక్షార్థకల్ప మతర
ధ్వజము మంపినిజుమును గలగజీవినది.

టి.కె.నాయక్, పోరనూరు, 7-2-1928:— మా నిర్దేశబ
ద్ధకరభ్యుత్థాను నేనిందుట ప్రారంభించి నప్పటినుండి దిన
పరిమితము కనిపిసినకర్తావ్రతదలితదనియు, నా భార్యకు
ముక్తుకాలమునందు ఆమెకముగా ఉంటూయిండిన కడుపు
వాస్త్యము కుడికొదని మిక్కిలి చి-చతోపముతో తెలుపును
నన్ను ఆట్టి వ్యాధులు గలవారు దీనిని నిరాటంకముగా పట్టి
కుండనామలే నా దేవమ్యుని యధార్థముగా తెలుపుచున్నాను.

దీర్ఘమైక్లీయూ, విక్రిలి క తామ్రైవ చిత్తవ్యాధుః
మాపులను తగిన విశ్వాస భవనులను సంపరాధేయదీను. మును క
ప్రతిదీను ఉదయము 10 గంటలనుండి సాయంత్రము 7 గంటల

రాయపేట, బాపట్ల రోడ్డులూ, శ్రీకాకుళం, భవనము
కావలసినవారు పొందవచ్చును. రిజిస్ట్రేషన్ మా "సిద్ధికలి"
విశయించుటకు హిందూ దేశమందు అవసరము.

లేక అంగ, అరవ, నెనగు, నజరాతి భావలతో

గంగా ప్రసాద్, ప్రియ, గయా, 19-1-1928:—మిత్ర
పంపబడిన ఒక బుడ్డి సేద్యకలపముగల్గినను ఒకా మూత్రము,
వీలైనప్పుడు వానిని వాడవలెనని పిమ్మటనుండి నా కంటిని
కంటా నొకటి యిచ్చితివి. ఆదిని కుండిన నదరు 2 వ్యాధులు
ప్రాప్తిగా కుడిది మంచి అంశముతో వాడవలెనని వచ్చెను.
ఆదిని చూడగా నాకు విక్రీతి సంతోషమైనదని తెలుపు
చున్నాను. నేనుకూడ వాడితిని. నాకులకరింపు, వీధులకర్ప
లము చక్కగా కుడినని నా కిప్పుడు అట్టి వ్యాధి పుమియు
లేదు. నేను మీకు మంగళార్థమున కందినదలు చేయు
చున్నాను.

డాక్టరు ఎల్. జి. ఫ్రాంకిట్, హెచ్. ఎమ్. డి.
చక్రపాణి శాస్త్రి పెండ్లి ప్రానియ్య : 9-1-1928:—మీరు
మీరు నిర్దేశించిన గృహ మన దౌత్యము అన్ని విధముల వ్యాధు
లను తప్పక బాగుచేయుననియు, దానికి వేటైతే పేరు మిక్కిలి
సరియైనది నిస్సంశయముగా నేను చేప్పగలను మానవునికి దర్శు
వ్యాధులన్నియు మీకిక జరుగునని నేను ప్రాచీన చేప్పగలను.
దీనియొక్క అత్యద్భుతమైన గుణములను గురించి నే నిచ్చట
తెలుప నవసరములేదు. అయితే ఏదోగి దీనిని వాడుట కటన్సిం
చినో అదేదో వాటిని తెలుసుకొనను. ఈ దౌత్యమున
ప్రత్యక్షమున కలగ ఎట్టి యుదము నడువదని స్పష్టముగా ప్రజ
లకు నిరూపించేయ వచ్చును

వాక్యము ఆర్. సి. సారక్, మెడికల్ ప్రాక్టీషనర్
అల్వివార్డు, సెంట్రల్ ప్రావిన్సు, 4-4-1920. — పాండు రోగముచే
బాధపడుతుండిన నా సహోదరునికి ప్రా సిద్ధకల్పముకరస్థు
జనుమిక బుడ్డిని తెప్పించితిని. అది అత్యుత్పదమైన మార్పును
కలగజేసి మంచి ఆరోగ్యము నిచ్చినది.

డాక్టరు ఆర్. జె. ఖాట్, బి. ఏ., ఏమ్. బి., బరోడా
2-1-1923:—మీ సిద్ధకల్పచక్రవర్తములన మంచి గుణము
గలదని మిక్కిలి సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను. కీర్తి కాలము
నుండి పాండుశోగము, నరముల బహిసము, పీడిత బాధనకు
నుండి నానందము వచ్చు శోగుల కిచ్చితిని. వారికి మంచిగుణము
వచ్చినది.

పి. ఎమ్. శేషచారియర్, సబ్-రిజిస్ట్రార్, తెల్లూరు,
 నంబూరి 1-2-1928:—నరమలకు గుర్తునలే పోవుట, అతిమా
 తము, వ్యాపకశక్తి కరుదు, క్షీణనావృణు, క్షీణనావృణు, బహిష్క
 రంబంధమైన వ్యాపకము, మొదలగు వ్యాధులకు నేను, నా
 స్నేహితులందఱును 14 మాసములనుండి మిసిధకల్పయకచక్రజ
 యను సమాను 80 బుద్ధవరు వాడిమి వైద్యములన్నిటికైన
 ముద్దుకమై చివరికి చచ్చింది. వీర్యశక్తి అభివృద్ధియగుటలో
 నిమగ్నమైనది నా స్వంత అనుభవములైన చిక్కుచున్నాను

డాక్టరు ఎన్. వి. శ్రీరామాచార్యులు, హైద్రాబాద్, డి. ఎస్. సి.,

శ్రీ శాంతిం గాఢై ర్మమ, స ధా న జ్ఞాన్యైః.

ది మద్రాసు ఆయుర్వేదికో ఫార్మసి, లిమిటెడ్

(ఆఫీసు, పాపాధికారి)

44, గోవిందప్పనాయకపేర్, జార్జి ట్రాను, ముదాసు.

సంకీర్తిలాశయము : శిష్యుల మృత్యావ

తపాలపెట్టె నెం. 151, మద్రాసు.

U.S. No. 1034.

[illegible]

చౌరీ చౌరా అపీలు

పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు

అలహాబాదు హైకోర్టులో పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు ముద్దాయిలపక్షమున ప్రతివాదమును ప్రారంభించిరి.

ఈ గుంపువారు చేసిన కార్యములన్నియు సరియైనవే యని సమర్థించుటకు నే నిందు రాలేదుగాని అసహాయములు దౌర్జన్యము చేయరాదనునియమును పరిశీలించి గలదని మాత్రము న్యాయమూర్తులు మనకుచూడదు.

4000మంది బ్రజులును దౌర్జన్యము చేయడని ప్రమాణము చేసిన యున్నారు. వారు పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్లి పుడు వాడిచేతులలో కర్రలులేవు. పోలీసువారు వారిని కొట్టి పుడుగూడ వారెట్టిదౌర్జన్యమును చేయలే దనువిషయమును మీరు బాగుగా పరిశీలించ గోరెనని మాలవ్యగారు తెలిపిరి.

జేతులుపై చేసిన 4000 మందిలో 50 మందికైన దాని యుద్ధేశమేమా సరిగా తెలిసియుండునని నేనభిప్రాయపడి ప్రధాన న్యాయమూర్తి సాక్షివేశ.

దౌర్జన్యము చేయవారను గానుని ప్రమాణము చేసిన వారందరును దానిప్రాముఖ్యతను బాగుగా నెరిగియు అటుల ప్రమాణముచేసినని నేను యాధిగా చెప్పగలను. అనాదు పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్లినవారందరును వలంటీరులే అని నేను చెప్పటలేదు గాని అచటనున్న వారందరును దౌర్జన్యము చేయగూడదను భావము నే కలిగియున్నా రనిమాత్రము నేను చెప్పగలనని మాల వ్యగారు నడిపిరి.

సభలో నున్నవారు మాత్రమే పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్లినవారిని తెలుప వలెను దారిలో మరొకరిందరు చేరియుండ వచ్చును వారిలో దుర్మార్గులుండ వచ్చునని న్యాయమూర్తి కింగ్ గట్టుగా నిది.

అట్టివారు చేరినను వలంటీరులలో మాత్రము దౌర్జన్యము కూడదను భావము కొంతసేపటివరకును స్థిరముగా నీ యుండినని మాలవ్యగారు నడిపిరి. వారివాదమును ముగియలేదు.

నూతనరాటము

శ్రీయుక్త వానపాసుల వీరాచార్యులుగారు కనిపెట్టిన నూతనరాటము మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనదనియు ప్రయోజనకారియని యు, చవుకానియు అభివృద్ధి ప్రాప్తియున్నది. నాన్నేహితులు రాజశ్రీ మునిపల్లె సీతారామయ్యగారు సహా దీనిని చూచుటకుగానే ధర్మవరమునకు పోయి దానిపై సరికి స్పృహకరముగ నున్నందున నొక రాటుచేసినట్లు అర్థమయ్యెను. దీనిని తమకు వలపడదనరాటములో పురిచక్కగా యెక్కుటలేదనియు, తాము యిదివరకే సుమారు 20-30లకు కొని నివృత్తియొనస మైనందున మూలనుంచిన రాటుచేసిన నీ రాటుచేసినట్లు చేర్చినామని రాజశ్రీ సీతారామయ్యగారు నాకు ప్రాయశః నిందా విచారముగ నున్నది. ఇందువలన ప్రదర్శనములకు పంపబడుచున్న రాటుచేసినట్లు, విగ్రహంబులకున్న రాటుచేసినట్లు భేదము గలదని తెలుపదినది. దేశమున కంతయునీ శ్రేష్ఠతమైన రాటుచేసిన చవుకానియు నియ్యకంఠమున కిట్లున్న వీరాచార్యులుగారు నీలాగు భేదపరిచియుండరు. కాని వారి పనిగాడ పొరపాటై యుండవచ్చును. ఎరి పొరపాటైనచు చక్క తెట్టవలసిన పని వీరాచార్యులుగారిది.

కావున యావిషయమున వీరాచార్యులుగారు శ్రద్ధవహించి ప్రతిరాటమును పరిశీలించి స్పృహముగ నున్నతరువాత నే పండితులకు తగు యోచనలు చేయదురుగాక!

మట్టా. కె. చన్నారాయణెట్టి,
కదిరి.

అకిరిపల్లి ఫిర్కా ఎన్నికలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ సరిహద్దులలో 3 వ తేదీన నూజివీడు తాలూకా అకిరిపల్లి ఫిర్కాసభ అకిరిపల్లిలో జరుగును. అనాదే సదన ఫిర్కానుండి పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘమునకు గోగురు సభ్యులు యెన్నుకొనబడుదురు. కాన సదన ఫిర్కా నను తెల్లరును అనాదేచటికి రావచ్చును.

మానకొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రి,

కార్యదర్శి, పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా స్వరాజ్యకార్యధానం, బె.వాడ

బర్మా రైల్వేకంపెనీవారు కాశీవా బొగ్గు గనియట్లు ప్రక్కల నూరుమైళ్లవరకు పరిశీలించుట గోర్ఖులు లొంగించిరి.

స్థానిక వార్తలు

శ్రీ ఆనందకృష్ణ వినోదసభ:- ఈ సభవారు ఏప్రిల్ 15-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు గాంధీభవన్ముందు సారంగధర, తారాశంకరవిజయ నాటకములను ప్రదర్శించుదురు.

శ్రీ జగన్నాథ భక్త సభ:- ఈ సభ యజమాన్యమున బ్రహ్మశ్రీ రంగస్వామి భాగవతానుగాను (కంఠి వరం) ఏప్రిల్ 15-వతేదీ ఆదివారము సాయంత్రం 4-15 గంటలకు ఎన్నూరు హైకోర్టు సన్నిధి జేదవీలానులో యక్కిణ్ణి:ల్యాబునును పరిశోధనా కాలక్షేపము గావించెదరు.

శ్రీ రామానుజజ్యోతుల స్వామిలవారు:- శత్రు (15 వ తేదీ ఆదివారము) సాయంత్రము 5 గంటలకు తి.వల్లికే.జిల్లా కులసింగపెరుమాళు వీధిలో కీ. శే. రావు బహదరు కలవల కణ్ణుకశ్రేష్ఠిగారి స.స్వ.శ్రీ కళాశాలా భవనమున పరమపుణ్య యతిరాజసంపత్తు మారత్రీరామానుజజ్యోతుల స్వామిలవారు గీతాసారమును గుర్చి ఉపద్యసించెదరు.

ఓరియంటల్ రైల్వే అన్యురెన్సు కంపెనీ-లిమిటెడ్

48 వ వార్షిక సమావేశము
ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ రైల్వే అన్యురెన్సు కంపెనీ, భాగస్వాములయొక్కయు, పాసిజహోల్డర్లయొక్కయు 48 వ వార్షిక సాధారణసమావేశము బొంబాయి లో మార్చి 28 వ తేదీ న జరిగెను. ఆ పుడు కంపెనీ డైరెక్టరులు 1922 డిసెంబరు 31 తో అంత్యమును సంతకం చేసి కృత్యాంతమును తెల్పుచు, ఇవరకు వలసే మంచి అభివృద్ధి గలదనియు, ఫండు యిప్పుటికి మొత్తము, 56,79,48-14-8 రూపాయలున్నదనియు, భీమాదాయల కట్టి భజము క్షరలేదనియు, యాసంవత్సరము ఇకలంటాక్సుపోసు నూటికి 5.7 చొప్పున వడ్డీ గిట్టెననియు, దెలుపుచున్నార. ఈ సంవత్సరము 10843 మంది భీమా చేసినవారగు 7891 మాత్రము పోలీసులయెను. మిగిలిన వారిలో కొన్ని త్రోసివేయబడియు, కొన్ని ఉపసంహరించబడియు, లేక యింకను పూర్తిగావలసినను నున్నవి. ఈ సంవత్సరములో మొత్తం 16588075 రూపాయలకు అన్యురెన్సులు చేయబడినవి. వీనికి సంవత్సరం ప్రీమియములు 9 8718-3-0 వచ్చును. ఇందు ఒక పాతిసికి 1000 రూపాయల ప్రీమియంగాడ గలదు. 3600 రూపాయలకు 3 అన్యురెన్సు టి బాండు లియబడిన. వాని కొన్ని ఖరీదు 41575 రూపాయలు.
ఈ సంవత్సరము అన్యురెన్సు యిచ్చినవానిలో పెద్ద మొత్తము 50 వేలది. కంపెనీ ఫ్రాన్సుకులలో యిప్పుడు 44928 పాసిజులు 170414126 రూపాయలకు గలవు. ఇందు 1072787 రూపాయలకు మరల అన్యురెన్సు జేయబడినది.
1922 సంవత్సరమునకు భాగస్వాములకు ఇకలంటాక్సు లేకుండ నూటికి 30 చొప్పున సంవత్సరాలభ మీయవచ్చునని డైరెక్టరులు తెలుపుచున్నారు.
అడిటరులు యీ కంపెనీ లెక్కలను తనిఖీచేసి, 1919 భీమాకంపెనీల రూపొత్తకారము లెక్కలు సరిగా నుంచబడినవి తెలుపుచున్నారు.
అభ్యుదయల సారాన్తీ ఇ. వార్తనుగాను, కంపెనీవార్షిక నివేదికమును భాగస్వాములును, భీమాదారులును అంగీకరింపుమని. కొరకు ఆ సంవత్సరము కంపెనీ అభివృద్ధింకను తెల్పి, డిసెంబరునాటికి మొత్తం 570 లక్షలవరకు చేసారెననియు సంవత్సర ప్రారంభమునకన్న 37 లక్షలు యెక్కువాయెననియు కంపెనీ చారిత్రములో నెన్నడొనగట్టి 5 లక్ష లెక్కువాయెననియు, ఇది చాల శుభవార్తవనియు తెల్పి.

ఈ కంపెనీ యీ 49 యేడ్లలోను 8 కోట్లు భీమాను కల్పించెను; గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలలో యింకను 73 కోట్లుగలవు. కావున భీమాదారులకు యితటి మూలాధారముగల కంపెనీ జేకొక టుండదని చెప్పవచ్చును. ఈ కంపెనీ భారతదేశము దగుటకు భారతీయులు మాత్రమే చేయవలగుటయు, లాభములు ఇండియను సెక్యూరిటీలకు వ్యయము జేయబడుటయు గావున, భారతీయులందరును, ఇండియలోని ప్రభుభీమాకంపెనీ యగు ఓరియంటల్ రైల్వే అన్యురెన్సు కంపెనీయందు తమ జీవితములను భీమాజీవితానిన దెట్లు విషయమై యెట్టి భీమావాసును జేవడ నక్కరలేదు.

ఫ్యాక్టరీ అక్రుక్రింద కేసులు

I
జెజువాడ అడిమనలు డెప్పుటీమేజిస్ట్రేటుకోర్టులో

6-4-1923, 9 4-1923
ఉత్తరగిల్లో ఫ్యాక్టరీల ఇంస్పెక్టరు, ఏలూరులోని శ్రీరంగవాడ రై ను మిల్లుల మ్యూజీజును, యజమాని నిన్ని, 1912 మద్రాసు ఫ్యాక్టరీల రూలు సెక్షను 22 కు అనుగా 14, 22 (V), 28 (1), 28 రూలులకు విరుద్ధముగా పనిజేసినందులకై 1922 జూలై 1 వ తేదీన ప్రకటించిన 1911 ఇండియన్ ఫ్యాక్టరీల అక్రుక్రింద సెక్షనులు 41 (ఎ) 43 (ఎ), 43 (సి) క్రింద చార్జీచేసి.

కేసువరములు వ్యవహార నియమి:-
వైదొలిన ఫ్యాక్టరీకి ఇంస్పెక్టరుగాను 10-12-22 తేదీన వారాత్తుగ తెలియపరచి వెల్లి. ఆరోజు ఆదివారము నాడు, యజమాని, పనివాలులకు యింకొకరోజు సెలవివరం 11 నుండి మిల్లులలో పని జేయించుచుండెను.
యజమాని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాఫ్టువేరు సరియైన అడ్డము అంచలేదు. మరల నూ నెవేయుటకు ములాడునపుడు తెల్పుల చేయుటకును మామూలు ధోవతి, వస్త్ర, తలగుడ్డ ఉన్నవారి చే చేయించుచు. దేను ఆ సమయం అడ్డము మరలభా చిట్కొనవచ్చును ఇంతియగాక రొయ్యసామానుకు ఆయన రంగుగాని, వార్షి ఘాని జేయలేదు. పనివారల హజరుపట్టి నుంచలేదు. ముద్దాయి నైసంగులు నిజమని బిచ్చుకొనెను. న్యాయమూర్తి 41 (ఎ) 43 (ఎ) 43 (సి) సెక్షనులక్రింద ఆయనకు 375 రూపాయలు జరిమానా వేసెను.

II
ఇట్లే ఏలూరులోని శ్రీశక్తి వారాత్తు రై నుమిల్లు మాజీజరు, యజమానినైచూడ 18, (3), 22, 23 సెక్షనులకు విరుద్ధముగాను, 1 9 1 2 మద్రాసు ఫ్యాక్టరీ రూలు 14, 22 (V) 28 (1), 28 కిని విరుద్ధముగా పనిజేసినందులకును, తెలుపుపట్టి లెక్కను పంపక పోవుటచేత, ఫ్యాక్టరీ అక్రుక్రింద 41 (ఎ) 41 (యఫ్) 41 (జే) 43 (ఎ), 43 (సి) సెక్షనులక్రింద చార్జీ చేయబడిన.

ఇంస్పెక్టరుగాను అఫ్యాక్టరీకి 10-12-22 తేదీన తెలియపరచి వెల్లి గా ఆదివారముకోజాన యింకొకరోజు సెలవు లేకుండ 36 మందిచే మిల్లులలో పనిజేయించుచుండెను. ఇంతియగాక వరున్న కలిఫిక్టు లేదే 11 ఏండ్ల పిల్లవానిచే పని జేయించుచుండెను. అదియును రోజుకు ఆరుగంటల కంటకునుండెను.

అసలు డ్రైనింగు సాఫ్టు అడ్డములు సరిగ్గా లేకుండెను. పిల్లలను నడుపు తెల్పులకు అడ్డములు లేకుండ నుండిన మరల లో నూ నెవేయుటకును, మరల అడుపుకు తెలులను సరిజేయుటకును, మామూలు ధోవతులు, చొక్కాలు తొడుగుకొనినవారే నియోగింపబడుచుండిరి. రొయ్యసామానుకు రంగుగాని, వార్షి ఘాని లేకుండెను. పని వారల హజరుపట్టి లేకుండెను.

ముద్దాయి కేరసుల నంగీకరింపగా 41 (జే) 41 (యఫ్) 41 (జే) 43 (ఎ), 43 (సి) సెక్షనుల క్రింద 800 రూపాయల జరిమానా విధింపబడిన.

(సం) యం. కృష్ణస్వామి అయ్యర్,
ఫ్యాక్టరీల ఇన్స్పెక్టర్, వార్తర్, సర్కిల్.

అహమదాబాదు సమైక్యము

సమైక్యము జరుగుచునేయున్నది
అహమదాబాదులో పరివారం మరల పనిలోనికి రానేలేదు. యజమానులలో కొందరు తమ యంత్రాలలో యంత్రములను తుదకు తమకొనుచున్నారు. పనిమానిన వారికి జీరవాధారమును కలిగించుటకు వారికి సంఘమువారు గొప్ప ఏర్పాటు చేయుచున్నారు. ఏమట చేయుట మాటగడకుట బట్టుకేయుట సబ్బులిక్కి చేయుట మున్నగు పనులను వారికి జేర్చుట. కొకని నియమించిరి. గ్రామములలోగూడ పనులనుగూర్చి కనుగొనుచున్నారు. మనిషికి రోజుకు ఒకరూపాయచొప్పున జీకమిచ్చెదను. 10000 మందికి పని చెప్పెకమని భవదాతానుండి సంఘమువారి కొకరు ప్రాసెసి

‘రహోమెసః’

మందిరమున కిరుగడల మావట్టు శ్రీగంగుని గారి
ప్రభాత చిత్రములు, మాఁటులకన్నులకును, నైవెప్పు కథా
కథాటిని సద్యఃప్రభావము నొనఁజూపుచుండెను. ఒకచాయ
గానిగా తుంతువదింబము (నూర్వ) హిమనీ పొందుగండ
చ్చాశలకు తొగరుపుతల నద్దచుండ క్రిందికలకుల నికా
దేవి నిండుమానునన స్వప్నభూమిల దొరలుచుంటి, కాళి
దాసుని ప్రభావము తూర్జ్యమునైర్వ, యూభై, అను భావము
ను చిత్రించుచుండెను. ఎరుగుగానున్న మంచునొని ప్రాద్దు
(అనుచిత్రము) ఇంతకన్న కడు కురుమారచ్చామల నద్దబడి,
పంచనన్నల పసిడిమేదలను ముత్తెపుమాలి మానుకు కెంజాయ
లను గంధర్వగారి తోరణద్యుతులను, మగచు తెరచాటునుండి
యండిచ్చి, దాచి, కల్పించి కల్పించి వెదమాను పెట్టుచుండెను.

[illegible]

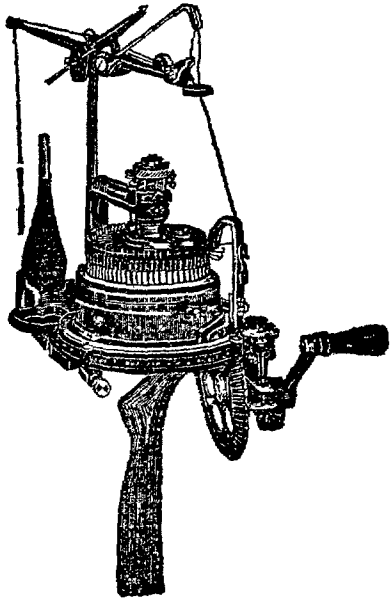
రచివర్గ సంగ్రహములును ముద్రసిద్ధ కర్ణామక శిల్పిశిరో
వజులను నగు రామకృష్ణారావు గారు వంపిన 'శశికాం.' : 'ద్వా
టనుండలి నివ పమాన సౌందర్య సౌతమ్య శోభితములు, శశిక
పై నాయూరముగ నడుగుచేయుచు పూరింపఁ మాంఁగింపి తన
గుఱర మధానమును శశికళానికి యోగపెట్టినిశాచరుడు
మధాఁరకృష్ణును చేకూర్చు బాలకృష్ణుని లీలావానితమును,
ప్రణయరసమును కన్నలు లేనివానికి గూడ కన్నలు నిమ్మ
చుండెను.

{ Telegrams
Marsey
Madras

క్రొత్త హారిసన్ "సన్"

క్రొత్త మైన నిట్టింగు మెషిను

గృహము, న్యదేశ, కర్మాకారము మొదలగు పనుల కువయోగించవచ్చును.

క్రొత్త మైన నిట్టింగు, ధరసరసము, చాలకాలము వరకు బాగుగా పనిచేయును

మేజొల్లు చిప్పవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు వాటిని అల్లును, అంగ్లసామ్రాజ్యమందు అంతటను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నున్న ది హారిసన్ పేటెంటు నిట్టింగు మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ దిశకు విలాసమునకు వ్రాయవలెను:—

For Particulars apply to:

W. H. Brady & Co., Ltd.
MADRAS

Telegram : "BRAD."

"ELLIA" BELLY ACHE POWDER.

ఎలియా అను కడుపు నొప్పి నివారణి.

ఈ పేరు లిగిన మార్గము గలదైన 25, 30 సంవత్సరములనుండి అనేకులచే సుపయోగించబడి ఖ్యాతి పొంది యున్నది. దీనియందు అపారమయిన గుణములుంటున్నవి యిదివరకును యే విధమయిన పెద్దరమైనను లేక గుణము లేన పింఛలిదని రూపించినవారులేదు. ఈ మందు వేలవేల జనులచే సర్వా ఉపయోగించబడి స్వస్థపరుచబడియున్నది. ఎల్లియా కడుపునొప్పిచే బాధపడుచున్నవారు సరే నొప్పిలేని క్రొత్తపడి బాధనొప్పిలేక కూర్చుంటుంటే కోసులకు ఈ మార్గము ను నోటకలిపి మరు నిమిషముననే సంతృప్తిగా గుణము నిచ్చుటచే ఆలోగి నవ్వటకు ప్రారంభించును. దీని నొకమారు ఉపయోగించుటచేతనే మా మాటయొక్క నిజమును కనుగొనవచ్చును.

ఈ మార్గముయొక్క గుణములు:— పరివారసంబంధ రోగములను ఖండించును, కడుపునందు గలగు అనేక విధములయిన గడ్డలను కరిగించును, తీర్చుకొనునందు తీర్చలేక అధికపరచును, కడుపు వుబ్బునను పోగొట్టును, కడుపునందు పేరులతో సంబంధమయిన రోగములను ఖండించును, యే కాలమునందు చిన్న బిడ్డలు మొదలు వృద్ధులవరకును యే యొక్క ఆక్షేపణలే ఉపయోగించవచ్చును. ఉపయోగించు విధమును మందుతో పంపబడును.

బుడ్డి బొట్టికి 0-8-0

ఇల్యాస్ పేట్, ఫెరి, బందురుపేటి, జార్జి లౌక్, మద్రాసు.

వి. పి. చార్జి క్రెడెన్షియల్.

బ్యాపాస్టు లండన్ లోని డాక్టరు.

ELLIAS SAIT, No. 53, BUNDER STREET, G. T. MADRAS.

LAWRENCE & MAYO Ltd.

(Incorporated in England)

PREMIER OPTICIANS IN THE EAST.

MOUNT ROAD - MADRAS,

మీ కండ్లను గురించి మీరు కష్టపడ నవసరము లేదు!

మీ కండ్లను పరీక్షించుకొని పురాతనమైన నట్టిదియు, చాల అనుభవము గడించినట్టిదియు, అన్నిరకములు కంటి అద్దముల సామానులు క్రయమునకు దొరకునట్టిదియు నైన

వారివద్దనుండి సులోచనములను కొనుడు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మా ప్రకటనను చూచినట్లు తెలుపుకొనవారికి

నేత్రపరీక్ష ఉచితముగా చేయబడును.

లారెన్స్ అండ్ మేయో (లిమిటెడ్)

ప్రీమియర్ ఆప్టిషియన్స్ ఇన్ ది ఈస్టు.

మౌంట్ రోడ్డు - మదరాసు.

తేలుకాటునకు బేషధము

ఈ బేషధము నువ్వయో
గించుకొనుటచే విషమును
తీసివేసి బాధను పోగొట్టును.
బుడ్డి 1-2 ఘన రూ 0-8-0.
1-8 బుడ్డవరకు
పోయినట్లు 0-8-0
రూ 4 బా ఆద్యాపన్నగా
పంపి - ఒక డెజన బుడ్డు
తపాలాచార్జి తోనే పంప
వచ్చును.

RAJVAID SRI BAVANDASJI

KAVIRAJ

251 Harison Road

Calcutta.

చేంబర్లెన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వా
యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు
రోగము, గొంతుపుండు
గొంతురాపు, రొమ్ముపడి
నెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని
రకముల గొంతు వ్యాధులు
మొదలగునవి పటా పంద
త్ర పోషింపు, అన్ని బాగా
లతో పుష్టి యించు బడు
చున్నది. (1)

దేహరోగ్యవిషయాభివృద్ధి

తేలుపు

కామశాస్త్రమును

పుస్తకమును కని, విని, చూచి ముందురా

లేదా,

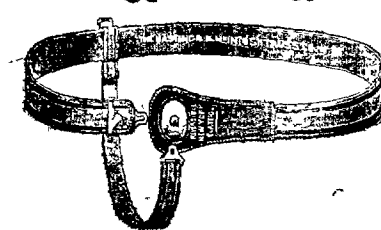
ఇప్పుడే మాకు వ్రాసిన తపాలావకైరా
ఖర్చులు లేకయే పంపెదము.

విశాసము:—

ఆతంకన్నిగూ బేషధాలయము

26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

హెర్మియా బెల్టులు

మావద్ద పసివాడకును పెద్ద వార
లకును ఉపయోగపడు బెల్టులు అనేకము
గలవు ధరలకై వ్రాసిన, క్యాటలాగును
బంపెదము.

శ్రీ కృష్ణను బ్రదర్స్,

కమియన్ ఆఫీసును, 328, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు

